

INFORMATIVNO-POLITIČKI TIJEDNIK
IZLAZIO OD 1945. DO 1956.
OBNOVLJEN 2003.

HRVATSKA RIJEČ

26. STUDENOGA

IZBORI
ZA NACIONALNA
VIJEĆA MANJINA

ISSN 1451-4257
9 771451 425001

BROJ
603

Subotica, 23. listopada 2014. Cijena 50 dinara

PRIVATIZACIJA POD
VELOM TAJNE

KROATISTIČKI SKUP
U PEČUHU

PROJEKT
»RUKE PRIJATELJSTVA«

INTERVJU
NEVENA PETRUŠIĆ

BAN
MOŽE
MIRNO
SPAVATI

VOJVODANSKA Svaštara

AKCIJA!

SG

internet

već od
649 din

TIPPNET

SUBOTICA

KARADORDEV PUT 2

TEL: 024/555765

WWW.TIPPNET.RS

Јавно комунално предузеће „Суботицaгaс“ • Суботица
Szabadkai Gázművek Kommunális Közvéllalat • Szabadka
Javno komunalno poduzeće „Suboticaplin“ • Subotica

Za Vaš topli dom

24000 Subotica, Jovana Mikića 58

tel: 024/641-200, fax: 024/641-220

Dežurna služba : 024/641-211

Spisak elektora čije su elektorske prijave potvrđene za sudjelovanje na elektorskoj skupštini hrvatske nacionalne manjine koja će se održati 26. listopada (podatci Ministarstva za državnu upravu i lokalnu samoupravu)

1. Petar Kuntić	Subotica	67. Snežana Đaković	Srijemska Mitrovica
2. Vesna Prčić	Subotica	68. Željko Hiršman	Bač
3. Slaven Dulić	Subotica	69. Vladimir Kranjčević	Novi Sad
4. Katarina Čeliković	Subotica	70. Blaško Stantić	Subotica
5. Verica Ivković Ivandekić	Subotica	71. Petar Pifat	Novi Sad
6. Anđela Horvat	Subotica	72. Antun Lulić	Subotica
7. Vinko Stantić	Subotica	73. Davor Dulić	Subotica
8. Ivan Stipić	Subotica	74. Ladislav Suknović	Subotica
9. Martin Bačić	Subotica	75. Mario Jakšić	Apatin
10. Mladen Petreš	Subotica	76. Mato Groznica	Stara Pazova
11. Renata Kuruc	Apatin	77. Ankica Jukić Mandić	Novi Sad
12. Tomislav Žigmanov	Subotica	78. Bojana Jozić	Sombor
13. Slaven Bačić	Subotica	79. Tomislav Stantić	Novi Sad
14. Petar Antunović	Subotica	80. Miroslav Lečer	Beograd
15. Siniša Šimić	Bač	81. Marko Šalić	Beograd
16. Josip Horvat	Subotica	82. Ilica Pekoć	Sombor
17. Lozika Jaramazović	Subotica	83. Petar Horvat	Opovo
18. Josipa Vojnić Tunić	Subotica	84. Nikola Čuvarđić	Sombor
19. Kata Pelajić	Bač	85. Zoran Benčić	Ruma
20. Željko Pakledinac	Bač	86. Miroslav Glar	Ruma
21. Branko Ivković	Subotica	87. Zdenko Lanc	Ruma
22. Stipan Dulić	Subotica	88. Željko Paulić	Ruma
23. Neven Orčić	Subotica	89. Mirko Paulić	Ruma
24. Stipan Silađev	Apatin	90. Ana Štimac	Ruma
25. Andrija Adin	Apatin	91. Krešimir Tkalac	Novi Sad
26. Krunoslav Đaković	Srijemska Mitrovica	92. Ivan Karačić	Irig
27. Bojan Kadar	Srijemska Mitrovica	93. Mato Princip	Beograd
28. Dario Španović	Srijemska Mitrovica	94. Zvonko Tadijan	Apatin
29. Vlatko Hrgović	Sremska Mitrovica	95. Robert Ivakić	Sombor
30. Andrej Španović	Srijemska Mitrovica	96. Pavle Kujundžić	Subotica
31. Nebojša Pismestirović	Srijemska Mitrovica	97. Marin Vidaković	Subotica
32. Zlatko Načev	Srijemska Mitrovica	98. Andrija Bašić Palković	Subotica
33. Mario Vrselja	Srijemska Mitrovica	99. Andrija Anišić	Subotica
34. Josip Dujić	Srijemska Mitrovica	100. Marinko Piuković	Subotica
35. Zvonimir Perković	Srijemska Mitrovica	101. Ivan Stipić	Subotica
36. Mario Marijanović	Srijemska Mitrovica	102. Miroslav Kujundžić	Subotica
37. Mata Matarić	Sombor	103. Marinko Prčić	Subotica
38. Ilica Šimunov	Sombor	104. Dejan Kovač	Subotica
39. Josip Petreš	Subotica	105. Marija Bašić	Subotica
40. Ljubica Vuković Dulić	Subotica	106. Jelena Sabljak	Novi Sad
41. Anita Đipanov	Sombor	107. Aleksandar Lakatuš	Pirot
42. Snežana Periškić	Sombor	108. Ilica Vrdoljak	Sot
43. Branko Horvat	Subotica	109. Petar Skočir	Šid
44. Marinko Ivković	Subotica	110. Josip Pavlović	Šid
45. Marinko Miković	Subotica	111. Margita Ollmann	Subotica
46. Ilinka Vukoja	Subotica	112. Marija Vojnić Mijatov	Subotica
47. Ivan Budinčević	Subotica	113. Mira Tumbas	Subotica
48. Ivan Ušumović	Subotica	114. Ivan Karan	Sombor
49. Darko Sarić Lukendić	Subotica	115. Vesna Zelenika	Sombor
50. Mirko Ostrogonac	Subotica	116. Matilda Pelhe	Subotica
51. Sanela Zvekanov	Subotica	117. Marin Skenderović	Subotica
52. Damir Sudarević	Subotica	118. Željko Dovčak	Šid
53. Dražen Petrekanić	Subotica	119. Alojzije Fišer	Šid
54. Klara Dulić	Subotica	120. Magdalena Pavlović	Šid
55. Ilica Dulić	Subotica	121. Josip Hodak	Šid
56. Petar Ezgeta	Subotica	122. Martin Gabrić	Subotica
57. Davor Francuz	Sombor	123. Vanja Vidaković	Subotica
58. Željko Šeremešić	Sombor	124. Bela Palković	Subotica
59. Jakov Sarić	Subotica	125. Jeca Ilić	Sombor
60. Željko Kolar	Sombor	126. Kristijan Šušnjar	Subotica
61. Dubravko Bilinović	Subotica	127. Josipa Ivanković	Subotica
62. Hrvojka Stantić	Subotica	128. Josip Ivanković	Subotica
63. Zdenka Mitić	Sombor	129. Anton Nađheđesi	Subotica
64. Vesna Čuvarđić	Sombor	130. Željko Rajčić	Subotica
65. Marija Matarić	Sombor	131. Marijan Sabljak	Novi Sad
66. Stanko Krstin	Novi Sad	132. Stipe Ercegović	Beograd

AKTUALNO

**Predstojnica Krstičević posjetila HKPD
Jelačić u Petrovaradinu 6**

TEMA

Dan rođenja bana Josipa Jelačića

Proslavljen praznik Hrvata u Srbiji..8-9

Privatizacija poduzeća pod velom tajne

Tko, što i kako kupuje? 14-15

INTERVJU

Dr. sc. Nevena Petrušić, povjerenica za zaštitu ravnopravnosti

Diskriminaciju ne treba tolerirati! 12-13

SUBOTICA

U tijeku radovi na rekonstrukciji dvorane Doma kulture u Tavankutu

Suvremena rješenja 19

ŠIROM VOJVODINE

Koliko ćemo plaćati porez na imovinu?

Veliki porez zbog novog obračuna .. 26

KULTURA

Zajednički koncert HKC *Bunjevačko kolo* i OKUD *Mladost*

Plesači oduševili publiku 34

SPORT

Davorin Kuntić, košarkaš

Sezona za razigravanje 55

Izbori

U nedjelju 26. listopada, održat će se izbori za nacionalna vijeća nacionalnih manjina u Srbiji. Kao što je već poznato, sedamnaest manjina će svoja nacionalna vijeća birati na neposrednim izborima, dok će hrvatska, kao i crnogorska i makedonska manjina, članove nacionalnog vijeća birati na elektorskim izborima. Elektorski izbori za ove tri manjine bit će održani u Beogradu, a hrvatska manjina će svoje nacionalno vijeće birati u Narodnoj skupštini Republike Srbije.

Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave tek je 20. listopada objavilo spisak elektora za sudjelovanje na elektorskim skupštinama nacionalnih manjina čija je elektorska prijava potvrđena, a istog dana Republička izborna komisija objavila je Uputstvo za provođenje elektorske skupštine. Listu elektora hrvatske nacionalne manjine objavljujemo u našem tjedniku, uzgred budi rečeno u samom spisku bio je povelik broj grešaka.

U uputstvu se precizira da izbore provodi odbor od tri člana koje imenuje Republička izborna komisija iz reda poznavatelja izbornih postupaka. Da bi se na elektorskoj skupštini održali izbori za članove nacionalnih vijeća potrebno je da na elektorsku skupštinu dođe najmanje polovina potvrđenih elektora, a ne manje od najmanjeg potrebnog broja koji je za hrvatsku nacionalnu manjinu 60 elektora. Listu kandidata za članove nacionalnog vijeća manjine može predložiti najmanje jedna četvrtina prisutnih elektora, a na listi kandidata se mora nalaziti najmanje jedna trećina kandidata od broja članova nacionalnog vijeća koji se bira, a najviše onoliko koliko se bira – u slučaju hrvatske nacionalne manjine to je 29 članova. Na listi kandidata među tri kandidata po redoslijedu na listi mora biti najmanje jedan kandidat pripadnik onog spola koji je manje zastupljen na listi, a kandidat na listi može biti elektor ili birač upisan u poseban birački popis nacionalne manjine čije se nacionalno vijeće bira.

Koliko je poznato na izborima za hrvatsko nacionalno vijeće najvjerojatnije će se kandidirati dvije liste – jedna s nositeljem **Slavenom Bačićem**, a druga s nositeljem **Tomislavom Stantićem**. Teorijski su moguće i druge opcije – da bude više, ali i manje od dvije liste. Elektorska skupština bira članove nacionalnog vijeća primjenom proporcionalnog sustava, glasanjem za liste kandidata koje se obavlja tajno na glasačkim listićima.

U svakom slučaju pripadnici hrvatske nacionalne manjine u nedjelju neće izlaziti na neposredne izbore, svi oni koji su to željeli birali su posredno dajući potpis za elektore, koji je svaki morao prikupiti po 60 potpisa. Dobra je vijest da se tijekom prikupljanja potpisa jedan značajan broj Hrvata upisao u poseban birački popis, proces upisa se nastavlja, pa će se možda sljedeći izbori za HNV održati na neposrednim izborima. S druge strane i elektorski izbori imaju demokratski karakter, uostalom tako se bira i američki predsjednik.

I na koncu, ono što će biti interesantno pratiti kad su u pitanju neposredni izbori je izlaznost na izbore. Imajući u vidu incidente usmjerene protiv pojedinih manjina koji su se događali proteklih dana, atmosfera koja je stvorena nije baš poticajna i svečana – kakva bi trebala biti kada se događaju izbori.

J. D.

DSHV osuđuje etnički motivirane napade

»Demokratski savez Hrvata u Vojvodini osuđuje posljednje etnički motivirane napade na džamiju u Subotici i na zanatske radnje vlasnika Albanaca u Vojvodini. Problem koji je nastao na nogometnoj utakmici između Srbije i Albanije u Beogradu, ne može se rješavati otvaranjem novih problema napadima na imovinu lojalnih građana Republike Srbije. Očekujemo da će institucije države otkriti počinitelje kaznenih djela. Paljenje i razbijanje lokala šalju lošu sliku iz Srbije, na putu ka Europskoj uniji i državi samo može štetiti, a to nam je u ovom teškom gospodarskom trenutku najmanje potrebno«, navodi se u priopćenju Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini.

GRAĐANSKA VOJVODINA

Neophodno otkriti pozadinu događaja nasilja

Koalicija nevladinih organizacija Građanska Vojvodina ocjenjuje da je nedavna eskalacija nasilja u Vojvodini nad imovinom građana albanske nacionalnosti direktna posljedica neodgovornih, zapaljivih i nacionalističkih izjava beogradskih političara poslije incidenata na utakmici Srbija-Albanija.

»Umjesto da predstavnici vlasti djeluju umirujuće na jedno duboko traumatizirano, nasilju sklonu društvo, s teškim ratnim naslijeđem, oni su svojim izjavama potpaljivali vatru i praktično motivirali nasilnike da nasrnu na pekare u vojvođanskim gradovima, kojima su vlasnici pripadnici albanske nacionalne zajednice«, ističe se u priopćenju.

Građanska Vojvodina zahtijeva od predstavnika vlasti da pod hitno umire huškačku retoriku, a od nadležnih tijela da promptno otkriju počinitelje ovih zlodjela i privedu ih pravdi.

»Također, neophodno je otkriti pozadinu ovih događaja i eventualni komandni mehanizam. Ova eskalacija nasilja, ukoliko se ne zaustavi i ukoliko se ne kazne počinitelji, može imati veoma teške posljedice i po ukupne međunarodne odnose u Vojvodini, a posljedično

i na sigurnost svih njenih građana«, upozorava Građanska Vojvodina.

Građansku Vojvodinu čine nevladine organizacije Centar za regionalizam iz Novog Sada, Građanska akcija iz Pančeva, Nezavisno društvo novinara Vojvodine, Zelena mreža Vojvodine, Centar za razvoj civilnog društva iz Zrenjanina, Građanski fond Panonija iz Novog Sada, Helsinški odbor za ljudska prava u Srbiji, Centar za interkulturalnu komunikaciju iz Novog Sada i Vojvođanski građanski centar.

Sjednica MMO u Zagrebu

Sjednica Međudržavnog mješovitog odbora Srbije i Hrvatske, održava se 22. i 23. listopada u Zagrebu. Prvi je to sastanak nakon trogodišnjeg mirovanja.

Kako bi se razgovori vodili na što jasnijim stajalištima i kako bi se prezentirali što precizniji podaci o ostvarenosti prava dvije manjine u susjednim državama, čelnici hrvatske manjine u Srbiji i članovi tima sa strane Republike Srbije bili su na većem broju pripremnih sastanaka.

Član MMO dr. sc. **Slaven Bačić** očekuje sličan ishod susreta kao i ranijih godina, uglavnom nečinjenje države Srbije u pogledu osiguravanja zastupničkog mjesta u Narodnoj skupštini za predstavnika hrvatske zajednice, kao i u području obrazovanja gdje su se do sada čule uglavnom izlike za neostvarivanje dogovorenih obveza.

Predstojnica Krstičević posjetila HKPD Jelačić u Petrovaradinu

Predstojnica Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske **Daria Krstičević**, sastala se prošlog petka s vodstvom Hrvatsko kulturno prosvjetnog društva *Jelačić* iz Petrovaradina.

Petar Pifat, predsjednik HKPD *Jelačić* predstavio je brojne aktivnosti društva. Istaknuo je da u sklopu društva djeluje pjevački zbor, orkestar, povijesno-istraživačka, sportska i dramska sekcija koje ostvaruju značajne uspjehe i rezultate i na međunarodnim razinama.

Predstojnica Krstičević je pohvalila djelovanje i napore društva u očuvanja kulturnoga identiteta petrovaradinskih Hrvata te se zahvalila svim članovima društva. »Uistinu je dojmljivo vidjeti s koliko ljubavi čuvate i njegujete hrvatsku kulturnu baštinu, hrvatski jezik i tradiciju te na taj način jačate veze s Republikom Hrvatskom«, rekla je predstojnica Krstičević.

Na sastanku se razgovaralo i o modalitetima unapređenja suradnje kroz konkretne projekte.

PROJEKT POSVEĆEN SUDJELOVANJU ŽENA U OSTVARIVANJU PRAVA NACIONALNIH MANJINA

Uručene nagrade za medijske priloge

Novinarkama **Violeti Jovanov Peštanac**, **Vladimiri Dorčovoj Valtnerovoj** i **Tijani Janković** u ponedjeljak su u Skupštini AP Vojvodine uručene nagrade za najbolji medijski prilog o temi »Sudjelovanje žena u ostvarivanju prava nacionalnih manjina«. One su, po ocjeni žirija, svojim medijskim priložima, kreativnošću i originalnošću, pridonijele podizanju svijesti javnosti o značaju rodne ravnopravnosti u oblasti prava nacionalnih manjina i afirmiranju uloge žena u nacionalnim vijećima nacionalnih manjina.

Zadovoljni smo kvalitetom priloga, ali ne i brojem sudionika na natječaju, izjavila je na dodjeli nagrada pokrajinska ombudsmanka **Aniko Muškinja Hajnrih**. Novinari moraju, po njenom mišljenju, pokazati više interesa za položaj žena u društvu. U manjinskim zajednicama žene su zastupljene tamo gdje se radi, ali ne i tamo gdje se odlučuje, što je još jedna potvrda da nema razumijevanja za ulogu žena, prije svega u nacionalnim vijećima, a zatim i u društvu.

U medijskom prostoru Srbije, uloga žena se ne vidi i ne prepoznaje. Ako su u tom prostoru i prisutne, onda je to prisustvo u skladu s tradicionalnom ulogom žene kao majke, supruge, čuvarice tradicije i nacionalnog identiteta, istaknula je **Gordana Janković**, šefica odjela za medije Misije OEES u Srbiji. Uloga medija, po njenim riječima, nije samo da informiraju o onome što se svakodnevno događa, nego je njihova uloga i u tome da obrazuju i predviđaju nove društvene odnose i obrasce.

POKRAJINSKO TAJNIŠTVO ZA POLJOPRIVREDU, VODOPRIVREDU I ŠUMARSTVO

Poticaji za unapređenje stočarstva

Pokrajinsko tajništvo za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo odobrio je vojvođanskim poljoprivrednicima 34 milijuna dinara bespovratnih sredstva za unapređenje stočarstva. Novac je dobilo 69 poljoprivrednika i to za opremanje farmi goveda, svinja, ovaca i koza, živinarskih farmi, te za izmještanje farmi iz naseljenih mjesta.

Ugovore je s poljoprivrednicima potpisao vršitelj dužnosti pokrajinskog tajnika za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo **Branislav Bugarski**, koji je naglasio da je programom za unapređenje stočarstva, Pokrajinska vlada nastavila s višegodišnjim ulaganjem u ukupan razvoj vojvođanske poljoprivrede.

»U oblasti stočarstva može se mnogo toga uraditi, i upravo će stočarstvo biti jedan od glavnih pravaca potpore vojvođanskoj poljo-

privredi u budućnosti«, kazao je Bugarski, istaknuvši da je najviše zainteresiranih bilo za opremanje farmi goveda i svinja.

Tajnik Bugarski je ovom prilikom podsjetio kako su vojvođanskim poljoprivrednicima na raspolaganju šest programa potpore preko Pokrajinskog tajništva za poljoprivredu, vodoprivredu i stočarstvo, kao i natječaji pokrajinskih fondova.

»Poljoprivreda je za našu pokrajinu nesporno važna. Od početka godine, samo preko programa Pokrajinskog tajništva za poljoprivredu, podržali smo preko 5000 registriranih poljoprivrednih gazdinstava u Vojvodini«, naveo je Bugarski i dodao da je za poljoprivredu u 2014. godini iz pokrajinskog proračuna opredjeljeno 900 milijuna dinara.

Knjige vojvođanskih Hrvata na beogradskom sajmu knjiga

Na 59. Međunarodnom beogradskom sajmu knjiga, u četvrtak 30. listopada, bit će predstavljena recentna nakladnička djelatnost NIU *Hrvatska riječ* iz Subotice. Predstavljanje će biti održano u dvorani *Slobodan Selenić* u hali 1a Beogradskog sajma, s početkom u 15 sati.

U okviru beogradskog sajma, koji slovi za najveću književnu manifestaciju u regiji, na štandu *Vojvodina – više od knjige* Pokrajinskog tajništva za kulturu i javno informiranje (prizemlje hale 4) među ostalim, bit će izložene i najnovije knjige i publikacije nakladnika vojvođanskih Hrvata.

Sajam je otvoren od 10 do 21 sat, a cijena pojedinačne ulaznice je 250 dinara.

Vučić pozvan u Vatikan

Predsjednik Vlade Srbije **Aleksandar Vučić** sastao se u ponedjeljak, 20. listopada u Beogradu s papskim nuncijem **Orlandom Antoninijem** koji mu je prenio poziv da posjeti Vatikan. Kako je priopćeno iz Vlade Srbije, teme razgovora su bile Sporazum o suradnji u području visokog obrazovanja, kao i suradnja između Narodne knjižnice i Vatikana.

Vučić je u razgovoru istaknuo da cijeni uravnoteženu poziciju Vatikana po svim regionalnim pitanjima i zahvalio na principijelnom stavu o nepriznavanju jednostrano proglašene neovisnosti Kosova.

Premijer Srbije je papskom nunciju zahvalio i na pomoći tijekom poplava u Srbiji, a nuncije Antonini rekao je da će Caritas nastaviti pružati pomoć, navodi se u priopćenju.

Oživljena uspomena na hrvatskoga velikana
* U Petrovaradinu i Novom Sadu održana
svečana akademija njemu u čast

Ispred crkve sv. Jurja u Petrovaradinu

Dan rođenja bana Josipa Jelačića, jedan od četiri najvažnija praznika Hrvata u Srbiji, obilježen je svečano 16. listopada u banovom mjestu rođenja – Petrovaradinu. Proslava praznika počela je u petrovaradinskoj crkvi Sv. Jurja i krsnoj župi Josipa Jelačića, gdje je služena sv. misa za domovinu, koju je predvodio župni upravitelj preč. Marko Loš, uz koncelebraciju vlč. Ivica Živkovića i preč. Marka Kljajića.

U ČAST BANU

O privrženosti liku i djelu bana Jelačića svjedoči rad HKPD Jelačić koje njeguje i štuje uspomenu na ovog hrvatskog velikana. Ovom prigodom priređena je svečana akademija koja je održana u Novom Sadu, u dvorani amfiteatra sportskog i poslovnog centra Vojvodina (SPENS-a). Nositelji umjetničkog dijela programa bili su članovi društva Jelačić koje je, uz Hrvatsko

DAN ROĐENJA BANA JOSIPA JELAČIĆA

Proslavljen praznik Hrvata u Srbiji

nacionalno vijeće bilo i suorganizator ove manifestacije. Nakon izvedbe himni Srbije i Hrvatske mješoviti pjevački zbor društva Jelačić izveo je i skladbe *Pozdrav domovini*, *Ljubimo te naša diko* i *Bože, živi*.

Na početku svečane akademije nazočnima se obratio i predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća, dr. sc. **Slaven Bačić**, ističući kako mu je ovaj

upravo to što se odigrava u Petrovaradinu u kome je postojala velika hrvatska zajednica i u Novom Sadu kao administrativnom centru. Posebno mi je važno naglasiti da pored toga što ove godine imamo i visoke zvaničnike u gostima ovo je ujedno i posljednji praznik koji čestitam pripadnicima zajednice kao predsjednik HNV-a u ovom sazivu, a nadam se da će i

»Moja iskustva kao predstojnice svjedoče kako i dalje postoje problemi kada je riječ o Hrvatima u Srbiji, jer Srbija nije još uvijek implementirala u potpunosti potpisani sporazum između Srbije i Hrvatske, a Hrvatska je u području zaštite manjina dostigla najviše europske standarde te očekujemo da i susjedna Srbija u pogledu položaja naše manjine u kratkome, razumnom roku pristupi ispunjenju tih obveza i riješi pitanja koja tište Hrvatsku zajednicu u Srbiji«, riječi su Darije Krstičević.

praznik jedan od najdražih praznika hrvatske zajednice u Republici Srbiji. »Za mene je ovaj praznik po mnogo čemu izuzetan i po meni najljepše se obilježava upravo ovdje u Petrovaradinu s programom koji je sada već tradicionalan. Višu razinu održavanja mu daje

novi saziv nastaviti započeti rad HNV-a«, kazao je Bačić. On je govorio i o učinjenim naporima i postignutim uspjesima HNV-a kao institucije koja je pomagala i pridonijela da se Hrvatima omoguću bavit se kulturom, obrazovanjem, službenom uporabom jezika i pisma i informiranjem.

Nazočne je pozdravio predsjednik HKPD-a Jelačić Petar Pifat

23. listopada 2014.

Obraćanje Darie Krstičević

ZAHVALNOST NA OČUVANJU ZAJEDNIŠTVA

Skupu se obratila i **Daria Krstičević**, predstojnica državnog Ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske. Ona je nazočnima čestitala praznik i uputila riječi potpore u očuvanju nacionalnoga i kulturnoga identiteta izražavajući veliko zadovoljstvo što nazoči proslavi. Ona je, također, naglasila kako je Ured u dvije i pol godine postojanja vrlo snažno i aktivno surađivao s hrvatskom zajednicom u Srbiji, a kroz suradnju s HNV-om i Zavodom za kulturu vojvođanskih Hrvata ostvareni su važni rezultati u području obrazovanja i organizirani su seminari kako bi predstavnici zajednice bili obučeni u svezi zaštite svojih prava tijekom postupka pregovora Srbije s EU. Predstojnica se zahvalila na svemu što pripadnici hrvatske zajednice čine na

očuvanju hrvatskoga identiteta, tradicije i baštine. »Ponosimo se vama zato što ste zajedno, jer bez zajedništva ćemo teško uspjeti realizirati sve ciljeve koje smo postavili. Događaji koje organizira hrvatska zajednica u Vojvodini pridonose zajedništvu i jačanju veza s domovinom«, kazala je Krstičević.

JELAČIĆI

Društvo *Jelačić* predstavilo je svoj rad i kroz nastup tamburaškog orkestra, izvedbom instrumentalne skladbe *Hercegovački ples* i vokalno-instrumentalne pjesme *Šumi, šumi, javore* koju je otpjevala **Sabina Maria Trbara**. **Nevena Mlinko** iz Subotice nastupila je kao recitator, kazivajući riječi **Ivana Pančića** iz njegovog djela *Natpivavanje*.

Na kraju akademije nazočnima se obratio i predsjednik HKPD-a *Jelačić*, **Petar Pifat**. »Znamo da je hrvatski narod u svojoj novijoj povijesti, prolazeći različite golgote, često bio u prilici tj. neprilici da poziva svog najvećega bana da ustane, da ga budi. Naše društvo, svojim je desetogodišnjim radom i uspjesima poput snimanja CD-a s višeglasnim skladbama hrvatskih velikana iz Srijema, ponovnim oživljavanjem prve u svijetu dječje opere *Šumska kraljica*, skladane od Petrovaradinca **Franje Štefanovića**, brojnim nastupima u tuzemstvu i inozemstvu,

kao i pripremom skorog objavljivanja knjige o banu Jelačiću, pokazalo da ban može mirno spavati. Ako ga ikada i bude-mo probudili, neka to ne bude zbog našega plača, nego smijeha i radosti. Sretan Vam praznik Hrvatske nacionalne zajednice«, kazao je Pifat.

Ovogodišnja proslava završena je poznatim dalmatinskim skladbama *Vilo moja* i *Ružo moja crvena*, koje je izvela najmlađa pjevačka skupina glazbene sek-

cije društva – mješovita klapa s solistom **Slavoljubom Kocićem**.

Proslavi dana bana Josipa Jelačića nazočili su **Valentina Šarčević**, ispred Veleposlanstva Republike Hrvatske u Beogradu, **Dragan Đurić**, generalni konzul Republike Hrvatske u Subotici, brojni politički i kulturni predstavnici, predstavnici pokrajinskih vlasti, vijećnici HNV-a, predstavnici hrvatskih udruga kulture i mnogi drugi.

Mila Horvat

»Jedan od glavnih zadataka koji će ostati i za naredni saziv HNV-a jeste i rješavanje spornog vlasništva oko kuće bana Jelačića – nadam se da će to dvije države uraditi zajednički«, kazao je Slaven Bačić.

Sabina Maria Trbava i tamburaški orkestar *Jelačića*

XII. MEĐUNARODNI KROATISTIČKI ZNANSTVENI SKUP U PEČUHU

Jezikoslovne, književnoznanstvene i kulturološke teme

Na najvećem kroatističkom skupu izvan granice Republike Hrvatske sudjelovalo je šezdesetak znanstvenika i stručnjaka iz Austrije, Bosne i Hercegovine, Srbije (Vojvodine), Hrvatske i Mađarske

Organizaciji Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj i Odsjeka za kroatistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Pečuhu, u suradnji s Regionalnim centrom Mađarske akademije znanosti i Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, 17. i 18. listopada u Pečuhu je održan XII. Međunarodni kroatistički znanstveni skup. Otvorenje Skupa i sam Skup odvijao se u prostorijama pečuskoga Regionalnog centra Mađarske akademije znanosti.

Sudionike Skupa pozdravili su ravnatelj Znanstvenog Zavoda Hrvata u Mađarskoj **Stjepan Blažetin**, prorektor Sveučilišta u Pečuhu **Gyula Zeller**, prodekan Filozofskog fakulteta u Pečuhu **Péter Müller**, predsjednik Regionalnog odbora Mađarske akademije znanosti **György Kosztolányi**, generalna konzulica Republike Hrvatske **Vesna Haluga** i predsjednik HDS-a i glasnogovornik hrvatske manjine u Parlamentu **Mišo Hepp**. Čelnici sa Sveučilišta i Fakulteta tijekom svojih pozdravnih govora rekoše kako su hrvatska kultura i jezik na više načina prisutni u

regiji i u Pečuhu i da je program skupa vrlo šarolik, što je ujedno i dokaz proširenja znanstvenog interesa Odsjeka. Prodekan Müller još je dodao kako mu je iznimno drago što Odsjek ima dobre odnose s partnerskim ustanovama iz Hrvatske (Zagreb, Osijek, Rijeka, Zadar).

ŠEZDESETAK ZNANSTVENIKA

Na najvećem kroatističkom skupu izvan granice Republike Hrvatske – koji se organizira dvogodišnje, s tradicijom dugom dva desetljeća, sudjelovalo je šezdesetak znanstvenika i stručnjaka iz Austrije, Bosne i Hercegovine, Srbije (Vojvodine), Hrvatske i Mađarske. Tijekom zanimljivih predavanja raspravljalo se o jezikoslovnim, književno-znanstvenim i kulturološkim temama. Među izlagačima našla su se najpoznatija imena kroatističkih, kulturoloških i povijesnih znanosti te lijep broj mladih znanstvenika, kojima ova konferencija pruža mogućnost da prikažu rezultate svojih istraživanja. Skup su posjetili stu-

denti Odsjeka za hrvatski jezik i književnost i profesori pečuske Hrvatske škole Miroslava Krležu.

Nakon svečanog otvorenja slijedila su plenarna izlaganja **Ljiljane Kolenić** (Osijek): *Hrvatski književni jezik u Matoševo vrijeme* i **Krešimira Bagića** (Zagreb): *Hrvatska književnost i kultura dvadesetih*.

RAD PO SEKCIJAMA

Slijedio je rad po sekcijama, rasprave vezane uz teme sekcije te je još bilo priređeno predavljanje Zbornika s XI. Međunarodnoga kroatističkoga skupa. O zborniku radova govorili su prof. dr. **Ernest Barić** i urednik Zbornika, prof. dr. **Stjepan Blažetin**. U zborniku se nalaze pisane inačice predavanja održanih na XI. Međunarodnom kroatističkom znanstvenom skupu u Pečuhu 2012. godine. Knjiga opseže 617 stranica i sadrži 48 radova.

Rad dvodnevna skupa odvijao se u šest sekcija: Jezikoslovlje, 100. obljetnica početka I. svjetskog rata, Književnost i kultura I.,

Književnost i kultura II., 100. obljetnica smrti Antuna Gustava Matoša te Dvo- i višejezičnost, metodička pitanja.

U drugoj sekciji prvog dana (100. obljetnica početka I. svjetskog rata) sudjelovao je **Tomislav Žigmanov** iz Subotice koji je govorio na temu *Prvi svjetski rat u hrvatskoj književnosti u Vojvodini*. Također prvoga dana Skupa, ali u trećoj sekciji (Književnost i kultura I.), **Katarina Čeliković** iz Subotice izlagala je rad na temu *Književnost u starom tečaju časopisa 'Klasje naših ravni' (1935. – 1944.)*.

Nakon rada po sekcijama i završetka prvoga dana sudionici Skupa posjetili su *Centar znanja* i Kulturnu četvrt Zsolnay gdje je gostima o životu i radu obitelji Zsolnay govorila profesorica **Eva Polgar**.

Održavanje XII. Međunarodnoga kroatističkoga znanstvenog skupa, uz organizatore, poduprli su Ministarstvo ljudskih resursa i Filozofski fakultet Sveučilišta u Pečuhu.

Jadranka Gergić
(Hrvatski glasnik)

SEMINAR ZA NOVINARE MANJINSKIH MEDIJA

Kako izvještavati o diskriminaciji?

Kako prepoznati diskriminaciju i kako izvještavati o njoj bila je tema edukativnog seminara održanog u Beogradu za urednike i novinare manjinskih medija. Seminar je održan 17. i 18. listo-

za ljudska i manjinska prava i Povjerenice za zaštitu jednakosti za efikasniju i efektivniju implementaciju antidiskriminacijskih politika u skladu s europskim standardima i dobrim praksama. Ciljevi ovog dvogodišnjeg

svijest generalne javnosti i specifičnih ciljnih grupa o ključnim aspektima antidiskriminacijskih politika.

Razne vidove obuke u oblasti antidiskriminacijskih politika pohađalo je u sklopu ovog

nacionalnih manjina, bilo je govora i o tome kako neprikladno, istinito i pravovremeno izvještavati o ovim izborima.

Na seminaru namijenjenom urednicima i novinarima manjinskih medija u Srbiji pre-

Mirjana Dokmanović, Jasna Plavšić, Dimko Gruhonjčić i Jelka Jovanović

pada kao jedna od aktivnosti dvogodišnjeg projekta kojeg je financirala Europska unija – *Implementacija antidiskriminacijskih politika u Srbiji* (IPA 2011).

Svrha ovog dvogodišnjeg projekta bilo je jačanje institucionalnih kapaciteta Ureda

projekta, među ostalim, bili su jačanje kapaciteta vladinih institucija da implementira i vrši monitoring anti-diskriminacijskih politika, promovira toleranciju, jednakost i diverzitet, jača institucionalnu podršku žrtvama diskriminacije na nacionalnom i lokalnoj razini i jača

projekta oko 1000 državnih i općinskih dužnosnika i službenika, sudaca, tužitelja, policijskih službenika, novinara i aktivista organizacija civilnog društva.

Na ovom seminaru, održanom neposredno prije održavanja izbora za nacionalna vijeća

davači su bili dr. sc. **Mirjana Dokmanović**, **Jelena Plavšić** iz Ureda za ljudska i manjinska prava, predsjednik Nezavisnog društva novinara Vojvodine **Dinko Gruhonjčić** i **Jelka Jovanović** iz Nezavisnog udruženja novinara Srbije.

J. D.

POKRAJINSKA VLADA

Pomoć za sanaciju pričinjene štete

Pokrajinska Vlada je u ponedjeljak, 20. listopada, na hitnoj sjednici, odlučila novčano pomoći pojedincima i institucijama na teritoriju AP Vojvodine, čiji su objekti oštećeni u aktima nasilja, koji su eskalirali nakon nogometne utakmice između reprezentacija Srbije

i Albanije. Nakon pribavljanja podataka o procjeni nastale štete, Pokrajinska Vlada će opredijeliti iznos pomoći za sanaciju pričinjene štete.

Pokrajinska vlada je ovakav zaključak donijela nakon razmatranja i prihvatanja Informacije o dodjeli novčane pomoći vla-

snicima privrednih subjekata i drugim institucijama na teritoriji AP Vojvodine, kao posljedica nastale materijalne štete na objektima, izazvane od strane pojedinaca i grupa, nakon nogometne utakmice između reprezentacija Republike Srbije i Republike Albanije.

Naime, nakon incidenata na nogometnoj utakmici, u vandalskim aktima nasilja, pričinjena je materijalna šteta na džamiji u Subotici i nizu pekarnica u Novom Sadu, Vršcu, Somboru, Staroj Pazovi i drugim mjestima u Vojvodini, uglavnom u vlasništvu građana albanskog podrijetla.

DR. SC. NEVENA PETRUŠIĆ, POVJERENICA ZA ZAŠTITU RAVNOPRAVNOSTI

Diskriminaciju ne treba tolerirati!

*Treba reagirati i tražiti zaštitu
* Mediji i organizacije civilnog
društva – ključni partneri*

Razgovor vodila: Suzana Darabašić

Tijekom dvodnevne radionice *Kako izvještavati o diskriminaciji* održane proteklog tjedna u Beogradu, predstavnici više medijskih kuća iz cijele Srbije, imali su priliku upoznati se s institucijom Povjerenika za zaštitu ravnopravnosti. Tom prigodom novinarkama i novinarima se obratila i povjerenica dr. sc. Nevena Petrušić, koja je medije bliže informirala o tome što radi povjerenica za zaštitu ravnopravnosti, kako joj se obratiti i kako postupati po pritužbi. O tome smo razgovarali s povjerenicom za zaštitu ravnopravnosti dr. sc. Nevenom Petrušić za *Hrvatsku riječ*.

HR: Koje su sve nadležnosti institucije Povjerenika za zaštitu ravnopravnosti?

Povjerenik za zaštitu ravnopravnosti je samostalno, nezavisno i specijalizirano državno tijelo u čijoj je nadležnosti

zaštita od diskriminacije, kao i unapređenje zaštite ravnopravnosti. Povjerenik je individualno, a ne kolektivno državno tijelo, što znači da sve odluke donosi sam povjerenik ili povjerenica. Ovlasti Povjerenika široko su određene, u skladu s međunarodnim standardima, kako bi se omogućilo da učinkovito i djelotvorno sprječava i štiti od diskriminacije i doprinosi ostvarivanju ravnopravnosti. Jedna od osnovnih nadležnosti Povjerenika jeste postupanje po pritužbama u slučajevima diskriminacije osoba ili grupe osoba koje povezuje isto osobno svojstvo. Povjerenik je nadležan za primanje i razmatranje pritužbi zbog diskriminacije, davanje mišljenja i preporuke u konkretnim slučajevima diskriminacije i izricanje zakonom određenih mjera. Osim toga, Povjerenik je dužan podnositelju pritužbe pružiti informacije o njegovom pravu i mogućnosti pokretanja sudskog ili drugog

postupka zaštite, uključujući i postupak mirenja, kao i da podnosi tužbe za zaštitu od diskriminacije uz suglasnost diskriminirane osobe. Također, Povjerenik je nadležan podnositi prekršajne prijave zbog akata diskriminacije propisanih antidiskriminacijskim propisima.

HR: Na koji način Vam se građani mogu obratiti za pomoć?

Postupak pred Povjerenicom pokreće se veoma jednostavno – podnošenjem pritužbe. Pritužbu može podnijeti svaka fizička ili pravna osoba ili grupa osoba koji smatraju da je u odnosu na njih bilo kojim aktom, radnjom ili propuštanjem izvršena diskriminacija po bilo kojoj osnovi. Po pravilu, pritužbu svatko podnosi u svoje ime. Ako se radi o povredi prava grupe osoba, pritužbu može podnijeti bilo koja osoba iz grupe, a nije neophodno da ostali članovi grupe daju suglasnost. Osim toga, pod određenim

uvjetima postupak mogu pokrenuti i organizacije koje se bave zaštitom ljudskih prava i druge osobe, s tim, ukoliko postupak pokreću radi zaštite konkretne osobe, to mogu činiti samo u ime i uz suglasnost te osobe. Ne postoji propisana forma pritužbe, ali je Povjerenik za zaštitu ravnopravnosti izradio obrazac pritužbe koji je dostupan u tiskanom obliku u prostorijama Povjerenika, dok je u elektronskoj formi dostupan na internet prezentaciji Povjerenika www.ravnopravnost.gov.rs.

HR: Kako kao povjerenica postupate po pritužbi?

Postupak je jednostavan i lišen je pretjeranih formalnosti, što doprinosi njegovoj učinkovitosti. Nisu svi postupci isti jer su i sami slučajevi diskriminacije različiti. U nekim predmetima uopće nema spornih činjenica, dok su u drugim skoro sve činjenice sporne. Kada pritužba

stigne u ured, ovlaštena osoba u stručnoj službi najprije ispituje je li Povjerenica nadležna odlučivati o povredi prava na koju se u pritužbi ukazuje. Pošto ljudi nisu uvijek u mogućnosti razgraničiti diskriminaciju od nekih drugih nezakonitosti, a mnogi ne znaju koje su sve nadležnosti Povjerenice, relativno se često pritužbe odnose na neke protupravne radnje koje uopće ne predstavljaju diskriminaciju. Ako su ispunjeni uvjeti za provođenje postupka, ispituje se postoji li eventualno mogućnost mirnog razrješenja problema putem medijacije. Ukoliko nema uvjeta za sprovođenje medijacije, pritužba se najkasnije u roku od 15 dana od dana njenog prijema, dostavlja osobi za koje se tvrdi da je izvršilo akt diskriminacije.

HR: Kada podnosite tužbu protiv diskriminatora, a kada prekršajnu prijavu?

Povjerenik podnosi tužbu kada ocjeni da je slučaj diskriminacije od strateškog značaja i da je potrebno voditi tzv. stratešku parnicu. Strateške parnice se uvijek vode u javnom interesu, bez obzira je li povod za pokretanje parnice diskriminacija jedne osobe ili grupe osoba. Povjerenik je u sudskom postupku tužitelj, a ne zastupnik diskriminirane osobe ili grupe osoba. Povjerenik tužbu podnosi u svoje ime i u javnom interesu, s tim što mu je neophodna pisana suglasnost diskriminirane osobe, ako je diskriminacija izvršena samo prema određenoj osobi. Povjerenik podnosi prekršajnu prijavu kada u tijeku postupka po pritužbi ili na drugi način sazna da je nekim činjenjem ili propuštanjem izvršen prekršaj koji je propisan zakonima u oblasti zaštite od diskriminacije.

HR: Je li svako pravljenje razlike diskriminacija i koja osobna svojstva predstavljaju osnovu diskriminacije?

Nije svako pravljenje razlike automatski i diskriminacija. Da bi se pravljenje razlike ili nejednako postupanje moglo okarakterizirati kao diskriminatorno,

potrebno je da pravljenje razlike ili nejednako postupanje, odnosno propuštanje, bude neopravdano. Nekada je potrebno izvršiti veoma složenu analizu kako bi se ispitalo jesu li cilj i posljedica nejednakog tretmana opravdani i postoji li srazmjera između cilja koji se želio ostvariti i neke mjere koja je poduzeta. Osobna svojstva koja su u Zakonu striktno navedena i koja predstavljaju osnovu diskriminacije su rasa, boja kože, preci, državljanstvo, nacionalna pripadnost ili etničko podrijetlo, jezik, vjerska ili politička uvjerenja, spol, rodni identitet, seksualna orijentacija, imovno stanje, rođenje, genetske osobenosti, zdravstveno stanje, invaliditet, bračni ili obiteljski status, osuđivanost, starosna doba, izgled, članstvo u političkim, sindikalnim i drugim organizacijama. Ova lista nije zatvorena, čime je omogućeno da se diskriminatornim ponašanjem okarakterizira i nejednako postupanje zasnovano na osobnom svojstvu koje nije izričito navedeno u zakonu.

HR: Što radi Povjerenik kada utvrdi da je učinjena diskriminacija, a što ukoliko nije?

Ako na osnovi prikupljenih činjenica i pravnih propisa utvrdi da je učinjena diskriminacija, Povjerenik donosi mišljenje zajedno s preporukom u kojoj se navodi što diskriminator treba učiniti kako bi otklonio povredu prava. Ukoliko se utvrdi da nije učinjena diskriminacija, Povjerenik donosi mišljenje u kojem navodi ovaj svoj stav. Mišljenje daje u pismenom obliku podnosiocu pritužbe i osobe protiv koje je pritužba podnesena.

HR: Na čega se pritužbe najčešće odnose i koliko često se one odnose na nacionalnu i vjersku diskriminaciju?

Statistika Povjerenika za zaštitu ravnopravnosti pokazuje da je od početka rada ove institucije najveći broj pritužbi podnijet zbog diskriminacije na osnovu nacionalne pripadnosti ili etničkog podrijetla. Prema podacima

iz našeg posljednjeg godišnjeg izvještaja za 2013. godinu, najraširenija je diskriminacija pripadnika i pripadnica romske zajednice i to strukturalna i institucionalna, ali su prisutni i drugi oblici diskriminacije – na osnovi spola, invaliditeta, a široko je rasprostranjena i diskriminacija LGBT osoba. U pritužbama kao osnove diskriminacije dominiraju nacionalna i pripadnost etničkog podrijetla, i to pripadnost romskoj nacionalnoj manjini.

HR: Tretira li se govor mržnje kao poseban oblik diskriminacije i kako se može napraviti razlika između govora mržnje i slobode govora?

Prema Zakonu o zabrani diskriminacije govor mržnje je poseban oblik diskriminacije. Ovim zakonom je izričito zabranjeno izražavanje ideja, informacija i mišljenja kojima se potiče diskriminacija, mržnja ili nasilje protiv osobe ili grupe osoba zbog njihovog osobnog svojstva u javnim glasilima i drugim publikacijama, na skupovima i mjestima dostupnim javnosti, ispisivanjem i prikazivanjem poruka ili simbola i dr. Važno je znati da nije svako izražavanje ideja, stavova i mišljenja govor mržnje, čak i kada su te ideje, stavovi i mišljenja za većinu ljudi neprihvatljivi. Dok god se tim stavovima ne potiče diskriminacija, netrpeljivost i nasilje prema pojedincima i grupama zbog njihovog osobnog svojstva, oni se mogu slobodno iznositi.

HR: Postoji li u Srbiji učinkovit pravni sustav za zaštitu od diskriminacije?

Kao i druge države i naša je ustanovila različite pravne mehanizme koji se mogu koristiti u slučajevima diskriminacije. Svaki pravni mehanizam zaštite od diskriminacije reguliran je zakonom i svaki ima svoj poseban cilj i svrhu. Neki se koristi radi zaštite same diskriminirane osobe, kako bi se spriječilo ponavljanje diskriminacije, a neki se koriste da bi diskriminator bio kažnjen za ono što je učinio. Ne može se unaprijed predvidjeti koji se

pravni mehanizmi mogu upotrebiti kod diskriminacije, jer se to procjenjuje u svakom pojedinačnom slučaju. Pravni mehanizmi koji su namijenjeni suzbijanju, sprječavanju i zaštiti od diskriminacije su: zaštita pred Povjerenikom za zaštitu ravnopravnosti, parnica za zaštitu od diskriminacije, kazneno-pravna zaštita i prekršajno-pravna zaštita.

HR: U kolikoj mjeri mediji mogu pozitivno ili pak negativno utjecati u izvještavanju o diskriminaciji?

S jedne strane mediji mogu biti mjesto gdje možemo prepoznati i govor mržnje i različite interpretacije koje se mogu kvalificirati kao razni oblici diskriminacije, a s druge strane vidimo također da su mediji u stanju oblikovati i preoblikovati društvenu stvarnost, da zajedno s medijima i drugim društvenim akterima činimo ono bez čega nema uspješne primjene Zakona o zabrani od diskriminacije, zbog jednog važnog principa, a to je da podižemo zajedno svijest o važnosti ne samo ideje ljudskih prava nego i onoga što stoji u formi ljudskih prava, a to je da smo svi različiti, a da možemo biti ravnopravni. Kao što je diskriminacija »predrasuda u akciji« kako se to nekada kaže, osim diskriminacije najčešće su predrasude i stereotipi, i neki se suoče s osobnim predrasudama, a neki ne. Treba im dodati neki poticaj da to učine, a mi sada imamo i propise i dobre pravne mehanizme o zabrani diskriminacije, koji su sasvim solidni.

HR: Koja je Vaša poruka građanima?

Diskriminacija nije stanje koje treba tolerirati! Treba reagirati i tražiti zaštitu. Svaki uspješno okončan slučaj diskriminacije dragocjen je i pridonosi izgradnji društva u kome svi njegovi građani i građanke imaju podjednake šanse za razvijanje svojih potencijala i za ravnopravno, aktivno i produktivno sudjelovanje u svim segmentima društvenog života, dajući puni doprinos razvoju društva.

PRIVATIZACIJA PODUZEĆA POD VELOM TAJNE

Tko, što i kako kupuje?

*Na Vladin poziv za privatizaciju 502 poduzeća stigla su 1732 pisma potencijalnih investitora **

Za 99 tvrtki nitko nije zainteresiran

Krajnji rok za dostavljanje ponuda za kupovinu 502 poduzeća istekao je 15. rujna. No, iako je od tog roka prošlo skoro mjesec i pol dana nema nikakvih informacija o zainteresiranim kupcima za poduzeća koja se nude na prodaju. Osim toga koliko je stiglo pisama zainteresiranih investitora zna se još i da je najviše onih domaćih, da je iz Njemačke stiglo 73 ponude, Sjedinjenih američkih država 35, Buragske 34, Rusije 26... Ni riječ o imenima potencijalnih »spasitelja« naših državnih poduzeća ne može se dobiti u Agenciji za privatizaciju, pa je za sada sve u sferi nagađanja tko želi koje poduzeće. Agencija za privatizaciju analizira prispjela pisma o zainteresiranosti i priprema prijedloge za model i metodu privatizacije za svako pojedinačno poduzeće, kao i eventualne mjere za rasterećenje subjekata privatizacije. Prijedlozi se Ministarstvu privrede moraju dostaviti do 30. listopada i Agencija neće tijekom rada davati informacije, odgovor je koji smo dobili u Agenciji za privatizaciju.

PRODAJA ILI STEČAJ

Da podsjetimo velika priča o konačnom završetku privatizacije u Srbiji počela je polovicom kolovoza kada je Agencija za privatizaciju na svojoj internet-

skoj stranici objavila javni poziv za prikupljanje pisama o zainteresiranosti za 502 poduzeća, a sve sukladno s novim Zakonom o privatizaciji. Na popisu su i poduzeća koja se bave informiranjem i komunikacijama, a njihova privatizacija treba se obaviti sukladno Zakonu o javnom informiranju. Iza cifre od 502 poduzeća je cifra od 90 000 radnika koliko je u njima uposljeno. I još nekoliko zanimljivih brojki – ukupni gubici tvrtki ponuđenih za privatizaciju u 2013. godini su bili pola milijarde eura, imovina im vrijedi 6,8 milijardi eura, a obveze čak 6,6 milijardi eura. Među poduzećima za koje se traže kupci su rudnici, *Galenika*, *Petrohemija*, *FAP*, *Azotara*, *Beogradski sajam*, *Politika*... No, primjetni su i propusti pa se tako primjerice na spisku našla i somborska *Panonka* iako je to poduzeće prodano prije nekoliko godina.

Da ni u samoj Agenciji za privatizaciju ne vjeruju u veliku zainteresiranost za tvrtke od kojih je mnogima ostalo samo nekada zvučno ime, mrtav kapital i ogromna dugovanja moglo se čuti od v. d. direktorice Agencije za privatizaciju **Mirjane Radovanović**, koja je polovicom kolovoza izjavila da će biti uspjeh ukoliko se do kraja naredne godine kada istječe rok za privatizaciju privatizira polovica poduzeća koja se nude na pro-

daju. »Za određenu grupu poduzeća, oko tridesetak, Agencija je već donijela odluku o pokretanju stečajnog postupka, a za određen broj poduzeća će se pokrenuti stečajni postupci u listopadu«, kazala je tada Radovanovićeva.

ZAKONSKA KONTROLA

A privatizacija čiji je proces još na samom početku treba se obaviti sukladno novom Zakonu o privatizaciji. Ovoga puta jasno je definirano kada se kupoprodajni ugovori raskidaju, dok se kriteriji, koje potencijalni kupci prije nego li što uđu u privatizaciju moraju zadovoljiti, donose uz suglasnost Ministarstva, a u nekim slučajevima kad je strateško partnerstvo, i uz suglasnost Vlade Republike Srbije. To bi trebalo spriječiti sve ono što se događalo do sada u privatizaciji srbijanskih poduzeća, kada su tvrtke kupovali ljudi bez novca s jedinom ciljem da iz njih izvuku sve što se može. Jedina posljedica lošeg gazdovanja bila je raskidanje ugovora o privatizaciji, a za prezadužena poduzeća koja su ostajala iza bivših vlasnika nitko nije odgovarao. Ni oni koji su takvim kupcima prodali poduzeća, niti oni koji su ih poharali. Novi Zakon o privatizaciji predviđa privatizaciju prodajom kapitala, prodajom imovine, prijenosom kapitala bez naknade i strateško partnerstvo. Postoji i

moćnost rasterećenja obveza, što će reći dugova, i to tako što bi se otpisao dug poduzeća ili se postojeći dug pretvorio u ulog u tom poduzeću. A upravo to rasterećenje obveza vrlo je važno jer su sva ova poduzeća preza-dužena, a kod nekih visina duga premašuje i vrijednost kapitala.

VOJVOĐANSKA POLJOPRIVREDNA PODUZEĆA

Među poduzećima za koje se traže kupci je dvadesetak poljoprivrednih poduzeća iz Vojvodine. No, **Dorđe Bugarin**,

Dorđe Bugarin

tajnik Odbora za poljoprivredu u Privrednoj komori Vojvodine skeptičan je kada je riječ o privatizaciji tih poduzeća. »Mi u komori nemamo informacija ni za koja poduzeća ima zainteresiranih kupaca niti tko su oni. Koliko ja znam među njima su i neki odvjetnici, koji zastupaju interese investitora. To znači da su ti investitori skriveni. To nije dobro, jer se ponovno može

Kupcu se nada i somborski Boreli

dogoditi da u tokove privatizacije uđe prljav novac i problematični kupci», kaže za naš list Bugarin. On ističe da je način privatizacije u poljoprivredi pogrešan sada kao što je bio i proteklih 20 godina. Po njegovom mišljenju poljoprivreda i prehrambena industrija trebaju se privatizirati po posebnom zakonu. »Kada je poljoprivreda u pitanju zemljište je srce takve kompanije i od te zemlje ovisi tržišna pozicija tog poduzeća. Zato se ne slažem sa ustupanjem zemlje u državnoj svojini stranim kompanijama, koje će nas kao naučiti da radimo u poljoprivredi i oporaviti našu poljoprivredu. To su samo prazne priče i iluzije«, kaže Bugarin i dodaje da se pod hitno mora mijenjati Zakon o poljoprivrednom zemljištu kako bi se zakonski propisali uvjeti pod kojima netko može postati vlasnik zemlje u Srbiji. Ovakav način privatizacije u poljoprivredi, po

Bugarinu, jača »jake igrače«, a s druge strane ne čini se ništa da poziciju na tržištu ojačaju mali proizvođači.

SOMBORSKA PODUZEĆA

Očekuje se da se konačno riješe i sudbine devet somborskih poduzeća i da se tako prekine višegodišnja agonija i gomilanje dugova. Među onima koji se nadaju da su dovoljno atraktivni za novog vlasnika je autobusno poduzeće *Severtrans*. »U proteklih pet godina, od raskida ugovora o privatizaciji, uspjeli smo sačuvati tržište i čak ga i proširiti, što nas čini atraktivnim za kupca. Bez bilo kakvih kredita obnovili smo vozni park. Ukoliko se prihvati model privatizacije s kojim je suglasan i menadžment i sindikati, *Severtrans* bi u privatizaciju ušao bez gubitka koji je iznad vrijednosti kapitala. Mi ostvarujemo pozitivno poslova-

nje, ali su nam problem gubici iz vremena kada je naše poduzeće bilo u privatnom vlasništvu. Nemamo službenih informacija iz Agencije za privatizaciju, ali

Nenad Čelić

znamo tko je kontaktirao nas u poduzeću i mogu samo kazati da su to renomirana prijevoznika poduzeća«, kaže za naš list direktor *Severtransa* **Nenad Čelić**.

Kako doznajemo, kao zainteresirani kupac za Poljoprivredno poduzeće *Graničar* iz Gakova spominje se njemački *Tenis*.

Zanimljivo će biti vidjeti kako će se riješiti veliki gubici tog poduzeća, koji prema Agenciji za privatizaciju za 360 milijuna premašuje vrijednost kapitala. Zanimljivo će biti i vidjeti hoće li država, ne bi li privukla potencijalne kupce, *Graničaru* ponovno dati na korištenje oko 4500 hektara državne zemlje. Također će biti zanimljivo vidjeti i pod kojim uvjetima će kupac dobiti na korištenje, ili možda i u vlasništvo, tu zemlju. Kao gotova stvar spominje se talijanski *Ferrero* koji će »ući« u Poljoprivredno poduzeće *Aleksa Šantić*. Za ostala poduzeća ni glasa o potencijalnim kupcima, ako ih, za neka od njih, uopće i ima.

I vraćamo se na početak priče – tko, što i kako će kupovati tek trebamo doznati kao i to kakav će biti epilog na koncu naredne godine kada treba okončati privatizaciju

Zlata Vasiljević

Što očekujete od novog saziva HNV-a?

ALOJZIJE FIŠER,
umirovljenik, Gibarac

Nastaviti uspješnu suradnju

Problema ima puno, a novaca jako malo. Što se tiče prošlog saziva Hrvatskog nacionalnog vijeća, suradnja konkretno a Hrvatskim kulturnim društvom *Šid*, bila je jako dobra. Bilo je i financijskih sredstava koje je hrvatska udruga dobila za svoj rad, ali mislim da je to sve nedovoljno. Kulturno umjetnička društva ukoliko žele predstaviti svoj rad drugima, trebaju putovati, a novca nikad dosta. Do sada su sami članovi vodstva financirali prijevoz, tako da smatram da bi novo vodstvo trebalo malo više pažnje posvetiti tomu, jer se samo na taj način – kroz putovanja i predstavljanje, može učvrstiti suradnja i steći uvjeti za još bolji rad. Poslije nove skupštine bira se novo vodstvo, a hoće li biti bolje, a mi se svi nadamo boljem, ostaje da se vidi. Nama je ovdje u šidskoj općini pogotovo drago što u Sotu sada imamo naše đake prvake koji pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku i mislim da je to veliki uspjeh, kao i početak radova na izgradnji nove crkvene dvorane u tom mjestu. Novo vodstvo HNV-a, trebalo bi između ostalog da usmjeri svoje napore u nastojanjima brojnijeg okupljanja mladeži, da probleme koje sve nas pripadnike hrvatske nacionalne zajednice muče rješavaju u hodu. Mislim da bi naši predstavnici koji nas budu predstavljali na sjednicama skupštine, trebali više obratiti pažnju i istaći potrebe nas Hrvata iz ovog dijela Srijema, jer vjerujem da veliki broj ljudi ne zna nas. Zato mislim da bi se trebali što više družiti i oslanjati jedni na druge, jer samo tako ćemo saznati i uspjeti riješiti određene probleme.

S. D.

MLADEN PETREŠ,
student, Tavankut

Afirmacija mladih

Pohvalio bih brigu ovoga saziva HNV-a za uvjete obrazovanja, na prvome mjestu omogućavanje osnovnoškolskih udžbenika te financiranje prijevoza za učenike hrvatskih odjela na relaciji kuća – škola i škola – kuća, kao i organiziranje izleta u Republiku Hrvatsku za djecu. Kao što smo već čitali na ovim stranicama u prijašnjim brojevima, i ja od budućeg saziva HNV-a očekujem da se nastavi započeti posao. Očekujem nastavak borbe HNV-a s državnim tijelima Republike Srbije u svezi financiranja udžbenika za srednje škole. Nadam se da će što prije uspjeti izboriti to pravo koje nam kao manjini pripada. Dalje, smatram da je potrebno raditi na pomirenju unutar zajednice. Ima nas tako malo, a tako puno različitih struja... Trebamo se ujediniti, zajedno nastupati, naučiti tolerirati jedni druge! Novi saziv HNV-a mora raditi na jačanju jedinstva među Hrvatima u Srbiji ukoliko želi neke pozitivne pomake, jer nam je zajedništvo i sloga potrebno za daljnji napredak. Treće i meni osobno, ali i u ime mladeži Demokratske stranke Hrvata u Vojvodini, najbitnije očekivanje koje treba ispuniti budući saziv je veća afirmacija nas mladih unutar zajednice. Nažalost nema nas puno mladih u zajednici i smatram da se mora imati sluha za one mlade koji su obrazovani, zainteresirani za promjene i pomoć i koji mogu svojim konstruktivnim idejama i mišljenjima pomoći svome narodu na bilo koji način. Nadam se da će ubuduće mladi biti više uključeni u donošenje odluka i da će biti poticani na aktivan angažman unutar zajednice u poljima u kojima žele i mogu pridonijeti.

J. D. B.

IVAN PAŠTROVIĆ,
poljoprivrednik, Sombor

Više brige o običnim ljudima

Uoči izbora bili smo interesantni, jer trebaju naši potpisi, ali bojim se da ćemo poslije izbora kao, što se dešavalo i do sada, biti zaboravljeni. Osim obećanja treba i nešto konkretno uraditi za obične ljude, pripadnike naše zajednice. Ne mislim tu na financijsku pomoć, već prije svega na mogućnost da imamo kome se obratiti kada nam treba neka druga vrsta pomoći. Ja ću reći iz perspektive poljoprivrede, jer se time bavim. Zašto ne bi imali mogućnost da nam naši predstavnici pomognu pri osiguravanju kredita za poljoprivrednike, poticaja i pravnim savjetima? Možda to i nisu nadležnosti HNV-a, ali to je naša svakodnevica i problemi koje rješavamo i tu bi nam značajna bila pomoć ljudi od struke. Novi saziv Hrvatskog nacionalnog vijeća trebao bi pokrenuti pripadnike naše zajednice da se upišu u poseban popis birača, kako bi i mi konačno dostigli tu famoznu cifru od 40 posto da bi mogli ići na izravne izbore. To će moći uraditi samo ako ljudi budu osjećali da neko tko vodi zajednicu Hrvata o njima i brine. Pred ove izbore angažirali su se aktivisti obje liste za upis birača i za prikupljanje potpisa, ali nije dovoljno to raditi samo u kampanji, uoči izbora, već to treba biti jedan kontinuirani posao. Ovako izgleda da smo mi bitni samo kada trebaju našu podršku za glasovanje. Većina značajnih stvari se događa u Subotici. To je i razumljivo, jer Subotica je centar naše zajednice, ali ne bi trebalo zanemariti ni ostala mjesta gdje žive Hrvati, kao što je Sombor, sela u okolici i druga mjesta u Bačkoj pa i u ostalim dijelovima Vojvodine i Srbije.

Z. V.

**RAZGOVOR O NASTAVI
NA HRVATSKOM JEZIKU**
ZORAN NAGEL, PROFESOR GEOGRAFIJE

Udžbenici su najveći problem

Učenici hrvatskih odjela primorani su kombinirati nastavnu materiju iz dvije zemlje

Nova generacija gimnazijalaca koji su se odlučili za srednjoškolsko obrazovanje na hrvatskom jeziku započela je školsku godinu u veoma brojnom sastavu. Od kada postoji hrvatski odjel u subotičkoj Gimnaziji Svetozar Marković, nikada nije bilo 29 đaka, koliko ih sada sjedi u klupama ove renomirane školske institucije. Kako su se novi gimnazijalci snašli u prvim školskim danima i kako izgleda nastava na hrvatskom jeziku iz današnje perspektive povod je razgovora s profesorom geografije **Zoranom Nagelom**, njihovim razrednikom.

»Prvog rujna startala je moja druga generacija gimnazijalaca koja pohađa nastavu na hrvatskom jeziku. Isprva je bilo upisano 30 učenika, što je svojevrsan rekord od kada postoji hrvatski odjel u našoj Gimnaziji, od tog broja dvoje đaka se ispisalo tijekom prvih nekoliko tjedana i imamo jednog ponavljača pa u konačnici odjel kome sam razrednik sada broji 29 učenika koji su željeli ovakav vid srednjoškolskog obrazovanja«, govori Nagel.

Kakvo je ozračje među naj-

mlađim gimnazijalcima koji pohađaju nastavu na svom materinjem jeziku?

Ozračje je pozitivno, djeca su još u razdoblju prilagođavanja novoj sredini, kako u učionici tako i prema nastavnom kadru koji će im predavati sljedeće četiri godine. Meni se, osobno, dopada činjenica kako je među njima i nekoliko đaka koji nisu pohađali osnovnoškolsku nastavu na hrvatskom jeziku, a ipak su se odlučili upisati gimnazijski hrvatski odjel.

Imaju li oni nekih problema u normalnom praćenju nastave i komuniciranju na hrvatskom jeziku?

Problema nema, nastava se prati posve normalno, a ukoliko se uporabi određeni specifični hrvatski termin ili riječ koju ne poznaju, odmah se isti rastumači. Konkretno, profesori koji predaju u hrvatskim odjelima koriste i jedne i druge termine da bi djeca nesmetano mogla pratiti nastavu i svladati zadano školsko gradivo. Ukoliko pak nekome nešto nije jasno, oni se javljaju i sve bude trenutačno pojašnjeno.

Kako iz Vaše perspektive, nakon iskustava s prijašnjom generacijom, danas gledate na rad s novim učenicima hrvatskog odjela?

Prvo, pokušavam krenuti ispočetka, da se što manje vraćam na onu generaciju koja je otišla. Ali normalno je, koristeći stečena iskustva, da nastojim sve moguće potencijalne propuste izbjeći. Prije svega, tu je sada jedna još veća suradnja s ostalim kolegama, jer kao razrednik sada imam nekoliko novih profesora

koji predaju odjelu za koji sam zadužen, a koji prije nisu predavali svoj predmet na hrvatskom jeziku. No, vidim kako sve to dobro funkcionira i nema nikakvih problema.

Kakva je situacija sa srednjoškolskim udžbenicima na hrvatskom jeziku?

Aдекватne udžbenike za nastavu na hrvatskom jeziku u Srbiji nismo dobili, niti se oni, u većini slučajeva, slažu s našim nastavnim planom i programom. Nama profesorima to i ne predstavlja veći problem, jer možemo učenicima kazati gdje se što nalazi u određenim drugim udžbenicima iz kojih se priprema nastavna građa, ali djeci to svakako predstavlja određenu poteškoću kada moraju tražiti jednu lekciju u tri – četiri udžbenika na jedno pet, šest ili deset različitih mjesta. Jedino je udžbenik iz geografije za prvi razred odobren za službeno korištenje jer se poklapa s nastavnim gradom u Srbiji. Preko HNV-a su učenici dobili kompletne hrvatskih školskih knjiga pa imaju za tzv. prvu pomoć, kada već ne postoje službeni udžbenici za učenike hrvatskih odjela.

Kolika su odstupanja u materiji vašeg predmeta geografije kada su u pitanju školski programi u Hrvatskoj i Srbiji?

Nacionalna geografija se, naravno, uveliko razlikuje, a što se tiče građe u Hrvatskoj koja se izučava u tri školske godine, mi u Srbiji učimo u prvom i drugom razredu. Kako sam već rekao u prvom razredu mogu koristiti hrvatski udžbenik, ali u drugom razredu već ne mogu jer

je u Hrvatskoj materija podijeljena i kao takva odstupa od našeg školskog programa, pa smo kao osnovu uzeli udžbenik iz Srbije uz koji nastojim rastumačiti sve što je potrebno u svezi našeg plana i programa, uz korištenje hrvatske terminologije.

U kojoj mjeri učenici prvog razreda gimnazije koji pohađaju hrvatski odjel imaju elementarno geografsko znanje o Hrvatskoj?

Znaju za more i znaju za Zagreb. Sve ono između je čisto osobna stvar svakog pojedinog učenika. Oni koji su putem određenih kulturnih, sportskih i drugih aktivnosti imali prilike putovati po Hrvatskoj svakako znaju mnogo više, ali su i oni malo toga stvarno vidjeli. Zato je moja zadaća da kroz bilo koji sadržaj pružim nešto što ima poveznicu s Hrvatskom i uvijek to nastojim povezati i s drugim predmetima poput glazbe, povijesti, kulture i hrvatskog jezika. Pokušavam kod njih razviti određeni stupanj radoznalosti, da bi oni kada odu doma na internetu pogledali određene pojmove i sami proširili spoznaju o njima. Dodatno, kada smo god u prilici u vannastavnim aktivnostima otputovati negdje u Hrvatsku, poput posjete *Interliberu* u Zagrebu koja nas očekuje sljedećeg mjeseca, nastojim iskoristiti priliku za što više dodatnih informacija. U tome je i ljepota geografije, jer se teoretsko znanje idealno uklapa kada je u prilici biti u kombinaciji s praktičnom spoznajom naučenog školskog gradiva.

Dražen Prčić

POKUŠAJ PALJENJA MUDŽAHIR DŽAMIJE U SUBOTICI

Nitko se ne smije osjećati ugroženim

Na *Mudžahir džamiji* u Subotici podmetnut je požar u noći između subote i nedjelje, 18. i 19. listopada, oko tri sata ujutro. Oštećenja od požara su vidljiva na garažnim vratima i zidu džamije, a prema neslužbenim izjavama požar su ugasili prolaznici. Policija i dežurni zamjenik Višeg javnog tužitelja izvršili su očevid, a kako je RTS izvijestio, tijekom nedjelje provedeno je niz akcija u kojima je privedeno više osoba koje su sumnjicane za pokušaj paljenja garažnog prostora džamije u Subotici i kamenovanja lokala u Novom Sadu, vlasnika albanske nacionalnosti.

Imam subotičke džamije **Selmo Drešković** rekao je da postoji video nadzor koji je zabilježio podmetanje požara i na kome se vidi da je bilo dva počinitelja. On je istaknuo i da bi on i njegova obitelj bili ugroženi da nije bilo brze reakcije sugrađana. Gradonačelnik **Jenő Maglai** je u ime lokalne samouprave oštro osudio incident i naglasio kako se neće tolerirati da se bilo tko osjeća ugroženim, dodavši da je riječ o opasnom događaju za višenacionalnu i višekonfesionalnu zajednicu kao što je Subotica.

Pokušaj paljenja džamije oštro je osudilo više političkih stranaka u svojim priopćenjima. Demokratski savez Hrvata u Vojvodini osudio je etnički motivirane napade na džamiju u Subotici i zanatske radnje vlasnika Albanaca u Vojvodini. »Problem koji je nastao na nogometnoj utakmici između Srbije i Albanije u Beogradu, ne može se rješavati otvaranjem novih problema napadima na imovinu lojalnih građana Republike Srbije. Očekujemo da će institucije države otkriti počinitelje kaznenih djela.

Paljenje i razbijanje lokala šalju lošu sliku iz Srbije, na putu k Europskoj uniji i državi samo može štetiti, a to nam je u ovom teškom gospodarskom trenutku najmanje potrebno«, kaže se u priopćenju koje potpisuje predsjednik DSHV **Petar Kuntić**.

GrO Socijaldemokratske partije Srbije pozvao je mjerodavne državne institucije da što prije pronađu i odgovarajuće sankcioniraju vinovnike ovog incidenta, koji je, kako se navodi u priopćenju, u suprotnosti s atmosferom mira i nacionalne, vjerske i kulturne tolerancije, po kojima je Subotica desettljećima prepoznatljiva. GrO SDPS također je najoštrije osudio i incidente koji su se dogodili prethodnih dana u Novom Sadu, Vršcu i Somboru.

U priopćenju GrO LDP navedeno je da je napad u Subotici posljedica izostanka reakcije države na napade koji se događaju iz dana u dan protiv naših sugrađana druge vjere i nacionalnosti. »Srbija je zemlja svih nas i ukoliko ne stanemo na put huliganima, koji misle da se molotovljevim koktelom brani srpstvo, oni će se nastaviti ponašati

tako, a mi ćemo nastaviti živjeti u strahu iščekujući sljedeći napad«, stoji u priopćenju. Subotički LDP ističe kako se stupanj civiliziranosti jednog društva ogleda u stupnju poštovanja manjina, te je naša dužnost da ne uspostavljamo zemlju na histeriji i netoleranciji, već da izgradimo društvo i državu koji će biti spremni odgovoriti na ugrožavanje slobode svakoga od nas.

GrO LSV pozvao je mjerodavna tijela da jasno kažu koliko je privedenih i tko su imenom i prezimenom ljudi koji su pokušali na ovakav način narušiti dobre međunacionalne odnose u našem gradu. »Izuzetno je važno i da krivci za ovu sramotu budu što prije i što oštrije sankcionirani, jer i ona, kao i slični incidenti koji su se dogodili prethodnih dana u vojvođanskim mjestima, predstavljaju pokušaj narušavanja tradicionalno dobrih međunacionalnih odnosa koji vladaju u našoj lokalnoj sredini«, stoji u priopćenju subotičkih ligaša i dodaje se kako jedina podjela koja smije postojati među ljudima jeste podjela na dobre i loše ljude.

S. M.

Natječaj za dodjelu stipendija

Povjerenstvo za dodjelu stipendija raspisalo je Natječaj za dodjelu stipendija za studente s područja Grada Subotice za 2014./2015. godinu. Bit će dodijeljeno 100 stipendija, s isplatom na deset jednakih mjesečnih obroka. Natječaj je objavljena na internetskoj stranici Grada Subotice www.subotica.rs, a otvoren je do 7. studenoga. Podrobnije informacije u vezi Natječaja mogu se dobiti u Tajništvu za društvene djelatnosti Gradske uprave Subotica, Trg slobode 1, 3. kat, soba 305, ili na telefon 626-883.

Plin poskupljuje od studenoga

Plin će prosječno poskupjeti od studenoga za sve kupce 3,6 posto, a za kućanstva 3,3 posto, priopćila je Agencija za energetiku. Nova prosječna cijena plina iznositi će za sve kupce 45 dinara, a za sva kućanstva 49 dinara po prostornom metru (bez PDV-a). Savjet Agencije za energetiku dao je suglasnost na nove cijene prirodnog plina za javno opskrbljivanje za 32 javna opskrbljivača, koje će se primjenjivati najranije od 15. studenoga za kućanstva, a od 1. studenog za ostale kupce. Do promjene cijena plin došlo je zbog rasta tečaja dolara kojim se plaća uvozni plin, navodi se u priopćenju Agencije za energetiku.

Za Kolijevku od UNHCR-a 40 tisuća dinara

Direktor Doma za djecu ometenu u razvoju **Kolijevka Nenad Kozomora** potpisao je s UNHCR-om, Visokim komesarijatom Ujedinjenih naroda za izbjeglice, Protokol o suradnji, prema kojem će ova ustanova uskoro dobiti opremu za kuhinju i vešeraj, vrijednu 40 tisuća eura.

Prema riječima Kozomora, radi se o protokolu po kojem će u prihvatilište za mlade do 18 godina, koje se nalazi u ovoj ustanovi, moći biti smješteni oni koje policija i socijalni radnici dovode kada su nađeni u skitnji ili su zlostavljani u obitelji, pa i malodobni azilanti.

Dvorana će promijeniti svoj dosadašnji izgled, odnosno, bit će prilagođena modernim arhitektonskim uvjetima

U TIJEKU RADOVI NA REKONSTRUKCIJI DVORANE DOMA KULTURE U TAVANKUTU

Suvremena rješenja

U Domu kulture u Tavan-kutu u tijeku su radovi na adaptaciji i rekonstrukciji dvorane. Dio je to druge faze realizacije, nakon što je prošle godine na objektu saniran krov koji je zbog prokišnjavanja prijetio urušavanjem. Ove godine urađena je i projektna dokumentacija cijelog prostora, prema kojoj se sada izvodi 2. faza adaptacije, raspisana je javna nabava i potpisan ugovor s najpovoljnijim ponudračem tvrtkom *Izgradnja Filipović* iz Subotice, a vrijednost radova je 4,1 milijun dinara.

»Kada je riječ o ovom objektu, imamo sreće što se većina rado-va radi unutra te nismo vezani

uz vremenske uvjete. Radovi se izvode prema dinamici koja je dogovorena s Ravnateljstvom za izgradnju grada, a prošlog tjedna radili smo pripreme radove poput demontaže obloga, plafona, obijanje žbuke dok ovog tjedna počinjemo raditi žbukanje zidova i postavljanje okomitih i vodoravnih vodova za električnu energiju«, kaže **Dušan Filipović**, vlasnik tvrtke *Izgradnja Filipović*. On dodaje da je ugovorom predviđeno da radovi budu izvedeni u roku od 60 dana te će dvorana biti završena oko Nove godine.

Projektom je predviđena sanacija podne konstrukcije, izrada novog gipsanog spušenog

stropa, radovi na elektroinstalacijama, vodovodu i kanalizaciji, zamjena stolarije na objektu.

Tehnički direktor Ravnateljstva za izgradnju grada **Jasmin Šečić** kaže da će dvorana u nekoliko promijeniti svoj dosadašnji izgled, odnosno, bit će prilagođena modernim arhitektonskim uvjetima. »Veliki problem u objektu stvarala je spuštena stropna konstrukcija koja je dosta masivna i teška, izrađena od nekih drvenih saćastih profila, a koja je naknadno bila postavljena na stari krov. To je dovelo do toga da se krovna konstrukcija i vjenčаницe u objektu potpuno izviju, što smo sanirali u I. fazi i donekle rasteretili

međukatnu konstrukciju. Naime, krovna konstrukcija je bila predviđena da nosi samo opterećenje termoizolacije od blata, međutim, kada se nakačila ta teška konstrukcija spuštenog stropa vremenom se izvio cijeli krov. Po statičkom proračunu ne možemo vraćati tu konstrukciju već će se raditi suvremeno rješenje sa spuštanim stropom od gips kartonskih ploča«, kaže Šečić i dodaje kako će biti skinuta i tavanica od blata i postavljena termoizolacija od suvremenih materijala kako kroz par godina ne bi ponovno došlo do propadanja krova uslijed neprijemnog opterećenja.

S. M.

VRIJEME, LJUDI, DOGAĐAJI

Pripremaju: Lazar Merković i Milovan Miković

KRONOLOGIJA od 24. do 30. listopada 2014.

24. LISTOPADA 1789.

Nakon dvodnevno boravka u našem gradu, austrijski car **Josip II.**, po uspješnom okončanju ratnog pohoda i protjerivanja Osmanlija iz Beograda, napustio je Suboticu i uputio se u Beč. Tijekom ovoga rata protiv Turaka istaknuli su se i subotički graničari.

24. LISTOPADA 1900.

U 91. godini je umro dr. **Vince Zomborčević**, liječnik, javni djelatnik, gradski vijećnik, zastupnik u Zemaljskom saboru u Pešti i Beču, zauzeti sudionik u borbi protiv kuge, kolere i drugih pošasti koje su u njegovo vrijeme harale gradom i okolicom. Zomborčević je inače značajan bibliofil, subotičkoj gimnaziji poklonio je osobnu knjižnicu od oko dvije tisuće vrijednih knjiga, među kojima ima rijetkih i skupocjenih.

25. LISTOPADA 1848.

Umro je **Juraj Đuro Arnold**, svestrani glazbenik, stvaratelj, dirigent, spisatelj i glazbeni pedagog. Od 1820. do smrti zborovođa je župne crkve sv. Terzije Avilske. Osnivanjem stalnog pjevačkog zbora i orkestra, utemeljuje glazbenu kulturu u gradu. Najzapaženije djelo mu je *Pismenik iliti sakupljanje pisama različitih*, uistinu zbirka crkvenih napjeva bunjevačkih Hrvata ovoga podneblja.

25. LISTOPADA 2006.

U Zagrebu je u 98. godini umro **Lajčo Lendvai**, kazališni umjetnik, dugogodišnji glumac, redatelj, utemeljitelj i ravnatelj prvog profesionalnog

teatra u Subotici – Hrvatskog narodnog kazališta. Odlukom vlasti 1. siječnja 1951. godine spojeni su subotičko HNK s Magyar színházom, kada nastaju Hrvatska drama, Mađarska drama i Muzička grana, kasnije Opera i Balet. Tijekom svoje dugogodišnje karijere Lendvai je vodio Koncertnu poslovnicu u Subotici, a kasnije Kulturno-prosvjetnu zajednicu subotičkog kotara.

26. LISTOPADA 1707.

U 71. godini umro je **Mihovil Radnić**, franjevac, značajan pisatelj iz ovih krajeva. Sukladno svome visokom položaju u crkvenoj redodržavi imao je utjecaja i na seobu Bunjevačkih Hrvata u Panonsku nizinu. Napisao je pet knjiga od kojih su sačuvane samo dvije: *Razmišljanja pribogomiona od ljubavi Božje* i *Pograđenje ispraznosti od sveta u tri dila razdijeljeno, složeno i izvedeno u jezik slovinski i bosanski iz Sv. pisma*. Rođen je u Kalači 1636.

27. LISTOPADA 1872.

Ministarstvo unutrašnjih poslova odobrilo je djelatnost ženskog društva *Ljubav*. Utemeljivačice su bile supruge **Petra Manića**, **Istvána Frankla** i **Ljudevita Parčetića**.

27. LISTOPADA 1923.

Zbog proturežimskih intoniranih napada, usmjerenih protiv ustanovitih postupaka gradske vlasti, zabranjeno je dalje izlaženje tjednika *Subotičke novine*, što ih je uređivao **Miško Prčić**. Ubrzo nakon toga, njihov obnovitelj (1920.) vlč. **Blaško Rajić**, pokreće novi tjednik pod nazivom *Hrvatske novine*,

obrojavajući ih kao raspoznatljivi nastavak zabranjenog glasila.

28. LISTOPADA 1945.

Premijernom izvedbom drame **Matija Gubec Mirka Bogovića**, svečano je otvoreno Hrvatsko narodno kazalište u Subotici. Bila je to prva profesionalna teatarska kuća u gradu. Spomenutu povijesnu tragediju u šest činova režirao je **Branko Špoljar** iz Zagreba, od kuda je bio i scenograf **Berislav Deželić**. Osnutak subotičkog HNK bio je značajan korak u učvršćivanju visoke kulture Hrvata ovog podneblja, koje su prethodni režimi sustavno svodili na folklornu razinu.

29. LISTOPADA 1924.

Rođen je prof. dr. **Mirko Vidaković**, svjetski priznati šumarski ekspert, sveučilišni profesor, redoviti član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu, svjetski poznati biolog i dendrolog, stručnjak za genetiku šumskog drveća. Više godina boravio je u europskim i azijskim zemljama postižući značajne rezultate u radu, dok je u Našicama podigao prvu hrvatsku klonsku sjemensku plantažu glasovita hrasta lužnjaka. Objavio je veliki broj znanstvenih radova. Nosilac je niza visokih priznanja, među njima i nagrade **Ruđer Bošković**, za životno djelo 1981. Umro je 15. kolovoza 2002.

29. LISTOPADA 1521.

Na zasjedanju Zemaljskog sabora Ugarske u Budimu, u zakonskom članku 65/66. izričito je naglašeno da su za gubitak Beograda, koji je koncem

kolovoza pao u ruke turskih postrojbi **Sulejmana I.**, odgovorni banovi ovoga grada **Ferenzc Hedervári** i **Bálint Török**. Tih godina je Török također i vlastelin Szabadke odnosno Subotice.

29. LISTOPADA 1945.

Praizvedbom tročine drame *Boszorkánytánc (Vrzino kolo)*, mađarskog spisatelja i sineaste **Béle Balázsa**, otvoreno je Mađarsko narodno kazalište (Magyar Népszínház) u Subotici. Redatelj je bio **László Pataki**, a upravitelj ovoga teatra bio je književnik **István Laták**.

30. LISTOPADA 1884.

Izbor uglednog pravника **Lazara Mamužića**, za gradonačelnika Subotice, pokazao se presudnim čimbenikom njezina daljnjeg razvoja i ubrzanje europizacije, kada grad postupno poprima današnji izgled. Podgradonačelnik i predsjednik Siročadskog stola bio je **Mihovil Pertić**, veliki kapetan **Géza Hevér**, a općinski sudac **Đorđe Petrović**. Lazar Mamužić je za gradonačelnika ponovno izabran 1890. te je tu dužnost obnašao sve do 1902. godine. U višestoljetnoj povijesti grada Mamužić je najdulje bio prvi čovjek Subotice – cijelih osamnaest godina.

30. LISTOPADA 1847.

Za glavnog suca marijateremizanske Subotice izabran je **Mihovil Bačić**, dužnost gradonačelnika pripala je **Stipanu Kujundžiću**, veliki kapetan grada bio je **Bolto Josić**, a predsjednik Vanjskog vijeća Stevan Blagojević.

POGLED S DRUGE STRANE: AKTIVNOSTI KOJE VRAĆAJU VJERU U DOBROTU

Pokrenimo srce

Pokrenimo srce naziv je europskog tjedna posvećenog vanbolničkom iznenađnom srčanom zastoju, obilježenog 15. listopada i u Subotici, ali bi se s pravom tim lijepim imenom mogao zvati mnogo širi pokret dobrih i dobronamjernih aktivnosti organiziranih u sklopu projekata, ili izvan njih, samoinicijativno, u mini – skupinama ljudi široka srca spremnih drugima pomoći. Kao svijetli kontrast prevladavajućim mrzovoljnim i nezadovoljnim pogledima i tonovima koji su, po svemu sudeći, postali široko prihvaćenim modelom ponašanja; kao kontrast i otuđenosti, što se raširila kao velika boljka suvremenog svijeta.

Ove godine europski tjedan *Pokrenimo srce* bio je posvećen obitelji i obuci obitelji za primjenu mjera osnovne životne potpore u slučaju srčanog zastoja, koji se može dogoditi bilo gdje, bilo kada, najčešće u kućnim uvjetima, ali i na ulici, na radnom mjestu, tijekom bavljenja sportskim aktivnostima...

SVI BI MORALI ZNATI

Cilj manifestacije *Pokrenimo srce*, u organizaciji Doma zdravlja i Službe za hitnu medicinsku pomoć grada Subotice, bio je edukacija građana kako reagirati kada osoba u njihovoj blizini doživi iznenadni srčani zastoj, i kako adekvatno pomoći u ponovnom pokretanju rada srca. Tada su minute važne, a upravo te životno važne minute su u rukama svakoga od nas, ukućana, kolega, prijatelja, čak i slučajnih prolaznika. Iznenađni srčani zastoj je stanje kada kod zdrave osobe, bez prethodnih simptoma, dođe do prestanka funkcije srca i tako nema cirkulacije i

Jedna od zdravstvenih edukativnih aktivnosti na subotičkom gradskom trgu, snimljena 1. listopada

dotoka kisika do vitalnih organa. Prema neslužbenim podacima od njega u Srbiji godišnje premine oko 25 000 ljudi, a postotak preživljavanja je mali, kod svega pet do deset posto. Upućenost stanovništva u adekvatnu prvu pomoć u takvim momentima od ključne je važnosti za spašavanje života u ovakvim nepredvidivim situacijama, te zdravstveni stručnjaci smatraju kako je neophodno šire educirati stanovništvo o ovoj pojavi i obliku pomoći, što su zainteresiranima i prikazali na gradskom trgu, istina po kišnom danu, te i za manji broj prisutnih manifestaciji. Ali bez obzira na vremenske prilike i manji broj prolaznika i sudionika, od velike je biti skretanje pažnje na nepredvidljive a životno važne trenutke u kojima se svaki čovjek iznenadno može zadesiti, i sličnih edukativnih manifestacija će još biti. Pogledajmo ih, pridružimo se i naučimo kako bi bili spremniji pomoći drugima.

KORISNO ISKUSTVO

Ovih dana veću medijsku pozornost dobila je i skupina

stručnjaka spremnih naći se drugima na pomoći besplatno, mimo svog radnog angažmana, pogotovu kada je riječ o stručnjacima u mirovini. Ideja je krenula iz Novog Sada od magistra trgovačkog prava **Šandora Zavarka** koji je godinama pružao besplatne pravne savjete, ali je onda počeo pozivati i poticati i druge stručnjake na davanje doprinosa ovakvoj ideji u njihovim profesionalnim područjima, što je rezultiralo osnivanjem civilne organizacije koja danas broji oko 60 članova najrazličitijih struka. To su pedagozi, socijalni radnici, brokeri, liječnici, psiholozi, stručnjaci za porezna pitanja, pčelari, kozmetičari i drugi, okupljeni oko iste humanitarne ideje, i iz različitih su vojvođanskih gradova. Mnogi među njima su danas u mirovini, ali žele još s entuzijazmom i voljom baviti se svojim profesijama ili, pak, područjima koja su im desetljećima bila hobi, kao što je pčelarstvo, na primjer, a spremni su i imaju vremena to svoje veliko životno i profesionalno iskustvo podijeliti drugima. U organi-

zaciji smatraju kako raspoložu iskustvenim i profesionalnim potencijalom koji bi bilo šteta ne iskoristiti za dobrobit drugih u okruženju. Tako sada oni određenim danima i u određeno vrijeme za stručne savjete telefonom (pa i osobno), ispunjavaju svoju potrebu sudjelovanja u humanitarnoj misiji pružanja pomoći drugima, a za takvim vidom pomoći, naravno, uvijek je potrebe. I sve veće. Šandor Zavarko navodi kako se, primjerice, za savjete o početnim koracima u bavljenju pčelarstvom u ovom momentu zanima čak tridesetak osoba.

Iskustvo ovih nesebičnih stručnjaka primjer je kako dobra ideja može okupiti i potaknuti na akciju ljude dobre volje. Ali je istovremeno i jedan od lijekova protiv otuđenosti, kao bolesti 21. stoljeća, na čijem suzbijanju se dobrotom i brigom za druge može uporno raditi, jer se upravo pažnja i pomoć drugim ljudima preporučuje kao jedan od recepata u terapiji urbanih boljki suvremenog i vlastitim potrebama čovjeka.

Katarina Korponaić

Značaj komuniciranja u borbi protiv korupcije

Uzimajući u obzir preventivnu funkciju koju obnašaju gotovo sve anti-korupcijske agencije, kao i aktivnu funkciju koordinacije anti-korupcijskih aktivnosti različitih organizacija i institucija, komuniciranje s javnosti i s određenim ciljanim grupama smatra se jednim od najvažnijih strateških aktivnosti

Komuniciranje je integralni dio dnevnog funkcioniranja javnih institucija danas. Zbog njene važnosti, koja institucijama garantira efektivnost, efikasnost i transparentnost, komunikacija se više ne promatra kao izolirana funkcija već kao strateški element u svakodnevnoj praksi tih institucija.

KOMUNICIRANJE I BORBA PROTIV KORUPCIJE

Strateško i planirano komuniciranje je iznimno važno kada se radi o vrlo osjetljivim i važnim temama, kao što je korupcija. Prema de la Fuente, »anti-korupcijsko komuniciranje je praksa prenošenja informacija zainteresiranim stra-

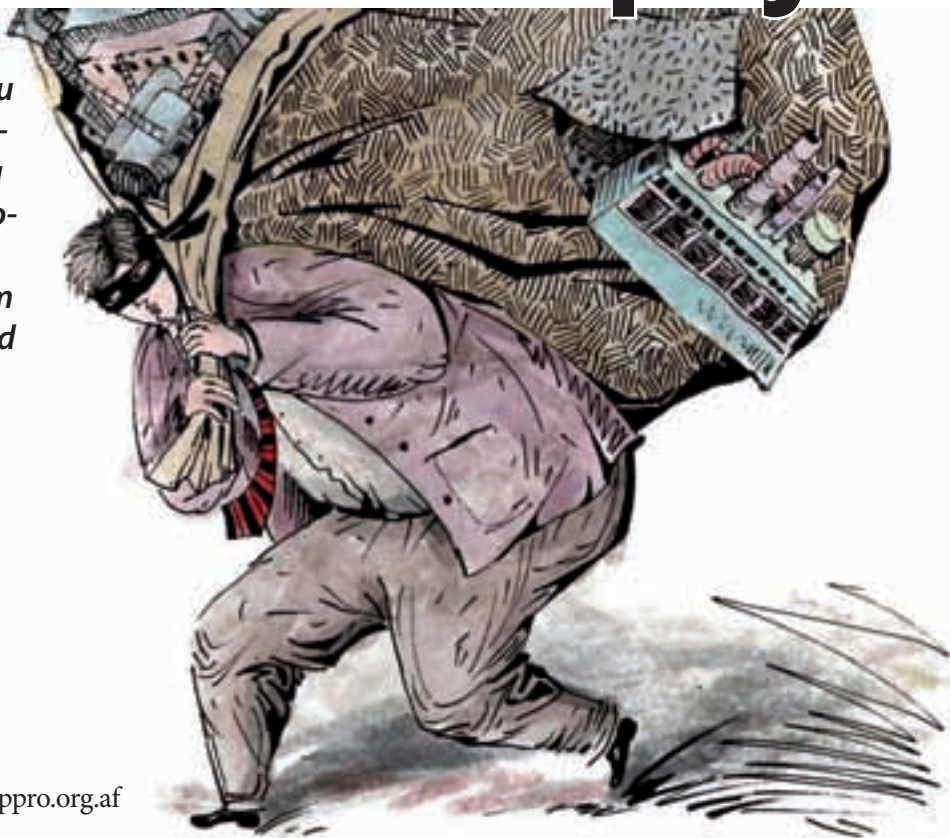
nama, prije svega u javnosti, o pitanjima borbe protiv korupcije i inicijativama koje čine dio anti-korupcijske kampanje, na jasan, održiv i informativan način« (de la Fuente, 2008: 2). Ono također uključuje i efektivne komunikacijske kampanje za podizanje svi-

jesti među građanima o temama i pitanjima koje su vezane za korupciju, kao i utjecaj na odnos (toleranciju) građana spram korupcije. Ovakva komunikacijska djelatnost obično ima za cilj informirati ljude o njihovim pravima i relevantnim zakonskim

rješenjima. Konačno, takve kampanje za cilj imaju i ohrabriti građane da zauzmu aktivnu ulogu u borbi protiv korupcije.

Važan segment u pristupu komuniciranja kod anti-korupcijskih agencija jesu obrazovne aktivnosti kao i aktivnosti usmjerene na podizanje svijesti. Ove oblasti uključuju razvijanje i implementaciju obrazovnih programa za javnost, akademске institucije, državne službenike, omladinu, poslovni sektor, organiziranje javnih kampanja, i rad s medijima, nevladinim udrugama i zajednicom u općem smislu. Također, od ovih agencija se očekuje da budu transparentne, da komuniciraju na dnevnoj bazi, i da primjenjuju različite komunikacijske pristupe kada su u pitanju različite ciljne

Izvor: appro.org.af

PRINCIPI DOBRE EKSTERNE KOMUNIKACIJE

Analizirajući komunikacijske prakse uspješnih agencije koje djeluju u našoj regiji, Europi, i svijetu, mogu se izdvojiti oni principi na kojima bi uspješna komunikacija trebala počivati:

Transparentnost

Proaktivnost

Korištenje novih informacijsko-komunikacijskih tehnologija

Inkluzivnost

Poštivanje zakona i etičkih normi

Institucionalizacija komuniciranja.

Uz dobru internu organizaciju te ljudske resurse koji su obučeni za kvalitetnu i efikasnu eksteranu komunikaciju, važno je obratiti pozornost i na same poruke koje se ka vani šalju, kao i ciljane skupine s kojima se komunicira.

grupe i zainteresirane strane. Za uspješnu borbu protiv korupcije, važno je da agencija izgradi dobar imidž u javnosti, a to može postići jedino planiranim i kontinuiranim komuniciranjem.

Važna funkcija komuniciranja u prevenciji od korupcije je i širenje uspješnih priča koje pokazuju i konkretne rezultate anti-korupcijske borbe. Primjeri mogu varirati od isticanja rezultata istraga i procesuiranja visokorangiranih političkih osoba (»velikih riba«, »nedodirljivih«), do ilustracija kako svaki građanin posebno, grupa ili zajednica, može uspješno ukazivati na, i rješavati, anti-korupcijske probleme.

Byrne, Arnold and Nagano (2010.) su istakli značaj dobrih

laganju i kvalitetnog kadra, imaju odjeljenja koja su zadužena za pripremanje i provođenje eksterne komunikacije i za ove slučajeve možemo reći da je komunikacija institucionalizirana. Pojedine agencije ovakva odjeljenja nemaju i kod njih se komuniciranje svodi na ad hoc, neplaniranu, ili sekundarnu aktivnost.

Recimo i da USKOK iz Hrvatske i ACAS iz Srbije imaju zasebne odjele unutar svojih struktura čija je primarna funkcija – komunikacija. U slučaju USKOK-a, radi se o Odjelu za sprječavanje pojava korupcije i za odnose s javnošću, dok u strukturi ACAS iz Srbije postoji Služba za PR. Slovenačka CPC, makedonska SPCP, i crnogorski DACI nemaju posebne odjele za

PRIMJER ACAS-A I USKOK-A

U ACA Srbija, na čelu Službe za PR nalazi se osoba koja neformalno i redovno sudjeluje u planiranju i, čak, utječe na donošenje odluka. Ona u ovom domenu ima određena prava i moći, uključujući planiranje komunikacijskih aktivnosti. Sa druge strane, PR osoba u kabinetu direktora uglavnom administrativno obnaša svoje dužnosti i nema slobodu u javnim nastupima. U namjeri da izbjegnu preklapanja, i da komunikaciju učine bržom i lakšom, ACA je uvela centralizirani sustav eksterne komunikacije u smislu da: direktor(ica) treba biti uključena i konzultirana vezano za komunikacijske aktivno-

odlučivati. Kada se susretne sa slučajevima ili zahtjevima koji su novi, tada se konzultira sa svojim nadređenima.

LJUDSKI I FINANCIJSKI RESURSI

Za razliku od USKOK-a, kao i komisija u Sloveniji, i Makedoniji, gdje nema posebne proračunske linije za komunikacijske i PR aktivnosti, u Srbiji je malo drugačiji slučaj.

U Srbiji, u okviru Službe za PR, rade 3 osobe na puno radno vrijeme, dok je jedna osoba uposlena privremeno. To su načelnica Službe, osoba koja radi medijske analize, osoba koja je zadužena za slobodni pristup informacijama i osoba koja je zadužena

HRVATSKA: STRATEGIJA NEKOMENTIRANJA USKOK-A

USKOK iz Hrvatske primjenjuje strategiju nekomentiranja ili strategiju suzdržavanja/ignoriranja u slučajevima negativnih napisa u medijima o ovoj agenciji. U tom slučaju USKOK jednostavno ignorira i ne komentira te napise. Nakon što se završi istraga te procesuiranje (zaključno s presudom), zvaničnici USKOK-a daju duže izjave s objašnjenjima za medije. Ukoliko za to ima potrebe, oni odgovaraju na medijske upite.

i planiranih odnosa između agencija i medija, za uspjeh anti-korupcijskih kampanja. Kao dio njihovih medijskih strategija, agencije moraju biti proaktivne, prepoznati potencijal medija, odgovarati na njihove upite pravovremeno i valjano. Agencije mogu izgraditi dobar odnos s medijima samo ako kontinuirano dokazuju svoju transparentnost, odgovornost i otvorenost kroz način na koji komuniciraju.

ORGANIZACIJA I PRISTUP KOMUNICIRANJU

Analizirajući strukture anti-korupcijskih agencija u svijetu i u našem regionu, primjetno je da postoje značajne strukturne i suštinske razlike u pristupu komuniciranju. Pojedine organizacije, uglavnom zbog većih financijskih sredstava na raspo-

komuniciranje. U slučaju CPC i SPCP postoji PR osoba koja je zaposlena u okviru Tajništava. U slučaju DACI, postoji neformalni PR tim.

Kada je planiranje komuniciranja u pitanju, bez obzira imale agencije zasebni odjel ili ne, gotovo u svim slučajevima dominantan je model centraliziranog i koordiniranog sustava eksterne komunikacije, koji podrazumijeva da su: specijalizirana odjeljenja unutar strukture i glasnogovornici podređeni menadžmentu, specijalizirana odjeljenja i glasnogovornici ograničeni u svom djelovanju i da nisu u potpunosti u mogućnosti da slobodno odlučuju o sadržajima, kanalima i načinu eksterne komunikacije te da su rijetko ova odjeljenja i osobe koje rade PR dio strukture i procesa u kojima se donose odluke.

SRBIJA: ULOGA ČLANOVA ODBORA

Samo članovi Odbora Agencije koji se direktno biraju u Narodnoj skupštini Republike Srbije, od strane 7 interesnih društvenih skupina, imaju slobodu javnog komuniciranja bez formalne obveze da o tome obavijeste direktoricu, ili Službu za PR Agencije. Članovi Odbora nisu obavezani pravilima internog i eksternog komuniciranja koji se odnose na uposlenike ACA.

sti, postoji centralni uredski e mail preko kojeg ide sva eksterna komunikacija, direktorica, njen zamjenik, PR osoba u kabinetu direktora i Služba za PR dijele isti kat na kojima se nalaze njihovi uredi tako da imaju neprestanu inter-personalnu komunikaciju.

U slučaju USKOK-a, načelnica Anti-korupcijskog i PR odjeljenja je ujedno i zamjenica direktora agencije. Kao dio menadžmenta, ona ima utjecaj na proces donošenja odluka, i vrlo se često pojavljuje u javnosti i govori u ime agencije. Glasnogovornik USKOK-a (**Vuk Đuričić**) podređen je načelnici Anti-korupcijskog i PR odjeljenja, a oboje su podređeni ravnateljici Agencije. Obzirom na svoje dugogodišnje iskustvo, glasnogovornik ima određena diskreciona prava kada komunicira – jer već zna što se smije reći, a što ne, i o tome može samostalno

za administriranje i vođenje web stranice i društvenih mreža (privremeno uposlena). Načelnica Službe je bivša novinarka, osoba koja je aktivno uključena u kreiranje politika Agencije, uključujući i komunikacijske strategije. Ova je osoba direktno podređena direktorici, ali ima određenu slobodu da djeluje samostalno, predlaže rješenja i komunikacijske aktivnosti. Ona nema formalne nadležnosti u smislu donošenja odluka. U protekle tri godine, oko 6 – 7 posto godišnjeg proračuna izdvajalo se za komuniciranje, za tisak, za tendere, objave i propagandne aktivnosti. Dodatna sredstva za komuniciranje i javne nastupe osigurana su i kroz IPA 2008 projekat, i to je otprilike 300 000 eura kroz kampanju koja je organizirana 2013. na temu – Šutnja o korupciji je njeno odobravanje.

PAUL MRGAN, IDEJNI TVORAC I INICIJATOR PROJEKTA

Ruke prijateljstva

Sudionici projekta *Ruke prijateljstva* okupili su se po drugi put, u četvrtak, 16. listopada u Vajskoj kako bi nastavili druženje i suradnju započetu prošle godine u Vukovaru. Susret je obilježen raznim radionicama i posjetima znamenitostima u Vajskoj, Bođanima i Baču. U Vajskoj su organizirane kreativne radionice za mališane u cilju zbližavanja, upriličen je posjet područnom odjeljenju škole u Bođanima, manastiru Bođani, jezeru Provala, restoranu *Ranč* na Beravi, Bačkoj tvrđavi i etno kući *Didina kuća* u Baču. Za vrijeme susreta simbolički su pušteni baloni mira s porukama prijateljstva na pograničnoj zoni na rijeci Dunav.

Kao što je već poznato, projekt *Ruke prijateljstva* okuplja učenike i učitelje tri osnovne škole s tromеđe, *Orašje* iz Orašja u Bosni i Hercegovini, *Dragutin Tadijanović* iz Vukovara u Hrvatskoj i *Aleksa Šantić* iz Vajske u Srbiji. Na obali Dunava, u pograničnoj zoni, gdje se vidi Vukovar na drugoj strani obale, učenici su poslali balone s porukama i lijepim željama, a **Paul Mrgan** im je pričao o ljepotama ovoga kraja Srbije, s porukom *Svi veslamo u istom pravcu i svi smo u istom čamcu*. **Željko Pakledinac**, tajnik OŠ *Aleksa Šantić* iz Vajske zahvalio je gospodinu Mrganu i Fondaciji *Fritz Henkel* te ravnateljicama škola **Aleksandri Berić**, **Lidiji Miletić** i **Sunčani Dominković** na svemu što su upriličili te izrazio radost slje-

dećem susretu iduće godine u Orašju.

Ovaj smo susret iskoristili za razgovor s Paulom Mrganom, inicijatorom i voditeljem projekta:

Gospodine Mrgan, kako je nastala ideja da započnete ovaj zanimljiv i koristan projekt?

Ideja je nastala 2012. godine kada sam nakon 45 godina rada u Njemačkoj otišao u mirovinu. U *Henkelu* sam proveo 27 godina. Novac koji mi je namijenjen pri odlasku u mirovinu želio sam iskoristiti kako bih pomogao školi u koju sam svojedobno išao, a to je upravo ovdje gdje se nalazimo. Tu sam rođen pa sam tu htio napraviti prvi korak. Imao sam odličnu suradnju s **Majom Uzurov**, tadašnjom ravnateljicom škole i tu se rodila ideja da se ne pomogne samo toj školi nego da to budu škole u tromеđu: Srbija, Bosna i Hercegovina i Hrvatska. Ovim smo htjeli »graditi most« koji nas spaja bez obzira nasve različitosti jer sva tri područja imaju mnogo zajedničkog.

Kako se odvija realizacija projekta i na koje teškoće nailazite?

Ja sam iz ovoga kraja, moja je obitelj i s jedne i s druge strane Dunava, ali i s jedne i s druge strane Save. Projekt smo započeli susretom u Vukovaru 2013., nastavljamo ga ovdje, a u međuvremenu smo bili u Orašju pružiti pomoć školi koja je bila ugrožena nedavnim poplavama. Tom prigodom sam uspio osigurati jednu skromnu donaciju od 5000 eura za malanje škole i druge potrebe.

Koji su Vaši osobni dojmovi i iskustva o dosadašnjem ostvarivanju projekta?

Ideja o zajedništvu nije ništa vrijedna ako je ne podržavaju djeca i odrasli u svim trima regijama. Počeli smo graditi »most« i taj most koji gradimo prihvatili su sve tri strane. S pruženim rukama gradi se jedan zajednički ponos kakav i ja osobno imam. Djeca se druže, zajedno rade i vesele se svakom novom susretu.

Možemo li očekivati još ovakvih projekata?

Da, u svakom slučaju. Ovaj je projekt planiran do 2015. godine kada će biti domaćinom škola u Orašju. Mi se nalazimo tek u početku jednog procesa: »Posijali

smo sjeme prijateljstva koje moramo negovati kako bismo ubirali slatke plodove, zajedno smo izgradili jedan most koji simbolizira dobar početak.«

Ideje možemo imati, potporu također, ali bez financijske pomoći to ne funkcionira. Zato trebamo biti zahvalni *Fritz Henkel* Fondaciji koja to podržava. Za svaki novi sljedeći korak moramo pisati molbe i obrazloženja.

Imate li neku poruku ljudima iz ove tri države?

Uvjeren sam da smo svi mnogo sličniji i da imamo mnogo više zajedničkog, nego što to neki žele prikazati drugačije. Naravno da možemo još bolje. Prije svega manjka nam malo više discipline. Što se tiče ovoga projekta svi su veoma odgovorni, disciplina je odlična i svi rade izvrsno. Nadam se da će ubuduće biti još bolja i dublja suradnja među ovim regijama i da će se prijateljstva sve više širiti.

Hoće li se projekt proširiti i na neka druga područja?

Ideje imamo. Sutra već imam sastanak s jednom koordinatoricom za neke projekte i razmotrit ćemo mogućnost i sagledati jesmo li u stanju proširiti svoju djelatnost na ovom dijelu Balkana.

Recite nam nešto o Vama osobno i Vašem životu u inozemstvu.

Rođen sam 1949. godine u Bođanima. Išao sam u školu u Bođane i Vajsku. 1969. napustio sam svoj zavičaj i otišao u Njemačku. Tamo sam studirao strojarstvo i radio sam prvih 7 godina kao strojarski inženjer u različitim atomskim centralama, a potom sam se zaposlio u tvrtki *Henkel*. Ta firma u stvari financira ovaj projekt.

Zvonimir Pelajić

Paul Mrgan, prvi s lijeva

Groždenbal u Rumi

Tradicionalna igranka povodom završetka berbe grožđa održana je u prostorijama HKPD *Matija Gubec* u Rumi u subotu 18. listopada. Kao i svake godine, po običaju prostorije i dvorište društva ukrašene su vinovom lozom, voćem i kruhom kao залог za bogatu i blagorodnu godinu. Nazočne članove i prijatelje Društva je pozdravio predsjednik HKPD *Matija Gubec* **Pavle Škrobot** dok su goste cijelu večer zabavljali tamburaši malog tamburaškog sastava Društva.

N. J.

Dani kruha u Osijeku

Kruh je temeljna i prva misao koja znači sve ono što predstavlja hranu u punom, općem smislu, ali u hrvatskom je jeziku prihvaćen i kao simbol za brojne događaje u životu čovjeka. Tako naše žene i bake peku pogaču (kruh) kada dijete prohoda, a kada to isto dijete naraste, završi ciklus obrazovanja i zaposli se, kažu, dobio je kruh u ruke. Tako je **Matija Domačinović**, dopredsjednik *Šokačke grane* otvorio, proteklog vikenda, ove, desete po redu *Dane kruha*, mani-

festaciju kojom je započelo obilježavanja skromnoga jubileja, deset godina od osnutka i plodnog djelovanja *Šokačke grane*, a već za dva tjedna najavio je i *Dane Julija Njikoša*, kada će se okupiti brojni gosti i prijatelji, s kojima je Grana potpisala Povelju o trajnoj suradnji a među njima i Šokci i Bunjevci iz Vojvodine, Mađarske i Bosne i Hercegovine.

A štandovi su bili prepuni kruha i krušnoga tijesta, kolača i drugih slastica, svega što uz dane kruha ide.

S. Ž.

Temeljem članka 63. stavak 2. Zakona o planiranju i izgradnji (Službeni glasnik RS br. 72/09, 81/09-isp., 64/10- US, 24/11, 121/12, 42/13-US i 50/13-US i 98/13-US) i Pravilnika o načinu javne prezentacije urbanističkog projekta (Službeni glasnik RS broj 43/10), obavještavaju se zainteresovani građani da će se od 27. 10. 2014. do 03. 11. 2014. god. u uredu 202/1 Stare Gradske kuće održati:

JAVNA PREZENTACIJA

URBANISTIČKOG PROJEKTA

ZA IZGRADNJU PROIZVODNE HALE, S REKONSTRUKCIJOM, DOGRADNJOM I ADAPTACIJOM STAMBENE ZGRADE U POMOĆNI OBJEKAT NA K.P. 25044/3 K. O. STARI GRAD U SUBOTICI

Zainteresirane pravne i fizičke osobe mogu izvršiti uvid i dobiti informacije o Urbanističkom projektu u Gradskoj upravi Subotice, u Službi za građevinarstvo, Stara gradska kuća, ured br. 202/1.

Primjedbe na planirana rješenja u tijeku javnog uvida, mogu se u pisanoj formi dostaviti Službi za građevinarstvo (Uslužni centar, šalter 14 ili 15), do 3. 11. 2014. god.

Sve primjedbe prispjele u Zakonskom roku će biti dostavljene Komisiji za planove.

TJEDAN U BAČKOJ

Ludilo među ljudima

Sombor je ponovno dospio u nacionalne vijesti i kako to obično bude, barem kada smo mi u pitanju, ne po nekoj dobroj vijesti već po tome što je zapaljena jedna od somborskih pekarnica, čiji su vlasnici podrijetlom s Kosova. Desilo se to samo dva dana poslije incidenta na nogometnoj utakmici pa se taj vandalski napad jedino može tumačiti kao odmazda za događaje u Beogradu. Tog jutra umjesto pekarnice u kojoj su godinama pazarili Somborci i radili naši susjedi – zgarište i onaj jezivi miris paljevine.

Naravno, već po običaju ovaj incident osudila je lokalna vlast, kao i političke stranke sve utrkujući se koja će prija priopćiti kako eto, osuđuje ovakav vandalski čin. Kažu dobre vijesti se brzo šire, a one loše još brže pa tako nije trebalo puno da ova vijest ode dalje od Sombora. Očekivano, reagirali su, ne samo na događaje u Somboru već i u Staroj Pazovi i Novom Sadu, gdje su također stradale pekarnice – ombudsman, predsjednik Skupštine AP Vojvodine osuđujući incidente za koje se osnovano sumnja da su motivirani etničkom mržnjom. Ne znam kako je bilo u Novom Sadu i Staroj Pazovi, ali u Somboru jedino nisu reagirali oni koji su prvi trebali – policija i tužiteljstvo. Ni dva dana poslije incidenta nisu se oglašili, a novinarima je jedino preostalo da u svojim izvješćima kažu ono otrcano – istraga je u tijeku.

Gore napisano su činjenice, ali htjela bih ovom prigodom podsjetiti na još nekoliko sličnih slučajeva. Prošle godine u vrijeme oslobođanja generala **Gotovine**, razbijeni su prozori Hrvatskog doma u Somboru. Isto se desilo i nekoliko mjeseci kasnije, kao reakcija na skidanje čiriličnih ploča u Vukovaru. Prije osam godina u vrijeme proglašenja neovisnosti Kosova također su meta napada bile albanske pekarnice u Somboru, a neki nadobudni Somborci dijelili su kruh, kako ga Somborci ne bi kupovali u albanskim pekarnicama. Zapaljen je u Somboru i kiosk jednog Goranca, grupa navijača lokalnog nogometnog kluba skandirala je – »Bože ne znam što mi je pale mi se đamije«. Meta napada bile su i Židovska općina i Adventistička crkva. Otkud toliko nagomilane mržnje i toliko destrukcije? Što se može dogoditi sutra u Somboru za koga svi vole kazati kakva je tolerantna višenacionalna sredina? Na sreću, većina Somboraca je takva, ali što ćemo s onim drugima? Nije dovoljno samo oglasiti se kada se nešto dogodi, već treba raditi na tome da se incidenti motivirani nacionalnom mržnjom više nikada ne dese u našem Somboru. E na tome treba raditi. Kako? Ne znam, ali zato postoje oni koji bi to trebali znati.

Z. Vasiljević

KOLIKO ĆE SE PLAĆATI POREZ NA IMOVINU?

Veliki porez zbog novog obračuna

Neki građani su dobili rješenja za porez na imovinu, koji je znatno uvećan u odnosu na prošlogodišnje iznose

Novi Zakon o porezu na imovinu koji je stupio na snagu 1. siječnja 2014., a donesen je u svibnju 2013., na potpuno drugačiji način je regulirao oblast poreza. Poreska osnovica se obračunava na osnovu prosječne cijene ostvarene u prometu nepokretnosti u zonama u kojoj se nalazi. Prosječna tržišna cijena, koja je parametar za poresku osnovicu za 2014. godinu, utvrđuje se na osnovu prometa nekretnina u određenoj zoni u periodu od 1. siječnja do 30. rujna 2013. godine. Neki građani Srijema dobili su rješenja za porez na imovinu, koji je znatno uvećan u odnosu na prošlogodišnje iznose. Istraživali smo je li došlo do povećanja stope poreza u pojedinim srijemskim lokalnim samoupravama i koliko je to povećanje.

NAPLATA PREMA ZONAMA

Prvo što je promijenjeno prema novom Zakonu jeste da se poreska osnovica obračunava na osnovu prosječne cijene ostvarene u prometu nepokretnosti u zonama u kojoj se nalazi. Porez na nekretnine u općini Irig naplaćuje se prema podjeli u tri zone, od čega zavisi vrijednost objekta i zemljišta. U prvu najskuplju zonu spadaju naselja Irig i Vrdnik, drugu zonu čine vikend naselja, dok treću sva ostala naselja u općini, gdje je vrijednost nekretnina i zemljišta najmanja. Za one koji su se našli u prvoj zoni to povećanje iznosi od 65 do 70 posto, u drugoj 50, a u trećoj 25 posto. Na skupštinskoj sjednici u Rumi koja je održana u studenome prošle godine, svi vijećnici su glasali za odluku kojom

se utvrđuju elementi poreza na imovinu u rumske općini i to po određenim stopama koje su povoljnije od onih koje su bile propisane Zakonom o porezima na imovinu. Za potrebe utvrđivanja prosječne cijene četvornog metra odgovarajućih nepokretnosti kao elementa za utvrđivanje osnovice poreza na imovinu,

Branislav Nonković

teritorij općine Ruma čine četiri zone, pri čemu je prva zona i najopremljenija. Stopa poreza na prava na nepokretnosti poreznih obveznika koji vode poslovne knjige iznosi 0,40 posto, na prava na zemljištu kod obveznika koji ne vode poslovne knjige ona je 0,20 posto. Kada je riječ o porezu na imovinu na stambene objekte, on je čak i manji u odnosu na prošla rešenja – u prosjeku, a nešto viši za stanove u centru grada. Ovom odlukom je uveden i porez na imovinu na poljoprivredno i građevinsko zemljište. Ranije je to za poljoprivredno zemljište bio katastarski prihod koji je bio izuzetno mali, a na građevinsko zemljište naknada. Kada je riječ o zemljištu, postoje četiri oblasti zavisno od stupnja infrastrukturne opremljenosti.

NEZNATNO UVEĆANJE U ŠIDSKOJ OPĆINI

U šidskoj općini je kako nam navode u odjeljenju za lokalnu i poreznu administraciju, došlo do određenih korekcija prilikom obračuna donošenja i utvrđivanja obveza poreza na imovinu: »U općinskoj upravi u Šidu doneseno je rješenje kojim se utvrđuju cijene četvornog metra nepokretnosti za utvrđivanje poreza na imovinu u 2014. godi-

»Ovim Zakonom ne postoji više jedan jako važan element koji je utjecao na visinu poreznih obveza, a to je element kvaliteta objekta«, kaže Branislav Nonković

ni. Prosječne cijene četvornog metra nepokretnosti su utvrđene u tri zone. U prvoj zoni gdje je utvrđena obveza građevinskog zemljišta, stanova, kuća za stanovanje, poslovnog prostora i drugih građevinskih objekata, koji služe za obavljanje djelatnosti i garažnih mjesta. Tako isto je urađeno u drugoj i u trećoj zoni. Na teritoriju šidske općine došlo je do određenih korekcija poreza na imovinu koje su neznatne u odnosu na 2013. godinu. Donošenjem novih rješenja bit će utvrđena obveza kako za nabrojano tako i za poljoprivredno zemljište, tako da će građani šidske općine dobiti rješenja kojim će konačno znati utvrđenu cijenu poreznih obveza za ovu godinu. U šidskoj općini građani neće osjetiti to drastično povećanje poreznih obveza, bit će razlike jedino u objektima starije gradnje

ZNATNO UVEĆANJE U SRIJEMSKOJ MITROVICI

Skupština grada Srijemska Mitrovica donijela je prošle godine odluku o određivanju zone i najopremljenije zone na teritoriju grada. Utvrđene su četiri zone u zavisnosti od komunalne opremljenosti i opremljenosti javnim objektima, prometnoj povezanosti s centralnim dijelovima grada, s radnim zonama i drugim sadržajima u naselju. Prva zona je centar, druga šire jezgro centra, trećoj pripadaju sve one ulice koje su u gradu, dok se u četvrtoj zoni nalazi seosko područje i područje izvan naseljenog mjesta. Na prava nepokretnosti poreznog obveznika koji vodi poslovne knjige stopa poreza iznosi 0,40 posto, na prava na zemljištu obveznika koji ne vodi poslovne knjige 0,15 posto. Pojedini Mitrovčani tvrde da je ovogodišnji porez na imovinu čak četiri puta uvećan pa su tako neki ove godine dobili umjesto prošlogodišnjeg iznosa od 600 dinara, da plate 2400 dinara. To je tek jedan primjer reakcije građana Srijema, a u narednom periodu tek se očekuju nova, jer mnogi još nisu dobili rješenja. Velika stavka u odnosu na prošlogodišnje plaćanje poreza na imovinu i što predstavlja novinu, odnosi se na plaćanje poreza za građevinsko i poljoprivredno zemljište. Mišljenja smo da će upravo ta novina pored uvećanog poreza, mnogim Srijemcima umanjiti kućni proračun koji je u današnjim uvjetima i bez tog izdatka, više nego skroman.

Suzana Darabašić

HKD ŠID NA SABORU NARODNOG STVARALAŠTVA U TOPOLI

Među najboljima

Po preporuci jednog od tri člana žirija na pokrajinskoj smotri folklornog stvaralaštva u Vrbasu **Radojice Kuzmanovića**, Hrvatsko kulturno društvo *Šid* po prvi puta je sudjelovalo proteklog tjedna na 51. Saboru izvornog narodnog stvaralaštva u Topoli. S ovom manifestacijom koja traje tri dana, održavao se Sabor narodnog stvaralaštva Srbije u organizaciji Saveza amatera Srbije, dok je Odbor za narodnu umjetnost imao

se u tom smislu i glazbenoj pratnji, pridaje velika pažnja odnosno plesači plešu isključivo uz pratnju instrumenta koji su karakteristični za njihov kraj. Na saboru su sudjelovali osim HKD *Šid* koji su se predstavili koreografijom *Korizmeni običaji*, KUD *Levač* iz Rekovca, KUD *Oplenac* iz Topole, KUD *Neresnica* iz Neresnice, *Negbine* – Nova Varoš, *Omorika* – Ivanjica, grupa *Durmitor* – Kula, svirač na samici **Vidović Mirko** – Bački Brestovac,

obvezu da na Sabor dovede najbolje izvorne grupe s prostora cijele Srbije, a nekada i cijele Jugoslavije. Od 1983. godine Sabor narodnog stvaralaštva se počeo održavati u Topoli, najčešće u sklopu *Oplenačke berbe*. Osnovni cilj Sabora je bio, prvenstveno sačuvati i održati ono što predstavlja tradiciju i narodno stvaralaštvo, okupljajući prije svega pjevačke skupine, plesne ansamble i instrumentaliste s prostora cijele Srbije. Smisao Sabora jest izvođenje autentičnog repertoara pa

grupa pjevača *Velebitski vragolani* – Vrbas, KUD *Maksim Marković* – Kosjerić, plesačke skupine iz Valjeva, Seselca, Boljevca, kao i pjevačke skupine iz Apatina, Sombora, Trstenika, Kikinde, Arandelovca, Boleča, Topole i Rakovice. Šidani su se za gostovanje iz Topole vratili prepuni lijepih dojmova, a kako kažu, imali su vrlo lijep i srdačan prijam kod domaćina i kako navode ostavili su dobre dojmove.

S. D.

TJEDAN U SRIJEMU

Gdje potražiti pomoć?

Izvištavajući iz tjedna u tjedan novosti iz Srijema, koje su se uglavnom odnosile na aktualnosti iz političkog i društvenog života, shvatila sam da malo značaja pridajemo sveprisutnim problemima o kojima se ili malo zna, ili se o njima šuti. Na izvištavanje o ovoj temi, potakao me je razgovor s kolegicom koja me je uputila na slučaj njene prijateljice i zatražila savjet kako joj pomoći. Tešku ekonomsku situaciju svi osjećamo, no, u moru tih financijskih problema zapostavili smo možda ipak one najvažnije stvari, a to su prave vrijednosti obitelji, solidarnosti, humanosti i potrebe pomoći nekome u teškoj situaciji. Upravo primjer jedne nemoćne žene, supruge, majke i pri tom nezaposlene žene koja živi u zajednici sa suprugom i dvoje maloljetne djece, u veoma teškim okolnostima trpeći svakodnevna maltretiranja i ponižavanja, a pri tom ne vidjevši izlaz iz te situacije, nagnao me je na razmišljanje o tome, gdje i na koji način oni mogu potražiti pomoć? Prikupljajući određene informacije, saznala sam da će se uskoro u Srijemu početi graditi *Sigurna kuća* u kojoj će se moći skloniti pretežito majke s djecom koje za sebe smatraju da su ugrožene. Za neke je to možda izlaz iz teške situacije, jer drugog nemaju, ali znači li to da će se time smanjiti broj takvih slučajeva? Sigurno ne. Svima je jasno da u posljedici moramo pronaći uzrok i to uglavnom i činimo, ali kako bi te posljedice mogle riješiti nadležne institucije, to je već teže pitanje. Vjerojatno kada bi u ovom sumornom svijetu bilo više ljubavi, humanosti, srdačnosti, a mnogo manje ljubomore, taštine i zavisti, ili pak ogovaranja i ismijavanja. Možda kada bi se naši čelnici počeli konačno baviti problemima ljudi, onih koji su na rubu snage, bez posla, očajni i izgubljeni u životu, a ne tamo kojekakvim političkim »prepucavanjima«. Zato me ne iznenađuje strah nesretne majke, koja traži savjete moleći da se njeno ime ne spominje javno, jer u ovakvom društvu može se desiti jedino podsmijevanje i izvrgavanje ruglu. Da, naravno ona će kao i mnoge ostale majke kojih vjerujem u današnje vrijeme ima sve više u sličnom položaju, i dalje biti vrijedna supruga, postrtovana majka koja neće dozvoliti da djeca osjete njenu zabrinutost i strah od neizvjesnosti i od toga »što će mi se dogoditi sutra«? Zato ja na ovaj način pružam potporu svima onima, pogotovo ženama koje se osjećaju kao žrtve nasilja, da se ohrabre, nadajući se da će društvo i nadležne institucije konačno obratiti pažnju na njih i ponuditi im zaštitu na adekvatan način.

S. Darabašić

Daljina, vrućina i prašina

Plato Giza

Arapska Republika Egipat posljednjih je godina postala raj za ljubitelje luksuznih, ali u isto vrijeme i povoljnih ljetovanja. Stoga smo i mi ovoga ljeta odlučili kupanje u Jadranskom ili Egejskom moru, zamijeniti s egipatskim Crvenim morem.

Procedura je i više nego jednostavna – izabereš aranžman u bilo kojoj turističkoj agenciji u Subotici, dođeš do beogradskog aerodroma, letiš tri sata i u Hurgadi si – jednom od najljepših ljetovališta Egipta.

AFRIKA

Nakon doživljenog šoka prilikom izlaska iz aviona zbog temperaturne razlike, jačine sijanja Sunca, ali i toplog vjetra koji puše poput fena, uslijedilo je i vegetacijsko zaprepaštenje. Iako je poznato da je Egipat pustinjska zemlja i da ima samo pet posto plodne površine koja je u dolini Nila, tko se prvi put u životu susretne s pustinjom ne može ostati ne iznenađen kako tamo zaista nema niti jedne travke. Posvuda je usijani beton, vruće kamenje i pijesak.

Za istočnjačko stanovništvo je poznato da su dobri domaći-

ni, gostoljubivi i ljubazni prema strancima. Iskustvo koje sam nakon nepunih petnaest minuta boravka u njihovoj zemlji stekla već na aerodromu, popunjavajući nekakav formular, ide u prilog da im se doda i pridjev nasrtljivosti. Naime, službeniku se svijela moja kemijska olovka te ju je zatražio i samo stavio u svoj džep. Uz osmijeh dobrodošlice, naravno! Na taj način je *Hrckova* bijela maskenbal kemijska ostala u Egiptu... Za vrijeme vožnje autobusom do hotela mimošli smo se s nekoliko bijelih kombija punih naoružanih vojnika koji, kako su nam kasnije objasnili, moraju biti svugdje prisutni da bi se pokazala moć vojske, potom smo mogli vidjeti zamotane žene

u crno s otvorom samo za oči kako šecu kolnikom (nogostupa nema) te brojnu bosu djecu koja trčkaraju svud naokolo. U tim trenucima su mi riječi **Shakirinog** singla bile u glavi: »So this is Africa!«

PROMET

Način na koji se vozi u Egiptu je i više nego vrijedan spomena. To je država s preko 80 milijuna stanovnika i koja ima svega nekoliko semafora. Primjera radi, za vrijeme jednodnevnog boravka u Kairu, gradu s 18 milijuna stanovnika, nismo vidjeli niti jedan semafor! Interesantno, ali nismo vidjeli niti jednu prometnu nesreću. Ono što se može

primijetiti je da je glavno prometno pravilo da ga nema. Prvenstvo imaju veći, a truba se koristi u sve svrhe. Također nije baš bitno kojom brzinom se vozi, imate li tablicu na autu ili ne, kao niti jeste li u svojoj traci... Najbitnije je da vam je truba ispravna i da vam rade zvučnici u autu!

SVJETSKO ČUDO

Egipat privlači na milijune turista godišnje koji željno iščekuju trenutak divljenja veličanstvenim piramidama u Gizi i čuvenoj Sfingi koji se nalaze u predgrađu Kaira, na lijevoj obali Nila. Ovo jedino sačuvano svjetsko čudo iz antike, staro više od 4000 godina, lokalno stanov-

Kairo

Keopsova piramida i Sfinga

ništvo, ali kako smo doznali, i njihove vlasti, doživljava samo kao magnet za turiste. Tomu u prilog ide informacija da najvišoj piramidi na platou u Gizi, Keopsovoj piramidi, fali vrh koji je prije nekoliko godina odsječen kako bi ondašnji vođa **Mubarak** mogao sletjeti na nju helikopterom i održati govor. Druga po veličini, Kefronova piramida, ima sačuvan vrh, ali se nije uspjela obraniti od brojnih istraživača koji su koristili dinamit ne bi li se dokopali tajnih odaja ovih faraonskih grobnica, stoga umjesto odsječenog gornjeg dijela ima rupu u podnožju. Za treću nismo čuli nikakvu priču devastacije, ali što se tiče vijeka trajanja dijeli sudbinu s ostale dvije – kamen na

piramidama se nakon kiša trune i one postepeno gube oblik i predviđa im se nestanak za sto godina. Uzrok tome nije u nesposobnosti graditeljstva dvije tisuće godina prije naše ere kada su izgrađene, nego u stanovništvu koje je prije nekoliko stotina godina poskidalo sav mramor s piramida i koristilo ga za izgradnju džamija! Slična sudbina zadesila je i Sfingu, koja je izgubila nos prilikom vježbanja pucanja francuskih vojnika, a zbog neriješene kanalizacije dijela Kaira u njezinoj blizini, predviđa joj se vijek trajanja na još trideset godina. Da se ne zaboravi – na ovome prostoru je živjela civilizacija koja je imala sustav za navodnjavanje! Prije četiti tisuće godina!

KAIRO

Najveći grad Egipta, ali i islamskog svijeta, Kairo, što na arapskom znači Pobjedonosni, turistima pruža sasvim poseban svijet kontrasta – tradicionalnog i modernog. Posjeta Kairu, uz piramide i Sfingu, znači i mogućnost kupovine papirusa, staroegipatskih papira koji, ukoliko ste imali sreće, nisu iscrtili Kinezi. Također je nezaobilazna postaja trgovina esencijalnim uljima od kojih se prave najpoznatiji svjetski parfemi te posjeta muzeju u kojemu se čuva poznata zlatna maska Tutankamona i drugi antički eksponati – bilo bi ih duplo više da nisu prilikom kolonizacije raznešeni po Britaniji i Francuskoj.

Dolina rijeke Nil predstavlja

žilu kucavicu Egipta pa i Kaira, kroz koji protječe. Prilika da se krstari ovom rijekom predstavlja doživljaj koji je bio vrijedan brojnih književnih djela. Iako nismo bili svjedoci *Ubistva na Nilu* **Agate Kristi**, bilo nam je i više nego interesantno gledati ovu višemilijunsku metropolu s našeg čamca izliplejenog fotografijama aktualnog egipatskog vođe **el Sisia**.

NIGDJE KLEOPATRE

Osim kulturnog blaga, turiste Egipat privlači i svojim pjeskovitim plažama i koraljnim grebenom, poznatog kao svjetski najatraktivnijim mjestom za ronjenje, odmah nakon australskog grebena. Greben se prostire uz samu obalu Hurgade i omogućuje turistima fenomenalne prizore na podvodni svijet Crvenog mora. Egipat je sa svojim prirodnim ljepotama pravi raj za ljubitelje pustinja, oaza, arheoloških nalazišta i ronjenja. Ili drukčije formulirano: Svugdje pijesak – u tenisicama, ušima, kosi. Zbog tolike temperature, nije ni čudo što svi žele roniti i što se svima priviđa **Kleopatra**, a to su samo obični mali trgovci.

Jelena Dulić Bako

Ulica Hurgade

GODIŠNJI KONCERT SUBOTIČKOG TAMBURAŠKOG ORKESTRA

Stipan Jaramazović, Marijana Mitrović, Nikola Jaramazović, Antonija Piuković, Antun Letić Nune, Marija Jaramazović i Tamarom Štricki Seg,

Da se ne zaboravi

**Programom večeri želje-
lo se ukazati na vrijednu
glazbenu zaostavštinu
bunjevačkih Hrvata**

Ples šumske vile – svatov-
ski doček melodija je
stara više od 100 godina
kojom je Subotički tamburaški
orkestar pod ravnanjem **Stipana
Jaramazovića** započeo svoj
godišnji koncert održan u srije-
du, 15. listopada, u Velikoj vijeć-
nici Gradske kuće u Subotici.

Osim ovoga bećarca, na
repertoaru su se našle i ostale
stare bunjevačke pjesme poput
laganog bećarca, šalajdana,
šaranca, igre kao što su *Tededuj*,
Polegaj, *Jastuk tanca* i još mnoge
druge. Subotički tamburaški
orkestar je u svoj repertoar za
godišnji koncert uvrstio i zabo-
ravljene pjesme uz pratnju solista:
Marijana Mitrović – *Cupanica*,
Gine vene, **Antonija Piuković** –
Oj Dunave teci i *Šaranac*, **Antun
Letić Nune** – *Salašari trošadži-
je*, *Varoščani kavgadžije* i *Lagani
bećerac* u duetu s **Tamarom**

Štricki Seg, koja je otpjevala i
Kersku mlaku i *Šalajdan*, **Nikola
Jaramazović** – *Prid prozorom
procvatala ruža* i *Zorni bećarac*,
Marija Jaramazović – *Majkino
ruvo svlači* i *Odbi se biser grana*.

Bogati i zanimljivi reper-
toar rezultat je ovogodišnjeg
rada Stipana Jaramazovića, koji
se pokraj redovitih aktivnosti
obuke i sviranja bavio i istraživa-
njem. »Ovaj koncert je bio druk-
čiji od svih koje je naš orkestar
imao do sada jer iako smo uvijek
na repertoaru imali izvorne i tra-
dicijske kompozicije, nikada ni
jedan cijeli koncert nismo posve-
tili tome. Međutim, proteklih

smo pola godine istraživali stare
bunjevačke pjesme i igre te smo
bili ugodno iznenađeni dobive-
nim rezultatima«, odbjašnjava
nam Jaramazović.

On je istaknuo i da je ovim
koncertom bila namjera ukazati
na vrijednu glazbenu zaostavšti-
nu Hrvata Bunjevaca, ali da je
svjestan da je tek malo zagrebano
po njoj. Kako je rekao, toga ima
puno i ne može se sve prikazati
jednim koncertom. Jaramazović
dodaje da je prezadovoljan inte-
resom publike za ovaj njihov
nastup. »Publika je bila fenome-
nalna, budno je pratila repertoar
i osjetili smo kako uživa u pje-

smama koje smo izveli. Također
moram naglasiti i izuzetno veliku
zainteresiranost za ovaj koncert i
da se tražila karta više, čemu svje-
doči ova popunjenost vijećnice do
zadnjega mjesta«, rekao je voditelj
orkestra nakon koncerta.

Kao što je u svatovskom
duhu započeo, koncert se tako i
završio – Subotički tamburaški
orkestar pod ravnanjem Stipana
Jaramazovića svoju brojnu publi-
ku ispratio je *Malim tavankut-
skim maršom* – baš *ko kadgod*
u svatovima, kako je naglasila
voditeljica programa **Nevena
Mlinko**.

J. Dulić Bako

Tešament razveselio lemešku publiku

LEMEŠ – HBKUD Lemeš ugostio je prošloga tjedna KUD *Primorku* iz Krasice kod Rijeke. Gosti iz Hrvatske su se predstavili s dramskom predstavom *Tešament*, u režiji **Denisa Brižića**, a po tekstu **Vanče Kljakovića**. *Tešament* je pučka komedija prepuna dinamike, nepredviđenih situacija te scena koje mame smijeh. Temelj radnje Kljaković zasniva na libretu *Puccinijeve* komične opere, jednočinke *Gianni Schicchi* s tipiziranim mediteranskim likovima. **Josip Brusić** i **Eleonora Sokolić** vješto su se poigrali tekstem i preveli ga na krasičarsku čakavštinu. Život je komedija i to crnohumorna, pa i u ovoj predstavi smrt dovodi do komičnih zapleta. Oko pokojnika okupljaju se njegove dvije sestre, sestrin muž, bivši policajac, daljnja rođakinja inače »laka« žena, naizgled naivni seljak, i odvjetnik. Kamen smutnje postaje testament tj. oporuka.

Kostimograf je **Anton Plešić** a šaptačica **Blaženka Njegovan**. U predstavi pjeva trio *Kvintet* kojega čine **Fran Sokolić**, **Andro Grlaš** i **Miko Paladin**. Tehničku potporu osigurali su **Marko Tićak** i **Matej Sansa**, a scenografiju potpisuju **Veronika Brčić** i **Marina Ljubanović**. Suradnja dvaju KUD-ova započela je 2011. godine u Belom Manastiru na Međunarodnom festivalu kazališnog stvaralaštva, a ovo je bio prvi posjet jedne udruge drugoj.

Ž. Z.

Dani Balinta Vujkova u Subotici

SUBOTICA – U Subotici su jučer počeli *XIII. dani Balinta Vujkova*, koji će do subote 25. listopada publici ponuditi brojne programe. Danas (petak, 24. listopada) u 14.30 sati, u parku iza Gradske kuće (Trg slobode 1), bit će položen vijenac na bistu **Balinta Vujkova**, a u 18.30 sati, u vestibulu Gradske kuće bit će otvorena izložba ilustracija likovnog umjetnika i ilustratora **Dražena Jerabeka** iz Osijeka.

Nakon izložbe, u 19 sati u Velikoj vijećnici Gradske kuće održava se Multimedijalna večer na kojoj će biti uručene nagrade: **Balint Vujkov** – *Dida* za životno djelo na području književnosti, **Emerik Pavić** za najbolju knjigu u 2013. i **Antun Gustav Matoš** za najbolju knjigu poezije u razdoblju 2011. – 2013. U programu će sudjelovati Mješoviti pjevački zbor *Jelačić* iz Petrovaradina, te glumci iz Zagreba **Vlatko Dulić** i **Davor Svedružić**.

U sklopu *Dana*, danas i sutra 24. i 25. listopada održava se stručno savjetovanje u suradnji sa subotičkom Gradskom knjižnicom pod nazivom *Knjiga do djece – knjiga za djecu*, na kojem sudjeluju knjižničari, nakladnici i urednici knjiga za djecu iz Srbije, Hrvatske i Mađarske. Savjetovanje se održava u čitaonici Gradske knjižnice, oba dana s početkom u 9 sati.

V. međunarodna kazališna smotra u Somboru

SOMBOR – U Hrvatskom domu u Somboru danas i sutra (24. i 25. listopada) bit će održana V. međunarodna smotra amaterskih dramskih društava. Prvog dana nastupit će domaćini koji će premijerno izvesti komediju *Šepa*, koja je rađena po tekstovima **Šepa Antuna Karagića** i *Naše i vaše* **Matije Poljakovića** u adaptaciji **Ljiljane Markovinović**, koja je i redateljica predstave. Komediju *Ljubičica* **Ference Molnara** u kolektivnoj režiji izvest će KPD *Jedinstvo* – *Egyseg* iz Bajmaka. Drugi dan smotre rezerviran je za

goste iz Hrvatske – Amatersko kazalište *Belišće* izvest će komediju **Fadila Hadžića** *Ljubavni ultimatum starog gospodina* u režiji **Ivice Koprivnjaka**. Za komediju su se odlučili i gosti iz Preloga pokraj Čakovca, njihova *Priločka amaterska scena* prikazat će *Nagradnu igru* **Božidara Glavine** u režiji **Dejana Novaka**.

Već po tradiciji bit će proglašena najbolja predstava, najbolja glavna muška i ženska uloga, a po prvi puta bit će nagrađeni i najbolji sporedni glumac i glumica. Početak oba kazališna dana je u 19 sati, a cijena ulaznice po danu je 100 dinara.

Z. V.

Audicija za dramski odjel

SUBOTICA – HKC *Bunjevačko kolo* iz Subotice ponovno formira dramski odjel koji će se sastojati od dvije skupine: sekcije za djecu i sekcije za odrasle. Dječja dramska sekcija započet će s radom idućeg mjeseca a u predviđenom programu, osim scenskih nastupa, planira se suradnja s radijom i televizijom. Audicija za dječju dramsku sekciju bit će održana sutra (subota, 25. listopada) u 16.30 sati u prostorijama *Bunjevačkog kola*. Audiciji mogu pristupiti djeca od 9 godina na više i potrebno je da pripreme jednu recitaciju, anegdotu ili vic te da otpjevaju jednu pjesmu po vlastitom izboru. U žiriju će biti ravnateljica Dječjeg kazališta u Subotici **Marta S. Aroksalaši**, **Marjan Kiš** i **Nevena Mlinko**. Dramsku sekciju za djecu pri HKC *Bunjevačko kolo* vodit će Nevena Mlinko.

Deset godina zbora HKPD-a Jelačić

NOVI SAD – Svečanim koncertom u nedjelju, 26. listopada, s početkom u 19 sati, mješoviti pjevački zbor HKPD-a *Jelačić* obilježit će 10. obljetnicu svoga postojanja. Koncert će biti održan u amfiteatru SPENS-a u Novom Sadu, uz sudjelovanje mješovitog pjevačkog zbora KUD *Kristal-Sladorana* iz Županje u Republici Hrvatskoj.

Svečanosti će prethoditi sv. misa u Biskupijskom svetištu Gospe Tekijske, s početkom u 17 sati, koju će pjevati gostujući zbor iz Županje. Istodobno, tim će liturgijskim slavljem biti tradicionalno obilježen završetak ovogodišnjeg hodočašća i bogoslužja u svetištu na Tekijama.

Poziv za slanje rukopisa!

SUBOTICA – Nakladničko vijeće Novinsko-izdavačke ustanove *Hrvatska riječ* iz Subotice poziva književne autore i autorice iz Republike Srbije koji stvaraju na standardnom hrvatskom jeziku ili na govorima Hrvata da šalju svoje neobjavljene rukopise radi njihove objave u idućoj godini. Rukopise je potrebno poslati u elektroničkom obliku na e-mail: naklada@hrvatskarijec.rs.

O objavi nekog od naslova temeljem pristiglih rukopisa odlučuju članovi Nakladničkog vijeća NIU *Hrvatska riječ*.

KNJIGA MRVLJENJE MRVE NEBA MIRKA KOPUNOVIĆA PREDSTAVLJENA U SUBOTICI

Plastični mozaik tragičnih sudbina

Premda se pretežito bavi poezijom, o čemu svjedoči njegovih dosad pet objavljenih stihobirki, subotički književnik **Mirko Kopunović** se oprobao i u pisanju kratkih priča. Rezultat ovih njegovih književnih nastojanja je knjiga *Mrvljenje mrve neba* koja je u organizaciji nakladnika NIU *Hrvatska riječ*, predstavljena prošloga petka u subotičkoj Gradskoj knjižnici.

NEOREALIZAM U POSTMODERNI

Predstavljajući knjigu, vršitelj dužnosti urednika naklade NIU *Hrvatska riječ* **Zvonko Sarić** je ukazao kako su Kopunovićevi književni junaci oslonjeni na sebe, na svoje snage, u nastojanjima da sudjeluju u punini svijeta. »U tim potragama, poklekli su

pod teretom svojih sudbina, zbog neostvarenosti tog sudjelovanja u punini svijeta, umjesto da i dalje nastoje obrađivati svoje životne vrtove, čak i nakon određenih neuspjeha, oni se predaju i dopuštaju bujanje duhovnog korova, postajući kao osobe zbroj raznih duševnih boli, srdžbe, konflikata, gorčine, nostalgije, depresivnih snatrenja i samoubojstvenih poriva«, kazao je Sarić.

Po njegovu mišljenju, pripovijetke Mirka Kopunovića mogu se okarakterizirati odrednicom neorealizam u postmoderni, kao što je to proza **Eduarda Galeana**, **Roberto Bolanoa**, **Raymonda Carvera**, **Marka Vidojkovića**, **Mihajla Spasojevića** ili **Marka Pogačara**.

»U pitanju je 'snajperska proza'. Kopunovićev prozni iskaz je sveden, bez stilskih ukrasa,

odsječan, a izražajna sažetost i jasnoća izraza, precizno ciljajući, pogađa u centar upečatljivih sudbina i karaktere Kopunovićevih likova, uvlači čitatelje u djelo, upečatljivo i potresno otkrivajući i predočavajući frustracije, razočaranja, otuđenja, ali i prijateljstva i težnje junaka ovih pripovijetki da pronađu ljubav«, ocijenio je Sarić.

PRIPOVIJEST »OBIČNOG« ČOVJEKA

Urednik knjige, profesor književnosti **Vladan Čutura** je ustvrdio kako je ova knjiga dragocjeno svjedočanstvo o dvama svjetovima koji su negdje iza svih nas – svjetova »malih«, intimnih priča pojedinaca s njihovih rubova. »Ta dva svijeta – jedan stari, tradicionalni i patrijarhalni, te

drugi, svijet ratne zbilje '90-ih godina prošloga stoljeća – nadograđuju se na način da smjenjuju jedan drugoga te čine vrlo plastični mozaik tragičnih sudbina mnoštva likova koji uspijevaju ispričati gotovo cjelovitu pripovijest. Pripovijest je to 'običnoga' čovjeka s ovoga podneblja koju su odredila upravo ova dva konteksta – kruta moralna pravila te ratni kaos. Sve ovo dovoljan je razlog da ustvrdimo kako je ovdje riječ o poetičkom modelu tzv. stvarnosne proze, čiji je neizostavni dio ljepota ovdašnjega krajolika – bačka ravnica i Dunav, toposi oko kojih i na kojima se događa gotovo svaka priča«, naveo je Čutura.

Kopunovićeva poetska sklonost je egzistencijalistička – što je razvidno i iz njegova poetskog korpusa. »Gubitak životnog smisla i vitalnosti pripovjedačka je perspektiva oko koje se gradi cijeli jedan mikrotopos o kojemu je večeras riječ. Recenzent knjige **Petar Vuković** će reći – kako pripovjedač za svoje likove pokazuje najdublje ljudsko razumijevanje, a ja bih dodao kako to nije samo situacija na papiru, nego i u stvarnome životu«, kazao je Čutura zaključivši kako su tragične sudbine likova, otvoreni završeci i eliptična rečenica koja o njima svjedoči svakako dragocjeno iskustvo koje će *Mrvljenje mrve s neba* pružiti svakom svom budućem čitatelju.

D. B. P.

IZLOŽBA VOJVOĐANSKE UMJETNOSTI U BEČU

Slutnja, krv, nada u Kunstlerhausu

Velika izložba vojvođanske umjetnosti pod nazivom *Slutnja, krv, nada* bit će otvorena 13. studenoga u prestižnoj bečkoj galeriji Kunstlerhaus. Na izložbi će biti predstavljeno više od 70 umjetnika koji su stvarali u proteklih stotinu godina. Izložba je konceptijski podijeljena na tri segmenta, tako da njezin prvi dio čini postav **Milan Konjović na raskršćima srpske umjetnosti** u kojoj će, uz Konjovićeve, usporediti

biti prikazani i radovi umjetnika iz povijesti slikarstva, od 1914. do 1990. godine. Druga cjelina bit će postav *Fatalne devedesete*, a treću čini postav poslije 2000. godine *Tranzicija u umjetnosti – umjetnost u tranziciji*. Autor izložbe je **Sava Stepanov**, autori koncepta su **Vesna Latinović** i **Peter Zawrel**, a izložbu su podržali Pokrajinsko tajništvo za kulturu i Vlada grada Beča.

KNJIŽEVNA VEČER ANTUNA KOVAČA U SOMBORU

Poezija na šokačkoj ikavici

U Hrvatskom je domu u Somboru u subotu priređena promocija knjiga pjesama **Antuna Kovača** *Na dvoru Pašinog Tune* (tiskana u nakladi NIU Hrvatska riječ 2009. godine) i *Pisma, ljubav, vino i/kavica* (tiskana 2014.

puno specifičnog humora i rime», pročitao je Jurković dio teksta koji je o Antunu Kovaču napisao profesor **Matija Đanić**. Kako je rečeno na promociji Kovač je pjesme pisao još kao srednjoškolac u Subotici, a kasnije i kao uposlenik. No,

godine u nakladništvu Matice hrvatske Subotica). Obje knjige pisane su šokačkom, monoštorskom ikavicom. O knjizi je osim autora govorio i **Vlatko Jurković**, gost iz Hrvatske. »Specifični su stil i izrazi koje Tuna koristi, a to su često originalni, danas zaboravljeni stari izrazi i riječi, a pomalo i neobičan sklop rečenica, upotreba padeža i slično. Upravo tom specifičnošću on želi očuvati od zaborava posebnosti naroda i sredine iz koje potječe. U većini slučajeva svoje sastave piše lokalnom monoštorskom ikavicom, koristeći stare šokačke izraze, a sve to prožeto s

s pokretanjem lista HKUD-a **Vladimir Nazor** počinje njegov intenzivniji književni rad. Pjesme je do sada objavljivao u više knjiga i časopisa. Redovito je zastupljen u knjigama poezije *Hrvatskih pjesnika u dijaspori* u Rešetarima i *Lira naiva* Subotica.

Na promociji su se čuli i stihovi Kovačevih pjesama koje je čitala **Kata Kovač**, a autor je pročitao nekoliko bečaraca iz knjige *Pisma, ljubav, vino i/kavica*. U programu je sudjelovala i pjevačka skupina HKUD-a **Vladimir Nazor**.

Z. V.

Preprekovci na susretu pjesnika u Čepinu

ČEPIN – Književni autori i članovi HKUPD **Stanislav Preprek** iz Novog Sada – **Siniša Božulić**, **Marija Lovrić**, **Mladen Franjo Nikšić** i **Mladen Šimić** sudjelovali su na četvrtom susretu pjesnika Čepin 2014. koji je održan 11. listopada u čepinskom Hrvatskom domu. Susret je organizirala Udruga i radionica pjesnika *Zanatlija* iz Čepina.

D. B. P.

23. listopada 2014.

Nagrade

Do prije par godina jedina nagrada u kulturnom prostoru vojvođanskih Hrvata, a i u ovoj zajednici uopće, bila je *Antušova nagrada* (od 2008. *Nagrada Ivan Antunović*) koja se dodjeljuje osobama »koje na različite načine šire kulturu i ljepotu hrvatskog naroda – bunjevačkog roda«.

No, situacija se na ovom području posljednjih godina značajno popravila. Hrvatska čitaonica je 2008. godine ustanovila nagradu *Balint Vujkov Dida* za životno djelo na području književnosti. Nakon toga, Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata je »u cilju pospješivanja sustavnoga pristupa valorizaciji aktualne književne produkcije među Hrvatima u Vojvodini«, od 2012. utemeljio čak tri nagrade – anualnu *Emerik Pavić* za najbolju knjigu godine, te dvije trijenalne: *Tomo Vereš* za najbolju knjigu u području znanosti i publicistike i *Antun Gustav Matoš* za najbolju knjigu poezije. Ove se četiri nagrade uručuju u okviru književne manifestacije *Dani Balinta Vujkova*, čije se trinaesto izdanje održava upravo ovih dana u Subotici.

Prošle je godine od strane Hrvatskog nacionalnog vijeća utemeljeno i tri priznanja, među kojima i priznanje *Dr. Josip Andrić* za doprinos hrvatskoj kulturi (rok za dostavljanje prijedloga je 14. studenoga).

Osim što su lijep način da se istakne nečije postignuće i izuzetnost, općenito promatrano nagrade znaju imati i svoje naličje oličeno u nečijoj intimnoj sumnji, a katkad i u javnoj polemici, spram vjerodostojnosti odluke o njezinom dobitniku/dobitnici. No, zbog toga postoje obrazloženja povjerenstava nagrada, a naša je odluka hoćemo li ili ne imati povjerenja u kredibilitet i sud onih koji u tom tijelu sjede. Dakle, u igri su, s jedne strane, (ne)utemeljena stajališta autora ili njihova neslaganja s kriterijima vrednovanja, te s druge strane, moguće namjerne ili nenamjerne pogreške povjerenstava. U kontekstu priče o nagradama, posebna je tema – pitanje vrjednovanja nekog umjetničkog djela i egzaktnost znanstveno-teorijskog pristupa tom postupku.

Kad se već bavimo nagradama i priznanjima, kojima se nerijetko i sumira nečiji rad, zanimljiva je vijest da je u nedjelju u Beogradu, na kući u kojoj je živio, obnovljena spomen ploča **Karlu Buliću**, hrvatskom glumcu najpoznatijem po ulozi *dotura* Luigija u TV-seriji *Naše malo misto*. Prethodnu, originalnu spomen ploču, postavljenu 2010. u povodu 100. obljetnice glumčeva rođenja, ukrali su vandali.

D. B. P.

ZAJEDNIČKI KONCERT HKC BUNJEVAČKO KOLO I OKUD MLADOST U SUBOTICI

Plesači oduševili publiku

U trosatnom programu nastupilo je oko 180 plesača s plesovima iz Hrvatske, Srbije, Mađarske, Makedonije i Crne Gore, a zapjevao je i mladi sarajevski pjevač sevdalinki Damir Imamović

OKUD Mladost

Pred oko dvije tisuće Subotičana u Dvorani sportova ispunjenoj skoro do posljednjeg mjesta, reprezentativne folklorne skupine Hrvatskog kulturnog centra *Bunjevačko kolo* i Omladinskog kulturno-umjetničkog društva *Mladost* održale su trosatni koncert u nedjelju, 19. listopada.

Zajedničkim nastupom ova dva najpoznatija subotička društva željela su pokazati da su, unatoč financijskim i kadrovskim nedaćama, uspjela opstati i nastaviti raditi, a da im to veoma uspješno ide ocijenila je publika svojim gromoglasnim pljeskom. »Ideja je bila da dva KUD-a, koja su bila na rubu propasti, kako financijski, tako i glede osipanja članstva, pokažu Subotičanima da su nastavili raditi i da su sada došli neki novi ljudi, koji su omogućili da djeca vježbaju u zdravoj sredini«, kazao je **Andrija Bašić Palković**, umjetnički voditelj HKC-a *Bunjevačko kolo*.

Nastupilo je oko 180 plesača s plesovima iz Hrvatske, Srbije, Mađarske, Makedonije i Crne Gore u 14 koreografija među kojima je i jedna premijerno izvedena sa srpskim plesovima iz Bačke. Prema riječima **Emira Sušića**, predsjednika Upravnog odbora OKUD-a *Mladost* »koncert je

pokušaj ponovnog objedinjavanja amaterizma u gradu i prilika da pokažemo koliko vrijedno radimo na očuvanju tradicije i kulture u našem gradu, ali i u regiji«.

Kao gosti večeri nastupili su članovi Mađarskog kulturnog centra *Népkör*, također iz Subotice, a u pauzi koncerta nastupio je mladi sarajevski pjevač sevdalinki i gitarist **Damir Imamović**, unuk legendarnog pjevača sevdaha i autora **Zima Imamovića**. On je, kako je kazao za *Hrvatsku riječ*, prvi puta nastupio pred subotičkom publikom i prvi puta s tamburašim orkestrom. »Sevdalinka ima duge veze s tamburicom. Kao i mnogi od nas mlađe gene-

racije, koji smo slušali sevdah s radija iz pedesetih, šezdesetih godina, znali smo ga upravo uz harmoniku i uz tamburicu. To je zapravo jedini način na koji smo čuli čuveni orkestar **Joze Penave**, sarajevskog tamburaša. Osobno sam izgradio i sviram neki drugačiji stil, i zapravo nisam nikad nastupao s tradicionalnim orkestrima. Prošle godine je na jednoj radionici u Sarajevu sudjelovao **Marko Križanović**, član tamburaškog orkestra u HKC *Bunjevačko kolo*, i tada je predložio kako bi bilo lijepo da dođem i pjevam s njima. Za mene je to stvarno bio izazov svirati s tamburašima, još vojvođanskim koji slove kao najbolji. Sad mi se

Damir Imamović

ovo svidjelo, možda ću napraviti svoj tamburaški orkestar«, kazao je Damir Imamović, kojega je subotička publika s oduševljenjem pozdravila.

S. M.

HKC Bunjevačko kolo

ODRŽANA TREĆA TRIBINA CIKLUSA DJECA ABRAHAMOVA

Dan posvećen molitvi i slavljenju Boga

Mons. Andrija Anišić, Szofia Mengyán, o. Dragan Stokin, Tomislav Halbrohr, Selmo Drekočić, vlč. Dragan Muharem

Kako pojedine crkve i vjerske zajednice slave Dan Gospodnji i što je smisao tog slavlja, bila je tema o kojoj su govorili svećenici katoličke i pravoslavne crkve, židovske i islamske vjerske zajednice na trećoj tribini ciklusa *Djeca Abrahamova* održanoj u četvrtak, 16. listopada, u Velikoj vijećnici Gradske kuće. Za kršćanske crkve Dan Gospodnji je nedjelja, za židovsku zajednicu to je subota, a za vjernike Islama petak, međutim, za sve je zajedničko da je to dan posvećen molitvi i slavljenju Boga. Sve ove religije razloge za slavljenje Dana Gospodnjeg temelje na zapisima u Knjizi Postanka prema kojima je Bog stvarao svijet šest dana, a sedmoga koji je zadnje djelo stvaranja, je otpočnuo.

PONOVNO STVARANJE

Iako je čovjek kruna stvaranja ipak on ne predstavlja zaključak Božjega stvaranja. Iza čovjeka dolazi ustanova sedmoga dana, koji je ne samo blagoslovljen već i posvećen. »Ustanovljenje i posvećenje sedmoga dana znači njegovo izdvajanje i razlikovanje od ostalih dana u nizu, jer svet

Ove tribine su nastojanje i pokušaj da pokažemo kako ne trebamo živjeti samo jedni pored drugih nego zajedno i da imamo puno zajedničkih tema koje možemo predstaviti i široj javnosti, kazao je mons. Andrija Anišić

znači biti odvojen, zato je ovaj dan poseban i odvojen. Premda je čovjek, stvoren šestoga dana, vezan u granice nesavršenosti ipak preko počinka sedmoga dana on izlazi iz okova svoje nesavršenosti te u sedmom danu pronalazi svoje obzorje, ulazi u harmoniju sa sobom, sa svijetom i s Bogom«, kazao je vlč. **Dragan Muharem**, ističući kako je to dan koji treba čovjeka umiriti, utišati da bi mogao susresti misterij u koji je uronjen. »Sedmi dan za čovjeka predstavlja re-kreaciju, ponovno stvaranje, povratak na Božji namisao o čovjeku, i zato je kršćansko shvaćanje nedjelje kao Dana Gospodnjeg doista istinska prava re-kreacija, i to na temelju Kristova uskrsnuća.«

Otac **Dragan Stokin** iz Srpske pravoslavne crkve istaknuo je da je Kristovim uskr-

snućem pobijedeno iskustvo čovjekove propadljivosti, muke i bola te je to upravo razlog zašto se slavi novi početak, »događaj koji čini da se sjećamo budućnosti«. On je kazao kako nije važno ne raditi u nedjelju, jer to nije dan stvoren da čovjek u njemu ljenčari i fizički ne radi. »To je dan koji je posvećen Raju, koji je posvećen Carstvu Gospodnjem, a koji ovdje jeste, biva i zbiva se u liturgiji. Liturgija je Carstvo Nebesko ovdje na zemlji. Dan Gospodnji jeste proslava onoga što će se zbiti, on treba biti posvećen Gospodu, a ne tomu da se ne radi«, kazao je.

MOLITVA U ZAJEDNICI

Za razliku od kršćana, Židovima je zabranjena svaka radnja koja Šabat čini sličnim rad-

nom danu. Šabat (subota) znači da se nešto prelomilo i završilo, a također za razliku od kršćana, za Židove je to 4. Božja zapovijed. »Naši mudraci su utvrdili da se čovjek rađa s dvije duše: jednu ima šest dana dok radi sve svoje poslove, a sedmoga ima blagdansku dušu«, kazao je **Tomislav Halbrohr** iz subotičke Sinagoge.

Za muslimane je važno da poštuju petkom molitveni sat i tada ne rade, ali poslije molitve ipak mogu raditi ako nemaju izbora. Petak u prijevodu s arapskog znači sakupiti, pri čemu se podrazumijeva skupljanje muslimana jednom tjedno. »Muhamed je rekao da je najvrjedniji dan petak zbog toga što je u njemu stvoren **Adam**, u njemu je u raj uveden, iz njega je istog dana izveden i posljednji dan, odnosno, smak svijeta će se desiti u petak. U petak će se desiti i pokazivanje Boga, Alaha, svojim vjernicima, to je najuzvišenija radost«, kazao je imam **Muhadžir džamije** u Subotici **Drekočić**.

IZGRADNJA CIVILIZACIJE LJUBAVI

Ideja tribina *Djeca Abrahamova*, pokrenutih ljetos, jeste da se predstavnici crkava i vjerskih zajednica okupe oko zajedničkih tema i zajedno nastupe pred građanima. Inicijator i organizator prve tribine bio je Dragan Stokin iz SPC, drugu je organizirala **Szofia Mengyán** svećenica Evangeličke kršćanske crkve, a treću vlč. Andrija Anišić ispred Rimokatoličke crkve. »Ono što je najvažnije, a što mene uvijek motivira i što bi mislim trebao biti cilj svih nas koji smo se prihvatili sudjelovanja u ovoj tribini, jeste ideja o izgradnji civilizacije ljubavi«, kazao je Anišić.

Organizaciju tribina podupire Fondacija *Konrad Adenauer*, a ovoga puta je za posjetitelje bio osiguran i prijevod na mađarski jezik.

S. M.

SOMBORAC BLAGO BAŠIĆ NA HODOČAŠĆU U MEĐUGORJU

Do svetišta stopom i pješice

Blago Bašić i ove godine je bio na hodočašću u Međugorju. To samo po sebi nije vijest, ali jest to što je Bašić ponovno u Međugorje krenuo motociklom *Tomos* iz 1985. godine. Iako mu je namjera bila da do Međugorja stigne motociklom već na samom početku puta, na ulasku u Hrvatsku, desio se kvar pa je Blago put u Međugorje nastavio stopom i pješice. Do Splita je stigao za dva dana, a onda preko Makarske i do Međugorja.

»Nije sve išlo po planu, ali iza mene je jedna lijepa avantura. Na ovom putu vodio sam svoju statistiku koja pokazuje da me je vozilo 29 ljudi, prošao sam kroz 78 sela i 19 većih gradova, kroz 24 tunela. Prepješačio sam 80 kilometara. U Dubrovniku me zateklo veliko nevrijeme«, priča nam Bašić o svom ovogodišnjem putu k svetištu u Međugorju. Blago posebice napominje lijepu gestu majstora **Miroslava Josića** iz Bogaljevice kod Erduta, koji mu je do povratka iz Međugorja popravio pokvenerni motocikl.

Blago Bašić posljednjih osam godina u Međugorje ide svojim motociklom ili stopom. Kaže, on i njegov dvokotač, novi odlazak u Međugorje planiraju i naredne godine.

Z. V.

IN MEMORIAM

Bunford Vilmos

(1949. – 2014.)

U Kupusini u 65. godini života, a 40. svećeništva 9. listopada preminuo je vlč. **Bunford Vilmos**. Narušenog zdravlja odazvao se tihom pozivu svog Stvoritelja i ovozemaljski život zamjenio za vječni. Rođen je 20. studenoga 1949. godine u Sajanu. Svećeničke zavjete položio je na dan apostolskih prvaka, Svetog Petra i Pavla u subotičkoj katedrali bazilici 1975. za vrijeme biskupa **Matije Zvekanovića**. Potom je dvije godine bio kapelan u Somboru, a zatim 1977. dobija samostalno voditi prve župe u Budisavi, Kaču i Kovilju. Početkom 1984. dobija titulu župnika. Župnikom Kupusine ga imenuju 15. ožujka 1987. gdje će i ostati do kraja svoje službe, dugih 27 godina. Titulu apatinskog dekana dobija 20. travnja 1995. godine. Deset godina je obavljao ulogu duhovnog pastira i u Svilojevu (1996. – 2006.). Zlatnu misu je proslavio 29. lipnja 2000., sa svojim vjernicima u crkvi svetog **Joakima i Ane** u Kupusini.

Ukupu, 11. listopada prethodila je sveta misa koju je predvodio subotički biskup mons. dr. **Ivan Penezš**, u zajedništvu s mnoštvom svećenika. Nakon misnog slavlja slijedio je ukop. Zemni ostaci vlč. Bunforda položeni su u svećeničku grobnicu na groblju u Kupusini gdje će dočekati slavno Uskrsnuće. Posljednji put je službeno posjetio Lemeš 2011. godine uoči proštenja na Kalvariji.

U ime svih župljana Male Gospe u Lemešu izražavamo najdublju sućut rodbini, župljanima Kupusine i svima koji se osjećaju ožalošćeni. Neka počiva u miru. Bit će u našim najiskrenijim molitvama i sjećanju.

Ž. Zelić

HOLYWIN U SUBOTICI

Večer svetaca

Večer uoči blagdana Svih svetih bit će održan drugi po redu Holywin u Subotici. Mladi subotičke župe *Marija Majka Crkve* organiziraju i ove godine noć svetaca i blaženika, koja će biti održana u petak, 31. listopada, u 20 sati u dvoranu HKC *Bunjevačko kolo*. Na programu će biti predstava *Misionarka ljubavi – blažena Majka Terezija iz Kalkute* i kratki osvrt vlč. **Dražena Dulića** na temu *Utjecaj Holywina*. Ulaz je slobodan.

S obzirom na misionarsku djelatnost blaženice, na Holywinu će biti omogućeno darivanje novčanih priloga za školovanje djece u Africi. Svaki prilog je dragocjen. Mladi jasno poručuju: »Obnovimo radosno i duhovno življenje zajedništva pred velike katoličke blagdane. Dođite da skupa razmišljamo o pobjedonosnoj svetosti na primjeru blažene Majke Terezije iz Kalkute.«

RADIO MARIA

NOVI SAD 90,0 MHz - SUBOTICA 90,7 MHz
SOMBOR 95,7 MHz - PLANDIŠTE 89,7 MHz
LESKOVAC 107,4 MHz

Kontakt:
NOVI SAD
Koste Abraševića 16
Redakcija: 021/4790529
Program: 021/4790464
SMS: 063/598441
radiomarja.srbija@gmail.com
www.radiomarja.rs

Kontakt:
SUBOTICA
Starine Novaka 58
Redakcija: 024/692255
Program: 024/692259
SMS: 063/445523
mariaaradio@tippnet.rs
www.mariaaradio.rs

POMOŽITE RADIO MARIJI!

Broj računa: 160-324873-16
Banca Intesa a.d., Prima: Udruženje Marija,
21000 Novi Sad, Koste Abraševića 16

SVETI JUDA I ŠIMUN TADEJ, APOSTOLI

Zajedništvo s Kristom u ljubavi i patnji

Blagdan svetih apostola Šimuna i Jude Tadeja obilježava se u utorak, 28. listopada, a poruka primjerena životu ovih mučenika je: »Zajedništvo u Kristovoj ljubavi traži i zajedništvo u patnji«, jer su apostoli to u svojem životu iskusili. Zbog njihovog mučeničkog zajedništva slave se istoga dana.

U Novom zavjetu se ovi apostoli malo spominju. Šimuna

spominju sva četiti evanđelista. Prema legendi Šimun je širio kršćanstvo u Egiptu, Armeniji i Perziji gdje je pretrpio mučeničku smrt i bio prepiljen. Stoga ga u likovnoj umjetnosti obično prikazuju s pilom. Zaštitnik je drvosječa, pilara i stočara.

Za Judu Tadeja se smatra da je zapravo Juda Jakovljević brat, brat apostola Jakova mlađeg. Jakovom ga naziva sveti Luka, a Tadejom sveti Marko i sveti Matej.

Prema predaji Juda Tadej je skupa s Šimunom propovjeda po Siriji, Mezopotamiji i Perziji gdje je mučen i ubijen. Tadeja osobito štiju u sjevernoj Europi i Poljskoj, a na umjetničkim djelima je obično prikazan s toljagom u ruci. Zaštitnik je Armenije, bolnice, bolničara i brojnih naselja i biskupija diljem svijeta.

Svetim apostolima Šimunu i Judi Tadeju posvećene su mnoge crkve diljem Hrvatske, kao i crkva u Bezdanu kod Sombora.

Piše: dipl. theol. Ana Hodak

Prošle nedjelje čitali smo u evanđelju kako farizeji iskušavaju Isusa, želeći ga uvući u politički sukob oko poreza te to iskoristiti protiv njega. Ove nedjelje čitamo o novoj kušnji koju mu priređuju farizeji. No, sada nije u igri političko pitanje, nego vjersko – koja je najveća zapovijed. S tim pitanjem prilaze mu farizeji, židovska skupina koja je o Zakonu znala sve. I ne samo da su dobro poznavali svih 613 propisa i zabrana, nego su se trudili sve ih točno izvršavati, a to su i od drugih tražili. Oni su naučavali da nema većih i manjih zapovijedi, nego su sve jednako važne i moraju se poštivati. Sada pokušavaju Isusa uloviti u svoju zamku pitanjem: »Učitelju, koja je zapovijed najveća u Zakonu?« (Mt 22, 36).

BOG ILI ČOVJEK

Farizejsko lukavstvo i iskrenost nisu veći od Isusove sposobnosti pronicanja u ljudska srca, kao ni od njegove ljubavi i strpljenja za čovjeka. Čim su mu došli s pitanjem Isus je znao koja je njihova namjera, ali nije zbog toga bio grub prema njima, kao što bi svaki drugi čovjek nastupio kada otkrije da mu se priprema neka zamka. On ostaje dosljedan svom navještaju koji u središte stavlja Božje kraljevstvo i ljubav prema čovjeku, svakom bez iznimke. Nakana farizeja nije bila uhvatiti Isusa u neznanju, jer ovo pitanje nije bilo teško,

Najveća od svih zapovijedi

a i farizeji su Isusa držali učiteljem. Njima je smetalo njegovo ponašanje i njegovo učenje, koji su ponekad prelazili granicu skandaloznosti. Smatrali su da Isus previše vodi brigu o čovjeku, pogotovo o grešniku. Način na koji prikazuje Boga suviše je ljudski, Bog poprima lice milosrdnog oca. Dakle, oni Isusovo shvaćanje Boga i čovjeka dovode u pitanje i smatraju to suprotno Zakonu. No, odgovor koji dobivaju nedvosmisleno pokazuje da sve što on čini i govori nije suprotstavljanje nego ispunjenje Zakona.

Farizejsko poznavanje Zakona bilo je perfektno, ali ne i njegovo razumijevanje. Sve su znali napamet, sve su točno izvršavali tako da im je to postala životna rutina. Ali, nisu shvatili da je Zakon u službi čovjeka i njegovog odnosa prema Bogu i bližnjemu. Svako Isusovo ponašanje koje je odudaralo od Zakona, a koje je bilo izraz ljubavi i brige za napuštene i grešne, oni su smatrali skandaloznima, a zapravo je bila skandalozna tvrdoća njihovog srca i nebriga za bližnje. Ali, Isus, ljubeći one među koje je došao, ne osuđuje i ne napada farizeje u njihovoj oholosti i zaslijepljenosti, nego ih poučava citirajući Pismo: »Ljubi Gospodina Boga svojega svim srcem svojim, i svom dušom svojom, i svim umom svojim. To je najveća i prva zapovijed. Druga, ovoj slična: Ljubi svoga bližnjega kao sebe samoga. O tim dvjema zapovijedima visi sav Zakon i Proroci« (Mt 22, 37-40). Prvi dio zapovijedi je iz knjige Ponovljenog zakona (usp. Pnz 6, 5), a drugi dio koji govori o čovjeku iz Levitskog zakona (usp. Lev 19,8). Tako je Isus, ne samo opravdao sebe i svoje učenje, nego farizeji-

ma pokazao da njihovo držanje prema Zakonu nije ispravno.

I BOG I ČOVJEK

Ove dvije zapovijedi o ljubavi prema Bogu i čovjeku mi danas popularno nazivamo dvostruka zapovijed ljubavi. To je jedna zapovijed koja kroz svoja dva dijela obuhvaća čitav čovjekov život, i vjerski i društveni. Nije je teško zapamtiti, ali je zato nije lako živjeti, jer često smo u opasnosti da dajemo prednost jednom od dva njena dijela. Ljubit ću Boga, izvršit ću pravilno i na vrijeme sve vjerske propise: molitve, mise, ispovijedi itd., a ako mi ostane vremena onda ću se posvetiti bližnjem. Ili, mnogo ću činiti za ljude, angažirat ću se humanitarno, onda nema veze što nemam vremena za molitvu i Boga. Nije ispravan niti jedan stav. I Bog i bližnji moraju naći mjesto u našem životu. Iz ljubavi prema Bogu proizlazi naša ljubav prema bližnjem. Bez njega ta ljubav je u opasnosti da postane sebična te da počne gledati na vlastitu korist i zadovoljstvo, a tu onda polako ona nestaje. Jedino Bog našu ljubav može učiniti sličnu svojoj, učiniti je nesebičnom i lijepom, takvom da usreći bližnjeg.

Ljubav prema Bogu i ljubav prema čovjeku ne isključuju se. Što više iskreno ljubimo Boga i susrećemo ga otvorenog srca u molitvi i sakramentima, to više raste i naša ljubav za čovjeka, naša briga i zauzetost za bližnjeg. Ali i obratno, tko ljubi čovjeka kao sliku Božju i Njegovo stvorenje, taj ljubi i Stvoritelja. Tako ova dvostruka zapovijed ljubavi postaje orijentir našeg života i kršćanskog djelovanja. Ona je sažetak Isusovog nauka i cijelog Svetog Pisma. Ljubiti Boga i bližnjega kršćanski je moto.

PETAR PENA, RAVNATELJ GRADSKOG DRUŠTVA CRVENOG KRIŽA, ZAGREB

Više djece u Novi Vinodolski

Puno toga sam znao i prije, puno toga sam danas novoga saznao – u svakom slučaju nekakvu predodžbu i sliku o situaciji položaja Hrvata u Srbiji sam imao, i samim time svjestan sam da ne samo pred Crvenim križom, čija to nije dominantna funkcija, nego i pred samom državom stoji puno posla kako bi se ojačale veze s nacionalnom manjinom Hrvata u Republici Srbiji, kaže Penava

Prvi posjet Petra Penave, kao ravnatelja Gradskog društva Crvenog križa iz Zagreba Srbiji protekao je u razmatranju proširenja suradnje s Hrvatskim nacionalnim vijećem, te u obilasku vrtića Marija Petković u Subotici, posjetu Tavankutu i Novom Sadu. Povodom toga razgovarali smo s njim.

HR: Jeste li prvi puta u Vojvodini i koji je povod Vaše posjete vojvođanskim Hrvatima?

Da, u Vojvodini sam prvi puta, iako sam ranije dolazio u Srbiju. Povod mog dolaska u Vojvodinu jest prije svega posjet Hrvatskom nacionalnom vijeću, s kojim gradsko društvo Crveni križ Zagreb surađuje u programu dolaska djece hrvatske nacionalne manjine iz Vojvodine na ljetovanje u dom Crvenog križa u Novom Vinodolskom. Također je jedan od povoda i upoznavanje cijele problematike s hrvatskim identitetom u

Vojvodini. Crveni križ Grada Zagreba dugo već surađuje ne samo u vidu ljetovanja hrvatske djece iz Vojvodine, već i u vidu potpomaganja rada Hrvatskog nacionalnog vijeća u Vojvodini, a u cilju jačanja svijesti i hrvatskog nacionalnog bića u Vojvodini te nastoji produbiti veze hrvatske nacionalne manjine u Vojvodini s matičnom zemljom.

HR: S obzirom na to da ste otnedavno preuzeli mandat u Cvenom križu, recite, planiraju li se neke promjene u radu udruge, odnosno povećanje broja djece koja će moći sudjelovati u izučavanju hrvatskog jezika i kulture koje se svake godine organizira u Novom Vinodolskom?

Godinu i pol dana sam na funkciji ravnatelja gradskog društva Crvenog križa Zagreb i izuzetno podržavam jačanje veze između Hrvatske i hrvatskog entiteta izvan matice zemlje i u tom pogledu nastaviti ću podržavati ovu postojeću suradnju. Također, nastojat ćemo tu suradnju i poja-

čati, s obzirom na brojke koje sam dobio tijekom današnjeg posjeta. Smatram kako postoji prostor da se broj djece koja će dolaziti u budućnosti na ljetovanje u Novi Vinodolski poveća. Dosadašnjih godina ta brojka se kretala oko stotinu djece koja su svake godina dolazila u naš dom u Novom Vinodolskom, a vjerujem kako će i gradska administracija Grada Zagreba naći za shodno poduprijeti to da Crveni križ Zagreba ne ostane sam u toj priči, već da u suradnji s gradskim institucijama, posebice tu vidim gradski Ured za obrazovanje kulturu i sport, omogućiti da broj djece bude veći i da u ciklusima od dvije do tri godine primimo sve osnovne i srednje škole koje pohađaju nastavu na hrvatskome jeziku te da u Hrvatskoj provedu barem sedam dana godišnje.

HR: Koliko ste upoznati s uvjetima u kojima danas žive Hrvati u Vojvodini? Kakvi su Vaši dojmovi nakon susreta s ovom zajednicom?

Puno toga sam znao i prije, puno toga sam danas novoga saznao – u svakom slučaju nekakvu predodžbu i sliku o situaciji položaja Hrvata u Srbiji sam imao, i samim time svjestan sam da ne samo pred Crvenim križom, čija to nije dominantna funkcija, nego i pred samom državom stoji puno posla kako bi se ojačala veza s nacionalnom manjinom Hrvata u Republici Srbiji, odnosno Vojvodini. No, s obzirom na to da sam ovdje prvi puta, pozitivno sam iznenađen i drago mi je vidjeti kako se hrvatsko nacionalno biće u Vojvodini drži zajedno i kako međusobno surađuje. Izuzetno mi je drago što sam osim Hrvatskog nacionalnog vijeća imao prigodu posjetiti predškolsku ustanovu Marija Petković. Također mi je zadovoljstvo što svoj boravak završavamo u HKPD Matija Gubec gdje sam mogao vidjeti sve njihove aktivnosti i njihova djelovanja te smatram kako postoji puno područja na kojima možemo surađivati u budućnosti.

I. D.

Tavankutski festival voća

Galerija Prve kolonije naivne tehnici slame, Osnovna škola Matija Gubec, Hrvatsko kulturno-prosvjetno društvo Matija Gubec, Voćarska

zadruga Voćko i Voćarska zadruga Voće Tavankut iz Tavankuta organiziraju IV. Tavankutski festival voća, koji će se održati sutra u subotu, 25. listopada, u po-

storijama V. Z. Voćko u Donjem Tavankutu ul. Zmaj Jovina br. 73, s početkom u 10 sati.

Manifestacija je posvećena predstavljanju gospodarskih

potencijala i proizvoda, autentičnih rukotvorina, kao i proizvoda starih zanata Tavankuta, koji afirmiraju razvoj voćarstva, tradiciju i bogato kulturno naslijeđe.

Knezovi Panonske Hrvatske

J. F. Mücke, *Savez Ljudevita Posavskog sa Slovencima*

Dolaskom Hrvata na područje Dalmacije i Panonije počinje i ustrojstvo područja kojima su vladali Hrvati, a koje danas grubo možemo podijeliti na nekoliko cjelina – Bijelu Hrvatsku koje se prostirala od rijeke Raše u Istri do rijeke Cetine i Duvanjskog polja, Crvenu Hrvatsku od rijeke Cetine do rijeke Bojane i Panoniju od rijeke Drave do ušća rijeke Save u Dunav.

Začeci hrvatske državnosti na području Panonije imali su nepovoljnije uvjete nego na području Primorske Hrvatske, prvenstveno radi Avara, a kasnije i susjedne Franačke države. Zaštitu od avarske prijetnje Hrvati su potražili od Franačkog kraljevstva koje je i samo bilo u prijetnji radi avarskih provala, franački kralj **Karlo Veliki** 791. je sakupio vojsku za borbu protiv Avara. U ovoj vojsci nalazili su se i hrvatski ratnici pod vodstvom **Kneza Vojmira** (791. – 810.) prvog poznatog hrvatskog kneza na području Panonije. Poslije poraza Avara 796. godine Karlo Veliki je ostavio Hrvatima na panonskom području knezove i župane hrvatske krvi, no iznad njih je bio furlandski markgrof **Erluh**, koji je svojim postupcima dovodio do nezadovoljstva i pobune Hrvata protiv njegove vlasti posebice na području Srijema. Nakon što je u Rimu za Božić 800. godine Karlo Veliki (koji je u svom posjedu imao Francusku, Belgiju, Nizozemsku, Njemačku i Italiju) okrunjen od strane pape za rimskog cara, Hrvati s

područja Panonije i Dalmacije priznali su ga za svog vrhovnog vladara. Dogovorom između Hrvata i Karla Velikog, Hrvatima je dano da sami biraju svoje knezove koje će on potvrditi i neće se miješati u običaje i poslove hrvatskih knezova.

KNEZ LJUDEVIT

Nakon smrti Karla Velikog 814. godine na prijestolje dolazi njegov sin **Ludovik Pobožni**. U Primorskoj Hrvatskoj vladao je knez **Borna** dok je Panonskom Hrvatskom vladao knez Ljudevit. Ova dva hrvatska kneza ubrzo dolaze u zavadu radi pitanja vrhovne vlasti nad svim Hrvatima odnosno nad Hrvatima na području Panonije i Dalmacije. Ova zavađa odgovarala je franačkom grofu **Kadalohu** koji je ovaj sukob podupirao, stavio se na stranu Borne i poslao franačku vojsku da po Panonskoj Hrvatskoj pljačka i pali, što je prouzročilo da Ljudevit koji je vladao iz Siska ubrzo podigne ustanak protiv franačke vlasti. Ova pobuna Hrvata je odgovarala Francima jer su sad imali povod za vođenjem rata protiv Hrvata na području Panonije. Ljudevit je uz Hrvate okupio i sva slavenska plemena od rijeke Drave do rijeke Timok dok je uz franačku vojsku pristao knez Borna. Prve borbe započele su 819. godine, Ljudevit je uspio poraziti devet franačkih vojski i pružao otpor sve do 822. godine

kada je svladan, poslije čega se sklonio kod **Ljudemisla** (Borninog ujaka) gdje je potajno ubijen. Franački povjesničari zapisali su sukob Ljudevita i Borne: »A dalmatinski knez Borna sukobi se kod rijeke Kupe s Ljudevitom, koji je išao na nju s velikom vojskom. U prvom sukobu napuste Bornu Gačani, ali se on ipak spasi, jer ga je obranila i zaštitila njegova tjelesna straža. U tom boju pogine Dragomuž, Ljudevitozov tast, koji je u početku odmetništva napustio svoga zeta i pristao uz Bornu. Kad su se Gačani vratili kući, Borna ih ponovo pokori.«

Premda nije uspio obraniti Panonsku Hrvatsku od Franačke knez Ljudevit spada u najznačajnije osobe rane hrvatske povijesti, svojim istupom potresao je temelje moćne franačke države, a Panonsku Hrvatsku spasio od sudbine koja je zadesila susjedne Slovence.

KNEZ RATIMIR

Knez **Ratimir** (829. – 838.) vladao je u doba porasta moći Bugarske države koja je zavladała Srijemom 827. godine te dolazila u sukoba s Franačkom državom. Nakon sređivanja odnosa s Bugarskom državom kralj **Ludovik Njemački** koji je vladao istočnim dijelom nekadašnje države Karla Velikog poslao je vojsku protiv kneza Ratomira, a povod tomu je bilo pružanje utočišta knezu **Pribini** (slovački knez) koji je bio u zavadi s podunavskim knezom **Ratbodom**. Porazom kneza Ratomira Panonska Hrvatska ostaje podčinjena vlasti Ludovika Njemačkog koji je njome vladao putem svojih knezova.

KNEZ BRASLAV

Nakon što je **Karlo III.** sin Ludovika Njemačkog ponovno ujedinio zaemlje Karla Velikog na području Panonske Hrvatske spominje se knez **Braslav**, knez hrvatske krvi. Knez Braslav (880. – 896.) vladao je kao franački vazal iz Siska, a njegova zemlja nazivana je *regnum inter Dravum et Savum flumine*. Knezu Braslavu predana je je od strane **Arnulfa** (kralja Istočne Franačke) obrana prekodravske Panonije koja je bila ugrožena od strana novoga naroda na panonskom području Mađara. Obrana prekodravske Panonije nije uspjela, a dolaskom Mađara na ovo područje nestalo je franačke vlasti u Panonskoj Hrvatskoj koja ponovno uspostavlja veze s Dalmatinskom Hrvatskom.

IZ ŽIVOTA SALAŠARA

Piše: Alojzije Stantić

Božićnjak Lozike Stantić
(2004. izložen na svickoj
izložbi obrednog peciva u
Ulmu [Nimačka])

Udruživanje salašara u poslu

Kad je gazda imo samo jednog konja, el više konja a jednog brez para, s drugim gazdom se znao udružiti i spregnut konje u par za vuču većeg tereta, za kojeg tribaje dva konja. Najčešće su konje sprežali lančoši (male gazde) u velikim ratarskim poslovima, ako nisu radili zemlju pod arendom (u zakupu). Priko godine lančoš je s jednim konjom uradio lakše poslove (pluženje kuruza, vuča tereta i sl.), al je makar u jesen s drugim lančošem sprezo konje.

SPREZANJE

U zdravo kratkom vrmenu tribalo je s njive odvuć obrane kuruze, iz kuruzišta sklonit usnoplenu kuruznu, uzorati njivu i posijati žito. Sve to je tribalo uraditi za oko podrug (1,5) miseca, od sridine rujna (septembra) do sv. Luke (18. IX.) kad se od u to vrime posijanog žita mož nadat

najboljem rodu. Triba da se posijanom žitu oko Svi sveti (1. XI.) ozelene, a ne samo naziru redovi žita. Jesenski poso u ravni znala je otežati njakava jesen, kad se u kuruzište nije moglo zač (ući). Poso je stoje el se otezo, vrime je odmicalo na uštrb (štetu) roda žita. Zato su se kuruzi brali i kad je kiša šmrcala, da se kuruzište što prija uzore, a žito posije.

Po starovinskom računanju poljodilaca izniklo žito je navištaj počela nove gospodarske godine, s njom u ravni počima iznova život.

Lančoši su konje sprežali i godišnje dvared, oko sv. Jose (sv. Josip, 19. III.) i oko Velike Gospojine (15. VIII.) kad su izvlačili đubre (stajnjak) iz korlata na njivu. Često su konje sprežali i u srpnju (julu) za uvoženje žita iz krstina i ako je tribalo orat u jesen el s prolića. Konje su sprežali i sridnje gazde kad su u mobi iz krstina s njive vozili snopove

žita za sadivanje u kamare el kad su vukli đubre iz korlata na njivu. U tim poslovima su kočijaši su katkad išli i na daleke njive el kad je tribalo više vrimenta za utovar/istovar kola, a da se ne čeka radili su sa više kola neg zaprega. Niko nije makar na kratko dangubio.

Ko je hasniro konja on ga i abrokovo, a ako ga hasniro više dana konj je noćivo kod njega u staji.

UDRUŽENO NOŠENJE TERETA

Od druge polovice XIX. v. poljodilcima je krenio život naboj. Naglo je rasla tražnja za žitom, dobro se plaćalo jel su ga parobrodom odnosili obično uzvodno Dunavom u daleke krajove di su ga više trošili neg odranili. S prodavanjem žita na hetiji u Baji oporabali su se i poljodilci iz subatičkog atara, pogotovu što su onda u Baji većinom živili Bunjevci.

Od ranije je iz Baje išo kolski put od Dunava na Tisu kod Sente i Ade, a otaleg kompom (skelom) u Banat. Taj put je od Baje priko Kunbaje kroz subatički atar išo priko Male Bosne, Vanteleka i ispod Načvina (Žednika) u Tornjoš i dalje do Tise. Još i danas kad se ide tim putom kroz subatički atar nuz put jedva da ima salaša, a prija stotinak i više godina put je išo kroz puste pustare. Tudan su harali bečari (razbojnici u pustari) koji su časkom doznali zašto su poljodilci išli u Baju, pa su ih s praznim kolima sačekivali u pustari i putom orobili. Ni poljodilci se nisu dali (nisu se olako pridali) suprostavljali su se bečarima – koji su harač otimali u bandi.

Više salašara su se počeli udruživati i sa žitom natovarenim kolijama odjedared pošli u Baju. Na put su povelili i nekoliko tukadžija (drčni momaka vičnim tuči) pa i lovasa s puškom. Taku kolonu kolija bečari su najčešće krajčili. Bilo je dotleg sukoba s njima, pa i tuča, al su se i obično kratežima (skraćeni civi puške [i dometa]) naoružani bečari najviše klonili dugački kolona tj. tukadžija i lovasa s puškama.

Od dide sam više puta slušao kako su se znali udružiti i desetak salašara i odjedared otići u Baju. Nisu stripili kad su išli tamo, već kad su se vraćali. Obično su noćivali u Baji i prija zore pošli natrag da za dana stignu na salaš.

Po bečarima su i taj put prozvali Bečar atar. O bečarima iz našeg kraja znamo dosta iz pripovijdanja starije čeljadi, a i iz pismena Ivana Pančića i Valerije Besedeš.

Vrimenom su salašarske reduše prokljuvile (prozrele) da od brašna samlivenog u vodenici na Dunavu mož ispeći najbolje kvasno tisto. Zato su u jesen od samlivenog žita brašno ostavljali za pečenje pleteni kolača za Božić, od koji se najljepši udesi za božićnjak. Istina je da su žito mlili u vodenicama na Dunavu i od tog brašna pekle Božićne kolače.

SJEĆANJE NA JEDNU OBLJETNICU

Proslava 10. godišnjice Šokačke kasine u Baču

Povijest šokačkih Hrvata još uvijek nije dovoljno istražena, pogotovo u ovom dijelu Bačke. Još uvijek se objavljuju i zlonamjerni tekstovi puni iskrivljenih i neistinitih podataka. Zato je od velike važnosti, u osnaživanju svoga identiteta, temeljito poznavati vlastitu prošlost. Listajući stare crkvene kalendre nailazimo na zanimljive članke i detalje o kojima ovdašnji Hrvati nisu posve upoznati. Crkva je bila autentična čuvarica ne samo vjere, nego i istinite povijesti. Tako u *Subotičkoj Danici* ili *Bunjevačko-šokačkom kalendaru* za 1932. možemo pročitati zanimljivi članak o proslavi 10. obljetnice postojanja *Šokačke kasine* u Baču koja je osnovana 1921. godine a za koju mnogi u ovom kraju nisu niti čuli. Zato ćemo prenijeti dio teksta iz ovog vrlo značajnog napisa:

IZVORNI TEKST

Dne 8. rujna, na Malu Gospu, prošle godine proslavljen je u Baču jedan lijep jubilej: 10-godišnjica *Šokačke kasine*. Na proslavu su bila pozvana sva bunjevačka društva iz Subotice i Hrvatsko

seljačko katoličko pjevačko društvo *Turopoljac* iz Velike Gorice, koje je baš tada bilo na turneji po ovim krajevima. Većina pozvanih se i odazvala, te poslala svoje izaslanike, a Hrvatsko pjevačko društvo *Neven* upriličilo je tom zgodom izlet, na koji su se pjevačice i pjevači odazvali lijepim brojem.

Krenuli smo iz Subotice s veseljem i osjećajem kao da idemo svaki svojem bratu, svojoj sestri, a u očekivanju se nismo ni prevarili: Bač je tom zgodom pokazao u punoj mjeri svoje gostoprimstvo. Na stanici nas je pozdravio u ime svih Šokaca – Hrvata g. **Vinca Lovrić** zaželeivši nam dobrodošlicu, na čemu mu se najljepše zahvalio predsjednik *Pučke kasine* g. **Nikola Matković**.

Lijepo jutro dalo nam je naslućivati da će biti lijep dan. Već u pol 9 imali smo svečanu sv. misu u franjevačkoj crkvi na kojoj je *Neven* pjevao **Matzovu Hrvatsku misu**. Poslije sv. mise bio je doček *Turopoljca* pred prostorijama Kasine. U 11 sati stigne jedna Šokica u narodnoj nošnji, pozdravi goste i preda im buket bijelih ruža. Šokice u svojim bogatim nošnjama izmiješale se među *Turopoljke*, koje su isto

bile u narodnoj nošnji svojega kraja.

SVEČANA AKADEMIJA I KONCERT

U pol 12 održana je svečana akademija u prostorijama Kasine. Seljak Ognjanov je lijepim riječima iznio povijest osnivanja Kasine te govorio o njevoj važnosti za Šokce u Baču. Naročito je istakao važnost predavanja, koja se svake nedjelje drže u Kasini i gdje predavači, većinom studenti Hrvati, drže neku vrst pučkog sveučilišta. Potom je jedan mali Šokac obućen u narodno odijelo krasnoslovio **Miroljubovu** pjesmu: *Subatico bijela*. To je možda bio ujedno i najljepši čas proslave: predsjednik *Pučke kasine*, ganut nadasve lijepom deklamacijom uz buran pljesak mnogobrojne publike, ustaje i poljubi dječaka – u očima svakog svjesnog rodoljuba pojavile su se suze, a uvijek će mu odjekivati naročito naglašene riječi dječaka: *Subatico bijela/alaj si mi mila/budi rodu mome/što si dosad bila!*

Poslije podne je bilo određeno za razgledanje ruševina. Razgledajući ruševine nekadaš-

nje Bačke tvrđave, u kratkim je crtama opisivao povijest tvrđave i Bača g. **N. Ognjanov**.

Poslije razgledanja pošlo se na groblje gdje je *Neven* otpjevao tužaljku na grobu **Ivana Evetovića**, župnika u Baču i poslanika Bunjevačko-šokačke stranke, a g. **Ivo Kovačev** je održao spomen slovo. Još se razgledao franjevački samostan, koji je svojim vrijednim starinama ostavio najdublji dojam.

Uveče je održan koncert *Turopoljca* i *Nevena* (drži se da je bilo prisutno oko 900 osoba). Prije koncerta pozdravio je nazočne g. Ivo Kubanović, a potom su predali izaslanici bunjevačkih društava prigodne darove uz čestitke. Predavajući dar *Pučke kasine*, jedan vrlo lijep pehar od srebra, 5 knjiga *Miroljubovih pjesama*, i još neke knjige, njen predsjednik g. Nikola Matković održao je govor koji je počeo: »Mila braćo, Šokci – Hrvati, Šokice – Hrvatice! Prošlo je više od 400 godina od kada ste vi sa vašom jednokrnom braćom Bunjevcima–Hrvatima naselili ove krajeve... Danas na dan vašega veselja šalje vam *Pučka kasina* iz Subotice, kao najstarija bunjevačka ustanova, preko mene, kao njenog predsjednika, ovaj pehar kao znak naše vanjske pažnje, a poljubac kao znak nutarnjeg osjećaja: da smo jedno bili, jesmo i da ćemo biti!«

Na darovima i čestitkama zahvalio je g. **Stjepan Bartolović** u ime odbora i cjelokupnog članstva. Zatim je slijedio sam koncert. Poslije drugog dijela koncerta, koji se sastojao od rodoljubivih pjesama, slijedio je ples. Lijepo je bilo gledati kako *Turopoljac* pleše kraj Šokice, Šokac kraj *Turopoljke*, kao brat kraj sestre i sestra uz brata, kao da se ne vide prvi put.

Na ovu priču asocijala nas je ova stara fotografija koja prikazuje ulaz u stari grad Bač, u Podgrađe, podno Bačke tvrđave, nastala u tom vremenu.

Zvonimir Pelajić

OSNOVNA ŠKOLA MATIJA GUBEC IZ TAVANKUTA ORGANIZIRA

Likovni natječaj *Moja Vojvodina*

Za učenike osnovnih i srednjih škola iz AP Vojvodine koji nastavu pohađaju na srpskom, hrvatskom, mađarskom i ostalim jezicima nacionalnih manjina u Vojvodini.

Natječajem *Moja Vojvodina* želi se potaknuti djecu na uočavanje svakodnevnih, tipično vojvođanskih simbola, bogatstva različitosti vojvođanske sredine, posebnosti i specifičnosti, lokalne arhitekture, narodnih nošnji, kultura te na taj način razvijati zajedništvo, toleranciju i ravnopravnost.

Natječaj je otvoren do 15. 11. 2014. godine, a sve pristigle radove vrednovat će žiri za nagrade koji će autore, autorice ili skupine autora tri najbolja likovna rada nagraditi vrijednim nagradama.

Pristigli radovi koriste se se pri izradi i tiskanju razglednica te će se koristiti u daljnjem projektu škole pod radnim nazivom *Razglednicom u svijet*.

Svaki rad na poledini obavezno mora sadržavati sljedeće podatke:

Ime i prezime autora

Razred

Ime i kontakt podatke nastavnika (telefon, e-mail adresu)

Ime i adresu škole

Naziv rada.

Likovni radovi mogu biti ostvareni u različitim slikarskim i crtačkim tehnikama (drvene bojice, flomasteri, tempera, akvarel, kolaž, pastel, tuš...)

Radovi koji su nepotpuno označeni ili ne sadrže potrebne podatke ne mogu ući u konkurenciju. Poslani radovi se ne vraćaju.

Škola zadržava pravo objavljivanja radova te korištenja radova u daljnjim projektima uz navođenje autorstva radova.

Radove je moguće poslati poštom:

OŠ Matija Gubec (za natječaj: *Moja Vojvodina*)
Marka Oreškovića 12a
24214 Donji Tavankut
Republika Srbija

RADIONICA U VRTIĆU MARIJA PETKOVIĆ SUNČICA

Marionete od papira

U vrtiću *Marija Petković Sunčica*, 16. listopada djeca predškolskog uzrasta imala su radionicu na temu: *Marionete od papira*. Radionicu su vodili i osmislili likovni suradnici *Naše Radosti Ljubica Suturović* i *Arsen Čosić*. Djeca su imala priliku surađivati s gostom kog su doveli, mamom, tatom, bakom, tetom, sestrom. Slatke marionete od papira – kartona u obliku životinja dale su djeci priliku da vježbaju maštovitost, pokrete, finu motoriku i svima da se dobro zabave. Ovu radionicu snimala je čak i televizija B92 koja je gostovala u vrtiću snimajući emisiju *Vodič za roditelje*. Marionete su »otputovale« u domove djece da ukućani imaju zadatak osmisliti teatar i zajedno glumiti!

M. P.

DJECA IZ TAVANKUTA U RUMUNJSKOJ

Na *Danima kruha*

U petak, 17. listopada, troje učenika sedmih razreda Osnovne škole *Matija Gubec* iz Donjeg Tavankuta, *Marko Grmić*, *Nataša Benčik* i *Matea Milojević*

sa župnikom **Franjom Ivankovićem** posjetili su Hrvate u Rumunjskoj. Tom prigodom je prvi put među Hrvatima koji žive u pet manjih rumunjskih naselja upriličena manifestacija *Dani kruha*. Domaćini ovog slavlja bile su župe u Lupaku i Ravniku te mjesna škola.

Učenicima iz Tavankuta i za petoro učenika domaćina bio je organiziran posjet gradu Rešici te koncelebrirana sv. misa koju je u župnoj crkvi sv. Josipa predvodio preč. Franjo Ivanković u zajedništvu sa svećenicima Hrvatima iz Rumunjske. Ispred oltara bili su izloženi plodovi zemlje među kojima je najviše bilo raznih peciva i kruha koji su priredili domaćini i roditelji učenika iz Tavankuta. U ovom slavlju sudjelovali su i načelnik općine Lupak **Marijan Vlašić**, kao i počasni predsjednik Demokratskog saveza Hrvata u Rumunjskoj **Ivan Birta**.

Tavankučani su u povratku posjetili i grad Temišvar.

I. D.

PETAK **24.10.2014.**

06:40 Najava
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
08:00 Vijesti
08:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:20 Kad srce zatreperi, telenovela
10:10 Kumbha Mela - Urajanje u besmrtnost, dokumentarni film
11:05 Dr. Oz, talk show
12:00 Dnevnik 1
12:25 Boja strasti, telenovela
13:10 Svaki dan dobar dan: Moja joga
13:40 Labirint
14:25 Riječ i život
14:55 Pozitivno
15:20 Kulturna baština
15:35 Znanstveni krugovi
16:00 Što vas žulja?
16:30 Regionalni dnevnik
17:00 Vijesti
18:00 Stipe u gostima, humoristična serija
18:35 Iza ekrana
19:00 Javna stvar - politički intervju
19:30 Dnevnik
20:10 Ciklus James Bond: Zlatno oko, britansko-američki film
22:10 Noćna kavana
23:05 Hrvač, američko-francuski film - Filmski maraton
00:50 Magičari, njemački film - Filmski maraton
02:35 Filmski maraton 3. film
04:05 Svaki dan dobar dan: Moja joga
04:35 Riječ i život
05:05 Vijesti iz kulture
05:12 Jezik za svakoga (R)
05:22 Što vas žulja?
05:52 Hrvatska uživo
06:32 Sve će biti dobro, telenovela

06:30 Najava
06:35 Gladijatorska akademija, crtana serija
07:00 Juhuhu
09:00 Školski sat: JOSIE - naš glas na Dječjoj Euroviziji!
09:30 Puni krug
09:50 Doktor Who, serija za mlade
10:35 Šlep šou spot: Pavel - Čuvaj me
10:40 Indeks
11:10 Village Folk
11:20 Europski divlji istok:

Nacionalni park Sumava u Češkoj, dokumentarna serija (R)
12:15 Dom po svom, dokumentarna serija
13:05 Ubojstvo, napisala je - serija
13:50 Kozmopolitska kuharica Rachel Khoo, dokumentarna serija
14:20 Knjižara krimića: Književni vikend, američki film
15:55 Šlep šou spot: Pavel - Čuvaj me
16:00 Školski sat: JOSIE - naš glas na Dječjoj Euroviziji!
16:30 Puni krug
16:45 Juhuhu
17:45 Briljanteen
18:25 Dva i pol muškarca, humoristična serija
18:50 Skladište 13, serija
19:35 Kozmopolitska kuharica Rachel Khoo, dokumentarna serija
20:00 Šlep šou spot: Pavel - Čuvaj me
20:10 Sedam razdoblja rocka, glazbeno-dokumentarna serija
21:00 Mračna strana Dublina, serija
22:35 Zločinački umovi
23:20 Sinovi anarhije, serija
00:10 U ime moje kćeri, američki film
01:40 Dom po svom
02:30 Noćni glazbeni program

06:10 RTL Danas, (R)
06:55 Virus attack
07:10 Aladdin
07:40 Pomorska ophodnja, akcijska kriminalistička serija (R)
08:40 TV prodaja
08:55 Pomorska ophodnja, akcijska kriminalistička serija (R)
10:05 Hitna služba, serija (R)
11:00 Pomorska ophodnja
12:15 Pomorska ophodnja
13:10 Hitna služba, serija
14:10 Sve u šest, magazin (R)
14:35 Pet na pet, kviz (R)
15:25 Vatre ivanjske, dramska serija (R)
16:30 RTL Vijesti
17:00 Dr. House, serija (R)
18:00 Sve u šest, magazin
18:30 RTL Danas
19:15 Pet na pet, kviz
20:00 Hrvatski broj jedan, glazbeni show
23:05 Eurojackpot
23:15 Hrvatski broj jedan, glazbeni show
00:05 Moj lažni zaručnik, film, (R)

01:55 Dr. House, serija
02:50 CSI, serija
03:45 RTL Danas, (R)
04:25 Kraj programa

SUBOTA **25.10.2014.**

07:20 Najava
07:35 Putem europskih fondova
07:50 Buchanan jaše sam, američki film - ciklus klasičnog vesterna
09:10 Normalan život
10:00 Kućni ljubimci
10:30 Subotom ujutro
12:00 Dnevnik 1
12:25 Veterani mira, emisija
13:10 Duhovni izazovi
13:45 Prizma
14:30 Fotografija u Hrvatskoj
14:50 Prekasno za oproštaj, američki film
16:20 Potrošački kod
17:00 Vijesti
17:20 Seoska gozba: Razvođe kraj Drniša, gastroputopis
18:05 Manjinski mozaik: Biseri u slovačkoj kruni
18:25 Lijepom našom: Donji Miholjac
19:30 Dnevnik
20:06 Loto 7/39
20:11 Maestro
21:25 Murjaci s klupe, američki film
23:20 7 dana u Havani, francusko-španjolski film - Filmski maraton
01:05 Buchanan jaše sam, američki film - Filmski maraton
02:25 Film (pomak sata!)
03:50 Subotom ujutro
05:05 Duhovni izazovi
05:35 Veterani mira, emisija
06:20 Prizma
07:05 Lijepom našom: Donji Miholjac

06:15 Najava
06:19 Biblija
06:29 Gladijatorska akademija
09:25 Solden: Svjetski skijaški kup VSL (Ž), prijenos 1. vožnje
10:45 Lidijina kuhinja, dokumentarna serija
11:10 Vrtlarica, dokumentarna serija
11:40 Dobar, bolji, najbolji... britanski slastičar, dokumentarna serija

12:40 Solden: Svjetski skijaški kup VSL (Ž), prijenos 2. vožnje
13:35 Popularni dokumentarci za mlade
13:40 Ciklus James Bond: Zlatno oko, britansko-američki film
16:20 Večer s Joolsom Hollandom
17:20 Kod budućnosti (R)
17:25 Puni krug
17:55 Rukomet, LP: Podravka - Budućnost, prijenos
18:20 Garaža: Auguste/Miki Solus
18:50 Kitovi ubojice - vrhunski vodič, dokumentarni film
19:40 Lidijina kuhinja, dokumentarna serija
20:10 Zlatna igla, modna revija zagrebačkih obrtnika, prijenos
21:45 Češki san, dokumentarni film
23:15 Sinovi anarhije, serija
00:00 Večer s Joolsom Hollandom
01:00 Vrtlarica
01:30 Dobar, bolji
02:30 Noćni glazbeni program

06:45 RTL Danas, (R)
07:30 Timon i Pumbaa
08:25 Aladdin
08:55 InDizajn s Mirjanom Mikulec, (R)
09:30 TV prodaja
09:45 Vatre ivanjske, serija (R)
10:45 Vatre ivanjske, serija (R)
11:50 TV prodaja
12:05 Pet na pet, kviz (R)
12:55 TV prodaja
13:10 Zov divljine, igrani film, animirana komedija
14:50 Petorka iz snova - TV premijera, film, biografski/drama
16:30 RTL Vijesti
16:55 Jezikova juha, (R)
18:30 RTL Danas
19:15 Tko će ga znati!
20:00 Kupili smo Zoo - TV premijera, igrani film
22:30 Taxi, igrani film
00:20 Wolfman - TV premijera, igrani film
02:15 Astro show
03:15 RTL Danas, (R)
04:00 Kraj programa

NEDJELJA **26.10.2014.**

08:05 Najava
08:20 Ciklus Michaela Powella

i Emerica Pressburgera: Pitanje života i smrti, britanski film
10:10 Press klub
11:00 Velečasni Brown, serija
12:00 Dnevnik 1
12:30 Plodovi zemlje
13:25 Split: More
14:00 Nedjeljom u 2
15:05 Mir i dobro
15:30 Posljednji tango u Halifaxu, serija
16:25 Vrtlarica
17:00 Vijesti
17:20 Mumificiranje Alana Billisa - Posljednja tajna Egipta, dok. film
18:15 Volim Hrvatsku
19:30 Dnevnik
20:06 Loto 6/45
20:11 Hitac, hrvatski film
21:30 Damin gambit
22:25 Klasika mundi: "Sjećanje na Firenzu" P.I. Čajkovskog na 8.zagrebkomu
22:55 Posljednji tango u Halifaxu, serija
23:45 Ciklus Michaela Powella i Emerica Pressburgera: Pitanje života i smrti, britanski film
01:30 Press klub
02:15 Nedjeljom u 2
03:22 Damin gambit
04:02 Mir i dobro
04:27 Plodovi zemlje
05:17 Split: More
05:47 Vrtlarica (R)

06:30 Najava
06:35 Gladijatorska akademija
07:00 Juhuhu
09:00 Crtani film
09:25 Solden: Svjetski skijaški kup (M), prijenos VSL 1. vožnje
10:45 Biblija
10:55 Osijek: Dan reformacije, prijenos mise
12:05 Pozitivno
12:40 Solden: Svjetski skijaški kup (M), prijenos VSL 2. vožnje
13:40 Maestro
15:30 Magazin LP
16:00 Olimp
16:45 Rukomet, LP (Ž): Lokomotiva - Viborg, prijenos
18:20 Sportski prijenosi, snimke, dokumentarci...
20:00 Dan kad se Zemlja zaustavila, američki film (R)
21:45 HNL - emisija
22:45 Ubij me ponovno, američki film
00:20 Koncerti pop i rock glazbe

U tri riječi - SVJEŽE, DOMAĆE, ZDRAVO !

ЈКП "Суботичке пијаци"
Szabadkai Piacok KKV
ЈКП "Subotičke tržnice"

www.supijace.co.rs

Pretplatite se!

Uz popust od 20%

TUZEMSTVO

☐ 6 mjeseci = 1.000 dinara

☐ 1 godina = 2.000 dinara

INOZEMSTVO

☐ 6 mjeseci = 40 EURA

☐ 1 godina = 80 EURA

Dostavite nam kopiju uplatnice i popunite adresu na koju želite da Vam stiže »Hrvatska riječ« svakog tjedna.

HRVATSKARIJEČ

Ime i prezime: _____

Ulica i broj: _____

Mjesto i zemlja: _____

Telefon i e-mail: _____

Hrvatska riječ u PDF-u

Pretplata na internetsko izdanje tjednika

* Tuzemstvo: 1000 dinara godišnje

* Inozemstvo: 10 eura godišnje

Nalog otvorite na: www.hrvatskarijec.rs/pretplata

SWIFT: VBUBRS 22

VOJVOĐANSKA BANKA

AD MS FIL. SUBOTICA

IBAN: RS35355000000200292421

NIU Hrvatska riječ,

Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica.

Ovu narudžbenicu i uplatnicu pošaljite na adresu uredništva:

NIU »Hrvatska riječ«,

Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica

Uplatu izvršiti na broj žiro računa
355-1023208-69

SVE NA JEDNOM MJESTU

- PRODAJA POGREBNE OPREME
- PRUŽANJE USLUGA PRIJEVOZA I CEREMONIJALA POKOPA
- KOMUNALNE USLUGE

JKP POGREBNO

SUBOTICA, TRG ŽRTAVA FAŠIZMA BROJ 1.

WWW.POGREBNO.RS

KONTAKT TELEFON
ZA DETALJNIJE INFORMACIJE
+381(24) 66 55 44
DEŽURSTVO 0-24 SATA

01:25 igrani film za mlade
03:05 Noćni glazbeni program

05.00 RTL Danas, (R)
05.45 Timon i Pumbaa, (R)
06.40 Aladdin, (R)
07.05 TV prodaja
07.20 Vatre ivanjske, serija (R)
08.20 Vatre ivanjske, serija (R)
09.25 TV prodaja
09.40 InDizajn s Mirjanom Mikulec, lifestyle emisija
10.25 Hrvatski broj jedan, glazbeni show (R)
14.15 Kupili smo Zoo, igrani film, komedija/drama/obiteljski (R)
16.30 RTL Vijesti
16.55 Ljubav je na selu, (R)
18.30 RTL Danas
19.15 Tko će ga znati!
20.00 Sumrak saga: Praskozorje 1.dio - TV premijera, igrani film, romantični/fantazija/avanturistički
22.20 Dozvola za brak, igrani film, komedija
00.25 CSI: Miami, serija
01.25 CSI: Miami, serija
02.20 Astro show
03.20 RTL Danas, (R)
04.10 Kraj programa

PONEDJELJAK 27.10.2014.

06:40 Najava
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
08:00 Vijesti
08:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:20 Kad srce zatreperi
10:10 Pogled na Zemlju, dokumentarna serija
11:05 Dr. Oz, talk show
12:00 Dnevnik 1
12:25 Boja strasti, telenovela
13:10 Treća dob - emisija za umirovljenike
13:40 Split: More
14:10 Jezik za svakoga
14:25 Društvena mreža
15:35 Glas domovine
16:00 Što vas žulja?
16:30 Regionalni dnevnik
17:00 Vijesti
18:00 Stipe u gostima, humoristična serija
18:35 Potjera, kviz
19:30 Dnevnik
20:06 Glas naroda, humoristična serija
20:40 Seoska gozba, gastroputopis

21:30 Poslovna zona
22:05 Otvoreno
22:50 Polubrat, serija
23:55 Drugi format
00:35 Filmovi Kena Loycha: Wind That Shakes the Barley (vjetar koji povija ječam), francusko-irsko-britanski film - Kino Milenij
02:15 Glas naroda, humoristična serija
02:45 Reprizni program
04:25 Vijesti iz kulture
04:32 Jezik za svakoga
04:42 Što vas žulja?
05:12 Hrvatska uživo
05:52 Sve će biti dobro

06:30 Najava
06:35 Gladijatorska akademija
07:00 Juhuhu
09:00 Školski sat
09:30 Znanost za djecu
09:50 Doktor Who
10:40 Briljanteen
11:20 Europski divlji istok: Nacionalni park Slitere u Latviji, dokumentarna serija (R)
12:15 Dom po svom, dokumentarna serija
13:05 Ubojstvo, napisala je
13:50 Kozmopolitska kuharica Rachel Khoo, dokumentarna serija
14:20 Sama u džungli, američki film
16:00 Školski sat
16:30 Znanost za djecu
16:45 Juhuhu
17:45 RECI, info teen magazin
18:10 DW: Shift
18:25 Dva i pol muškarca
18:50 Skladište 13, serija
19:35 Kozmopolitska kuharica Rachel Khoo
20:10 Šlep Šou
21:00 Pod kupolom, serija
21:45 Osuda, američki film
23:35 Ludnica u Clevelandu, humoristična serija
00:00 CSI: Las Vegas, serija
00:45 Šlep Šou
01:30 Dom po svom, dokumentarna serija
02:15 Noćni glazbeni program

05.55 RTL Danas, (R)
06.40 Virus attack
06.55 Aladdin
07.25 Pomorska ophodnja, akcijska kriminalistička serija (R)
08.35 Pomorska ophodnja, akcijska kriminalistička serija (R)

09.35 TV prodaja
09.50 Hitna služba, serija (R)
10.45 Pomorska ophodnja
11.45 TV prodaja
12.00 Pomorska ophodnja
12.55 Hitna služba, serija
13.50 Sve u šest, magazin (R)
14.11 Sumrak saga: Praskozorje - 1. dio, (R)
16.30 RTL Vijesti
17.00 Dr. House, serija (R)
18.00 Sve u šest, magazin
18.30 RTL Danas
19.15 Pet na pet, kviz
20.00 Vatre ivanjske, serija
21.00 Uхвати Bingo ritam, glazbeno-natjecateljski show uživo
22.50 Dr. House, serija
23.45 RTL Vijesti,
00.05 CSI, serija
00.55 Heroji iz strasti, dramska serija
01.45 CSI, serija (R)
02.40 Astro show
03.40 RTL Danas, (R)
04.20 Kraj programa

UTORAK 28.10.2014.

06:40 Najava
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
08:00 Vijesti
09:20 Kad srce zatreperi, telenovela
10:10 Pogled na Zemlju, dokumentarna serija
11:05 Dr. Oz, talk show
12:00 Dnevnik 1
12:25 Boja strasti, telenovela
13:10 Svaki dan dobar dan
13:40 Poslovna zona
14:10 Jezik za svakoga
14:25 Društvena mreža
15:35 Turistička klasa
16:00 Što vas žulja?
16:30 Regionalni dnevnik
17:00 Vijesti
18:00 Stipe u gostima, humoristična serija
18:35 Potjera, kviz
19:30 Dnevnik
20:10 Piramida
21:10 Pogledi: Seks s invaliditetom, dokumentarni film
22:05 Otvoreno
22:50 Polubrat, serija
23:55 Pompeji: Život i smrt u rimskome gradu, dokumentarni film
00:55 J.P.Kamov: Mamino srce, snimka kazališne predstave
02:40 Svaki dan dobar dan
03:10 Društvena mreža

04:15 Reprizni program
04:28 Vijesti iz kulture
04:35 Jezik za svakoga
04:45 Što vas žulja?
05:15 Hrvatska uživo
05:55 Sve će biti dobro

06:30 Najava
06:35 Gladijatorska akademija
07:00 Juhuhu
09:00 Školski sat
09:30 Glazbena i likovna kultura za djecu
09:50 Doktor Who
10:40 RECI, info teen magazin
11:05 DW: Shift
11:20 Putovanja svjetskim kanalima, dokumentarna serija (R)
12:05 Dom po svom, dokumentarna serija
12:55 Ubojstvo, napisala je
13:40 Kozmopolitska kuharica Rachel Khoo, dokumentarna serija
14:10 Potraga za ubojicom, američki film
16:00 Školski sat
16:30 Glazbena i likovna kultura za djecu
16:45 Juhuhu
17:45 Šlep Šou
18:30 Dva i pol muškarca, humoristična serija
18:50 Skladište 13, serija
19:35 Kozmopolitska kuharica Rachel Khoo, dokumentarna serija
20:05 Generacija Y
20:30 Nedjeljom ujutro, subotom navečer - humoristična serija
21:00 Pod kupolom, serija
21:45 Phoebe u zemlji čudesa, američki film
23:25 Ludnica u Clevelandu, humoristična serija
23:50 CSI: Las Vegas, serija
00:35 Nedjeljom ujutro, subotom navečer - humoristična serija
01:00 Dom po svom
01:50 Noćni glazbeni program

06.10 RTL Danas, (R)
06.55 Virus attack
07.10 Aladdin
07.40 Pomorska ophodnja, akcijska kriminalistička serija (R)
08.55 Pomorska ophodnja, (R)
09.50 TV prodaja
10.05 Hitna služba, serija (R)
11.00 Pomorska ophodnja
12.00 TV prodaja
12.15 Pomorska ophodnja
13.10 Hitna služba, serija

14.10 Sve u šest, magazin (R)
14.35 Pet na pet, kviz (R)
15.25 Vatre ivanjske, serija (R)
16.30 RTL Vijesti
17.00 Dr. House, serija (R)
18.00 Sve u šest, magazin
18.30 RTL Danas
19.15 Pet na pet, kviz
20.00 Vatre ivanjske, serija
21.00 Ljubav je na selu
22.30 Dr. House, serija
23.25 RTL Vijesti
23.50 CSI, serija
00.40 Heroji iz strasti, serija
01.30 CSI, serija (R)
02.20 Astro show
03.20 RTL Danas, (R)
04.05 Kraj programa

SRIJEDA 29.10.2014.

06:40 Najava
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
08:00 Vijesti
09:20 Kad srce zatreperi
10:10 Pogled na Zemlju
11:05 Dr. Oz, talk show
12:00 Dnevnik 1
12:25 Boja strasti, telenovela
13:10 Svaki dan dobar dan
13:40 Potrošački kod (R)
14:10 Jezik za svakoga
14:25 Društvena mreža
15:35 Eko zona
16:00 Što vas žulja?
16:30 Regionalni dnevnik
17:00 Vijesti
18:00 Stipe u gostima, humoristična serija
18:35 Potjera, kviz
19:30 Dnevnik
20:06 Loto 7/39
20:11 Prateći Majku Tereziju, dokumentarni film
21:05 Paralele
21:55 Otvoreno
22:40 Polubrat, serija
23:45 Le Moine, španjolsko-francuski film - Kino europa
01:25 Svaki dan dobar dan
01:55 Reprizni program
04:25 Vijesti iz kulture
04:32 Jezik za svakoga
04:42 Što vas žulja?
05:12 Hrvatska uživo
05:52 Sve će biti dobro

06:30 Najava
06:35 Gladijatorska akademija, crtana serija
09:00 Školski sat
09:30 Sport za djecu
09:50 Plesni izazov, serija za

djecu (R)
 10:15 Degrassi, serija za mlade (R)
 10:45 Generacija Y
 11:10 Napravljeno po mjeri, dokumentarna serija
 11:25 Putovanja svjetskim kanalima, dokumentarna serija (R)
 12:10 Dom po svom, dokumentarna serija
 13:00 Ubojstvo, napisala je - serija
 13:45 Vrhunska hrana iz puba, dokumentarna serija
 14:15 Polarna svjetlost, kanadsko-američki film
 16:00 Školski sat
 16:30 Sport za djecu
 16:45 Juhuhu
 17:45 Ni da ni ne: Noćni izlasci
 18:35 Dva i pol muškarca, humoristična serija
 18:55 Skladište 13, serija
 19:40 Vrhunska hrana iz puba, dokumentarna serija
 20:10 Top Gear, dokumentarna serija
 21:05 Pod kupolom, serija
 21:50 Lavlje srce, američki film
 23:40 Ludnica u Clevelandu, humoristična serija
 00:05 CSI: Las Vegas, serija
 00:50 Top Gear, dokumentarna serija
 01:40 Dom po svom, dokumentarna serija
 02:30 Noćni glazbeni program

06.10 RTL Danas, (R)
 06:55 Virus attack
 07:10 Aladdin
 07:40 Pomorska ophodnja, akcijska kriminalistička serija (R)
 08:40 TV prodaja
 08:55 Pomorska ophodnja, akcijska kriminalistička serija (R)
 09:50 TV prodaja
 10:05 Hitna služba, dramska serija (R)
 11:00 Pomorska ophodnja, akcijska kriminalistička serija
 12:00 TV prodaja
 12:15 Pomorska ophodnja, akcijska kriminalistička serija
 13:10 Hitna služba, serija
 14:10 Sve u šest, magazin (R)
 14:35 Pet na pet, kviz (R)
 15:25 Vatre ivanjske, dramska serija (R)
 16:30 RTL Vijesti
 17:00 Dr. House, serija (R)
 18:00 Sve u šest, magazin
 18:30 RTL Danas
 19:15 Pet na pet, kviz
 20:00 Vatre ivanjske, serija
 21:00 Jezikova juha, reality show
 22:30 Dr. House, dramska serija
 23:25 RTL Vijesti
 23:50 CSI, serija
 00:40 Heroji iz strasti, dramska serija
 01:30 CSI, serija (R)
 02:25 Astro show
 03:25 RTL Danas, (R)
 04:05 Kraj programa

ČETVRTAK 30.10.2014.

06:40 Najava
 06:55 Dobro jutro, Hrvatska
 07:00 Vijesti
 07:05 Dobro jutro, Hrvatska
 08:00 Vijesti
 09:20 Kad srce zatrepri, telenovela
 10:10 Pogled na Zemlju, dokumentarna serija
 11:05 Dr. Oz, talk show
 12:00 Dnevnik 1
 12:25 Boja strasti, telenovela
 13:10 Svaki dan dobar dan
 13:40 Paralele
 14:25 Društvena mreža
 15:30 Čevapi za početnike, emisija pučke i predajne kulture
 16:00 Što vas žulja
 16:30 Regionalni dnevnik
 17:00 Vijesti
 18:00 Stipe u gostima, humoristična serija
 18:35 Potjera, kviz
 19:30 Dnevnik
 20:06 Večer na 8. katu
 20:55 Labirint
 21:45 Otvoreno
 22:30 Polubrat, serija
 23:25 Pola ure kulture
 00:05 Svaki dan dobar dan
 00:35 Reprizni program
 03:47 Jezik za svakoga (R)
 03:57 Večer na 8. katu
 04:42 Što vas žulja
 05:12 Hrvatska uživo

05:52 Sve će biti dobro, telenovela

06:30 Najava
 06:35 Gladijatorska akademija, crtana serija
 07:00 Juhuhu
 09:00 Školski sat
 09:30 Kokice
 09:50 Plesni izazov, serija za djecu (R)
 10:15 Degrassi, serija za mlade
 10:45 Ni da ni ne: Noćni izlasci
 11:35 Putovanja svjetskim kanalima, dokumentarna serija (R)
 12:20 Dom po svom, dokumentarna serija
 13:10 Ubojstvo, napisala je - serija
 13:55 Vrhunska hrana iz puba, dokumentarna serija
 14:20 Posljednje zajedničko ljeto, američki film
 16:00 Školski sat
 16:30 Kokice
 16:45 Juhuhu
 17:45 Village Folk
 17:55 Rukomet, kvalifikacije za EP: Hrvatska - Nizozemska, prijenos
 19:30 Vrhunska hrana iz puba, dokumentarna serija
 20:00 24 sata na Zemlji, dokumentarni film
 20:55 Pod kupolom, serija
 21:40 Konačni obračun: Ecks protiv agentice Sever, američki film

23:15 Ludnica u Clevelandu
 23:40 CSI: Las Vegas, serija
 00:25 Indeks (R)
 00:55 24 sata na Zemlji, dokumentarni film
 01:45 Dom po svom
 02:35 Noćni glazbeni program

06.10 RTL Danas, (R)
 06:55 Virus attack
 07:10 Aladdin
 07:40 Pomorska ophodnja, akcijska serija (R)
 08:40 TV prodaja
 08:55 Pomorska ophodnja, akcijska serija (R)
 10:05 Hitna služba, serija (R)
 11:00 Pomorska ophodnja
 12:15 Pomorska ophodnja
 13:10 Hitna služba, serija
 14:10 Sve u šest, magazin (R)
 14:35 Pet na pet, kviz (R)
 15:25 Vatre ivanjske, serija (R)
 16:30 RTL Vijesti
 17:00 Dr. House, serija (R)
 18:00 Sve u šest, magazin
 18:30 RTL Danas
 19:15 Pet na pet, kviz
 20:00 Vatre ivanjske, serija
 21:00 Jednostavno savršena, igrani film, romantična komedija
 23:10 Dr. House, serija
 00:05 RTL Vijesti
 00:30 CSI, serija
 01:30 Heroji iz strasti, serija
 02:10 CSI, serija (R)
 03:05 Astro show
 04:05 RTL Danas, (R)
 04:45 Kraj programa

HRVATSKI PROGRAM NA RTV-U

Informativna emisija na hrvatskom jeziku *Dnevnik* emitira se od ponedjeljka do subote u terminu od 17.45 minuta na Drugom programu Radio-televizije Vojvodine. Emisija *Izravno* - razgovor na aktualne teme emitira se nedjeljom u 16 sati a emisija iz kulture *Svijetnik* nedjeljom od 16.30 sati.

Polusatna emisija na hrvatskom jeziku emitira se subotom s početkom u 21 sat na Radio Novom Sadu.

GLAS HRVATA

Radijska emisija *Glas Hrvata* u produkciji HKUD Vladimir Nazor iz Stanišića emitira se na valovima Radio Sombora nedjeljom od 17 do 19 sati.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku *Zvuci bačke ravnice* emitira se četvrtkom u 18 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o životu Hrvata izvan domovine pod nazivom *Glas domovine*, emitira se na HRT1 ponedjeljom od 13.20 sati.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

SHEMA ZA RADNE DANE:

18.00 - 19.00
 Najava programa • Večernji dnevnik • Anemov prilog *Bolja Srbija* • Agencijske vijesti iz RH • Kronologija - Dogodilo se na današnji dan • Jezični savjetnik *Govorimo hrvatski*

19.00 - 19.30

• Poetski predah • *Popularne melodije* - zabavna glazba (ponedjeljom) • *Na valovima hrvatske glazbene tradicije* - narodna glazba (utorkom) • *Veliki majstori glazbe* - ozbiljna glazba (srijedom) • *Rock vremeplov* (četvrtkom) • *Minute za jazz* (petkom)

19.30 - 20.00

• *Europski magazin* - magazin Radija Deutsche Welle (ponedjeljom) • *Kulturna povijest* (utorkom) • *Znanjem do zdravlja* (srijedom) • *Razmišljanje dopušteno* (četvrtkom) • *Tjedni vodič* (petkom)

20.00 - 20.30

• *U pauzi o poslu* (ponedjeljom) • *Aktualije* (utorkom) • *Otvoreni studio* (srijedom) • *Kultur café* - magazin iz kulture Radija Deutsche Welle (četvrtkom) • *Vodič za moderna vremena* - emisija Hrvatskoga radija (petkom)

20.30 - 21.00

• Narodna glazba • Blic vijesti i odjava programa

SHEMA ZA DANE VIKENDA:

Subota

• 18.00 Najava programa, Vijesti dana, zabavna glazba
 • 18.15 Vojvodanski tjedan
 • 18.30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
 • 19.00 Vjerska emisija, duhovna glazba
 • 20.00 Divni novi svijet
 • 20.55 Odjava programa

Nedjelja

• 18.00 Najava programa, Vijesti dana
 • 18.10 Nedjeljni mozaik (kronologija, zanimljivosti, zabavna glazba)
 • 18.30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
 • 19.30 Putnici kroz vrijeme emisija za djecu Hrvatskoga radija
 • 20.00 *Hrvatima izvan domovine* - emisija Pitomog radija iz Pitomače (RH)
 20.55 Odjava programa

104, 4 Mhz

ZVONKO MARKOVINOVIĆ MIMI, PRAVNIK I GLAZBENIK IZ SOMBORA

Odvjetnik s tamburicom

Na ovogodišnjem festivalu *Bunjevački pisama* mladi Somborac **Vladimir Parčetić** osvojio je nagradu za najboljeg debitanta pjesmom *Namistio ridi nove amove*, za koju je glazbu i tekst uradio **Zvonko Markovinović Mimi**. Mimiki, kako ga u Somboru svi znaju i zovu, ovo nije prvi put da sudjeluje na ovom festivalu i nije mu prvi put da osvaja nagrade za svoje kompozicije. Dovoljno razloga za priču. A kako su ovih dana odvjetnici u obustavi rada, lako smo i ugovorili termin za razgovor. Razgovarali smo u odvjetničkom uredu u centru grada, a u njoj je osim paragrafa, spisa, zakona i nezaobilazna tamburica koja je uvijek pri ruci kada Mimi poželi odsvirati nešto, onako za sebe. Kada svira za svoju dušu onda je to najčešće Vojvođanska tamburaška glazba, ali i bosanski sevdah ili neka pjesma s radija ili televizije.

TAMBURA, PA PRAVO

Čini mi se da je Mimikina glazbena priča zanimljivija od one pravničke. Jeste da ga Somborci znaju kao odvjetnika, da među svojim klijentima ima i one koje obiteljski zastupa već treću generaciju, ali mnogo više njih zna ga kao glazbenika. A ta glazbena priča počinje u njegovom najranijem djetinjstvu, jer se još kao dječarac zainteresirao za glazbu. Ali nije mu tamburica

bila prvi instrument, već frula koju mu je tata kupio na vašaru. »Naučio sam s osam – devet godina svirati frulu, ali pogrešno, ruka koja ide dolje kod mene je bila gore, i obratno. Poslije toga naučio sam usnu harmoniku. Slijedio je zatim odlazak u HKUD *Vladimir Nzaor*, gdje se skupilo jedno društvo i tako smo ozbiljnije počeli svirati tamburu. Brzo sam to napustio i nastavio sam tamburaško usavršavanje. Nisam nikada naučio note i u tom pogledu ostao sam nepismen. Dakle, prvo sam postao tamburaš pa onda odvjetnik. Od tambure sam jedno vrijeme, kao student prava i živio. Svirao sam u kavani *Tri šešira* i *Hipodrom* u Beogradu. Zarada je bila solidna, mjesečno tri, četiri, pet tadašnjih sudačkih plaća. Bile su to one zlatne 70-te godine«, priča nam Zvonko.

Interesira nas kako se odlučio za studij baš prava i kako su išle uporedno studije i noćne svirke. Odgovara nam da nije imao projekciju sebe kao suca i odvjetnika, a za pravo se poslije tri godine rada u banci odlučio, jer je cijeli orkestar u kojemu je svirao studirao pravo. »To je orkestar *Ravangrad*, koji je praktički nastao u razredu srednje škole. Ja sam svirao primicu, moj kolega **Radivoj Vukičević Čezar** kontru, **Đoka Uzelac** bas primterc, **Branimir Mitrović Citra** bas i kasnije nam se pridružio **Nikola Maširević Pinga** koji se u to vrijeme kao apsolvent vratio

u Sombor iz Novog Sada. Bio je to kostur *Ravangrada*, ali kada sam ja došao poslije tri godine na studije Pinga je ostao u Somboru, a u orkestaru su nam se pridružili **Milan Jovanović Jofke**, sada slikar, **Ljubomir Bačić**, sada sudija Apelacijskog suda i **Miloš Mandić**, koji živi u inozemstvu. To je bio taj orkestar koji ljudi uglavno pamte. Ploču smo snimili još dok je bila prva, manja postava *Ravangrada* – imali smo tada dvadesetak godina«, dotaknuli smo se i čuvenog *Ravangrada*.

Nije bilo lako spojiti noćne svirke i studije, pa su Mimi i njegovi drugari iz orkestra radili kampanjski – kada su svirali, svirali su, ali u vrijeme ispitnih rokova glazba je prestajala i učilo se kako bi se još u lipnju očistila

godina ili dao uvjet. Samo jedan član *Ravangrada*, nije studije privedo kraju, a zanimljivo je da se u jednom momentu čak četvero članova tamburaškog satava bavilo odvjetništvom. Odoljeli su ponudi da se profesionaliziraju i ostanu u Beogradu. Bilo je to vrijeme kada su se pojavili *Narakord*, *Tamburica 5*, a svi oni dolazili su na *Hipodrom* »krasti« od njih pjesme iz Sombora i okoline. »Prelomili smo da se ipak opredijelimo za poslove koje i danas radimo, a da nam tambura ostane hobi«, kaže Mimi.

SUDNICA I SVIRKA – NE IDE

Naš sugovornik tako desetljećima plovi kroz labirint pravničkih zavrzlama, prvo kao sudac, a

kasnije kao odvjetnik. Međutim, tambura je uvijek tu, kao odušak od stresnog i napornog posla odvjetnika. Nekako glazba dođe kao zgodan ventil. Ipak Zvonko više ne svira intenzivno, ne svira za novac, već se osim glazbovanja za svoju dušu pojavljuje na priredbama koje organizira Nikola Maširević i na svojim solističkim koncertima u somborskom kazalištu. Kaže kada ga pitaju kako ide odvjetništvo i glazba odgovara da je glazba mnogo surovija, jer kada tu »zafalšira« primijete svi, a kada »zafalšira« u odvjetništvu može se dogoditi da nitko ne primijeti.

A bilo je i vremena kada je Mimi morao, barem javno, okačiti tamburu o klin, jer po shvaćanju Komiteta sudački posao i tambura nikako nisu

mogli zajedno. No, uz prešutni mig predsjednika koji »nije ništa znao« Mimi je i kao sudac ponekad zasvirao sa svojim orkestrom, ali daleko od Sombora.

FESTIVALI, KONCERTI

Na festivalima je počeo sudjelovati 2011. godine, a tri godine ranije počeo je komponirati. Duhovit, kakav je po prirodi Mimi nam pojašnjava da ga nije pohađala nikakva muza, već je sviruckajući tamburu proizveo neke suvisle tonove, pa na njih zalijepio druge tonove. »Kako sam glazbeno nepismen, to što mislim da bi mogla biti pjesma otpjevam

ili odsviram u telefon pa dam pismenom aranžeru, konkretno **Svetozaru Saši Kovačeviću**, koji je uradio aranžmane. Ovo je bio četvrti puta da sudjelujem na *Festivalu Bunjevačkih pisama*. Prve godine sam ja pjevao, a onda sam pomislio da bi možda bilo dobro da afirmiramo mlade pjevače iz Sombora. Osim Vladimira Parčetića, nagrađenog ove godine, nagradu najboljeg interpretator dobio je **Dragan Žuljević**. Te, moje prve festivalske godine sudjelovao sam i u Kutjevu, nekoliko puta sudjelovao sam na *Zlatnoj tamburici* u Novom Sadu, gdje sam osvojio drugu nagradu za kompoziciju. Sudjelovao sam i na festivalu dječje glazbe u duhu vođanskog melosa i uz tamburaški orkestar *Licidersko srce* u Srijemski Karlovcima gdje sam osvojio prvu nagradu«, nabroja Mimika najznačajnija priznanja za svoju glazbu.

Kaže ne želi da zvuči pretenciozno, ali ima osjećaj misije za očuvanje tamburaške glazbe, i to u vrijeme kada je mladima formiran loš glazbeni ukus. Zato i njegovi koncerti, gdje se svira i pjeva, ali i pričaju anegdote i zanimljive priče, jer Mimika je i u stvarnom životu čovjek sklon šali. Kaže zahvaljujući jednom takvom koncertu cijeli Sombor zna da on nikada nije naučio voziti automobil. A priča je s jednog obiteljskog okupljanja. »Na rodbinskom kongresu povel se priča o jednom rođaku, za koga je rečeno da ništa nije završio. Na to upada moj tata i kaže – pa

ko moj Zvonko. Pitam ja kako nisam završio ništa – jesam završio gimnaziju, jesam glazbenik, jesam bio sudac općinskog i okružnog suda, jesam odvjetnik? Na sva pitanja odgovarao je potvrdno, a kada sam pitao pa što ja tom nisam završio odgovorio je, pa nemaš vozački«, priča Zvonko jednu od svojih priča zbog koje ga kako kaže Somborci pomalo i »špotaju«.

TAMBURAŠA IMA ALI NEMA PUBLIKE

Zvonko nam se čini kao prava osoba za pitanje zamire li u Somboru polako tamburaška glazba. A on bez razmišljanja kaže da tamburaške glazbe u Somboru nikada nije bilo u ozbiljnijem obliku i nikada u tom obimu, a sve zahvaljujući entuzijazmu **Đure Parčetića**, koji je proizveo stotinjak tamburaša. Njih tridesetak su ozbiljni svirači, a polovica tih može svirati u svakom radijskom orkestru. »Ima kvalitetnih glazbenika, ali nema potražnje. Tamburaši se pojavljuju vikendom, sporadično. Oni su protjerani iz kavana, a kako ih vratiti, ne znam jer se promijenio glazbeni ukus. Vidio sam kada sviraju tamburaši da mladi ne umiju zapovjediti pjesmu, ne znaju se veseliti uz tamburu. Mladima, valjda tambura ne daje dovoljno čulnog nadražaja, jer tambura je diskretan instrument, a današnje generacije vole pjesme ritma i sa što glupljim tekstom«, priča Zvonko.

Zlata Vasiljević

OD 23.09.2014. DO 30.11.2014.

**Jesenska
akcija**

**TÓTH OPTIKA
SUBOTICA**

024 551-045

✓ BESPLATNA KONTROLA VIDA

✓ -10% NA DIOPTRIJSKE NAOČALE

✓ -50% NA SUNČANE NAOČALE

POGLED S TRIBINA

Masters

Iako u sustavu ATP natjecanja postoji tzv. Masters serija (turniri iz kategorije 1000), koja je po snazi odmah iz četiri Grand Slama, samo je jedan pravi Masters turnir. Završni turnir osmori-ce najboljih tenisača u protekloj 2014. godini. Nastup na ovom turniru san je svih tenisača koji su se oprobali na profesionalnim terenima, a po prvi puta u svojoj karijeri ispunio ga je najbolji hrvatski tenisač **Marin Čilić**.

Sezonu je započeo kao 37. tenisač svjetske ranking ljestvice i malo tko je vjerovao da će se u drugom tjednu studenoga naći na popisu osmorice veličanstvenih. I to u konkurenciji velikana bijelog sporta kakvi su veličanstvena trojica: **Doković, Federer, Nadal** plus pobjednik Australian Opena **Wawrinka**. Za ostala tri upražnjena mjesta najozbiljnije konkuriraju **Nishikori, Berdych** i **Murray**, što bi u konačnici, ukoliko ne bude nekih otkaza, trebao biti konačni zbroj najboljih od najboljih u protekloj ATP sezoni.

Osam godina je Hrvatska čekala svog čovjeka na završnom turniru najboljih (**Ivan Ljubičić** 2006.), a pored fenomenalnog Ljube, svojevremeno trećeg tenisača svijeta, mjesto među besmrtnim hrvatskim sudionicima završnog Mastersa upisali su još **Željko Franulović** i **Goran Ivanišević**, najbolji hrvatski tenisač svih vremena i najbolje plasirani tenisač na ATP-u, broj 2.

Najbolju sezonu u svojoj profi karijeri koju je započeo 2005. godine, 26 godišnji Međugorac do sada je obogatio s 3 šampionska naslova na turnirima serije 250 (Zagreb Indoors, Delray Beach, i Moskva) i najvećim uspjehom, osvajanjem Grand Slam naslova na US Open u New Yorku.

Ostvario je respektabilni broj pobjeda (54) koje su mu donijele 4 512 359 \$ i trenutačno 8. mjesto na ATP ranking ljestvici (najviši plasman u karijeri).

I to nije kraj za ovu godinu, jer pored predstojećeg nastupa na Mastersu u Londonu, Marina očekuje još i susret na posljednjem turniru Masters serije 1000 u Parizu.

A ove sezone je izgubio sam jedan susret u mečevima koji su igrani u dvorani. Finale protiv Berdyha u Rotterdamu...

D. P.

NOGOMET

Dinamo i Rijeka dominiraju

Lider prvenstva *Dinamo* svladao je u gostima *Zadar* (3:1), dok je njegov prvi pratitelj *Rijeka* istim rezultatom, ali kao domaćin bila bolja od *Istre* 1961.

Ostali rezultati 12. kola: Slaven – Hajduk 0:1, Lokomotiva – Zagreb 3:0, Split – Osijek 3:0

Tablica 1. HNL: Dinamo 32, Rijeka 28, Hajduk 19, Split, Lokomotiva 16, Zagreb 13, Istra 1961, Osijek, Zadar 11, Slaven 9

KOŠARKA

Prva pobjeda Cibone

Branitelj naslova pobjednika Jadranske (ABA) lige, zagrebačka *Cibona* je minimalnom pobjedom protiv *Zadra* (77:76) tek u četvrtom kolu uspjela stići do prve pobjede i sada se nalazi na 11. mjestu (1 pobjeda i 3 poraza). Drugi hrvatski predstavnik *Cedevita* je na pola učinka (2 pobjede i 2 poraza) i nalazi se na 5. mjestu, dok je treća hrvatska momčad u ovom regionalnom natjecanju *Zadar* na 6. mjestu s 2 pobjede i 2 poraza.

TENIS

Čilić pobjednik ATP Moskva

Fenomenalnu sezonu najbolji hrvatski tenisač **Marin Čilić** nastavlja još jednim pobjedničkim naslovom, ukupno četvrtim u 2014. godini. Pobjedom protiv Španjolca **Bautiste Aguta** (6:4, 6:4), postao je drugi hrvatski tenisač koji je slavio na Kremlin kupu u Moskvi. Prije njega to je uspjelo 1996. godine njegovom sadašnjem treneru **Goranu Ivaniševiću**.

NAMA JE DOVOLJNO

DA ZNATE ZA NAS

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće

- Subotica, Karađorđev put 2,

- Telefon (danonoćno):

(024) 55-44-33

Raspored sprovoda i umrlice na

Internetu: www.funero.co.rse-mail: funero@funero.co.rs

Kod smrti umirovljenika umanjujemo račun
za iznos posmrtnne pomoći koju daje PIO.

Povoljno kuća od 158 m² s gospodarskim zgradama u predgrađu Virovitice, Slavonija, Hrvatska. Za one koji hoće boravak u Europskoj uniji. Vrt, voćnjak uz kuću, povoljno prodajemo! Pitati na telefone 00381 644413383 i 00385 33543263.

Prodajem traktorsku prskalicu RAU 440 litara, paraču od 47 krila s krimerima, kembridž valjak (2 m širok iz jednog dela) – vučni. Tel.: 024 532570.

Prodajem lijepu 182 m² kuću u turističkom gradu s jezerom Slavenska Orahovica, Hrvatska. Vrijedi pogledati. Plin, telefon, zračna banja, blizu planine Papuk. Tel.: 00385 33 673076 ili 063 7668808. E-mail: leanikolas17@yahoo.com

Kupujem poljoprivredno zemljište, u jednom komadu od cca 8 do 20 jutara obradive zemlje. Tel.: 064 1759512.

Prodajem kompletno završenu termoizoliranu veću katnicu sa suteronom, garažom, ljetnom kuhinjom, svim komunalijama i cg, u centru Sombora. Tel.: 025 5449220 ili 064 2808432.

Molim odgovornu i ozbiljnu obitelj bez predrasuda, koja bi prihvatila osobu u mirovini na doživotnu skrb, u vašem domu kao člana obitelji. Subotica-Osijek-Bjelovar-Daruvar-Ivanićgrad. Tel.: 060/155-8667.

Naprodaj: nova el. kosilica, el. štednjak s ravnom pločom, koturaljke, roze i bijele leandere, komplet crno muško odijelo s čaškirama i prslukom, kožne čizme, razna bunjevačka ruva, sefiri, marame, stol na razvlačenje sa stolicama, virangaši, parača s krimerim, ručni kembridž valjak jednodijelni, ekskluzivna talijanska vjenčanica, tepih, tepih staze, ječmena i žitna slama. Tel.: 060-0532570 i 024/528-682.

Prodaju se: koturaljke, nova el. kosilica, cijele i polutke opeke velikog formata (13 din komad). Tel.: 024 528682.

Prodajem klasičan trosoban stan centar grada 116 m² pogodan za poslovni prostor potrebna adaptacija. Tel.: 024 526-243.

Izdajem stan od 40 m² u centru Zagreba – kod Britanca, potpuno opremljen na prvom katu. Cijena stanarine 300 Eur. Tel.: 063 517 007 ili 063 506 110.

Molim Zvonka Rođenovića, koji me putem jednog časopisa obavijestio da je u Švicarskoj da se javi ako ima prijatelje u Orahovici, Varaždinu, Kr. Toplice, da bi me prihvatili. I druga mjesta. Tel.: +381/628377263.

Prodajem vilerove goblene. Tel.: 063 8579679.

Dajem satove engleskog jezika za sve uzraste. Tel.: 528-944.

Prodajem kuću u Keru, 385a površine, 4 sobe, 2 kuhinje. 2 kupatila. Tel.: 528-994.

Poklanja se veći crni pas, kratkodlaki, a prodaju: »IMT« jednobrazni plug. tel.: 528 682 i kukuruz u klip. tel.: 532 570.

Tražim mlađu ženu, oko 40 godina, radi tjednog ili po dogovoru spremanja. Tel.: 024 520 764, zvati oko 14 sati.

Poklanjam bijele i šarene mace po izboru i prodajem trajnožareći štednjak, veći i manji. Tel.: 024 528 682.

Prodajem soju (može i sjeme). Tel.: 024 532 570.

ZAGREB, uži centar Černomerec, trosoban stan 60 m² zamjena za odgovarajuću nekretninu u Subotici, uz odgovarajuću doplatu – 62 000 eura. Tel.: 063/740-1895.

IZDAJEM dvo i četverokrevetne APARTMANE i SOBE u Lumbardi na otoku Korčuli. Svaki apartman i soba ima svoju TERASU i poseban ULAZ. Mogućnost ljetovanja VEĆIH GRUPA. Gostima je na raspolaganju veliki ROŠTILJ. Svi gosti imaju osiguran PARKING za automobile i plovila. Udaljenost od mora 150 m. Sve detalje možete vidjeti na www.apartmanikorcula.com. email: marko.gusak@apartmanikorcula.com Kontakt osoba: Marko Gusak, prof. 091/6012021 098/ 9622059.

Makarska – iznajmljujem sobe sa kupatilom, frižiderom, upotrebom kuhinje i parkingom za sezonu 2014. godine. Telefon za Srbiju: 060-6331910, telefon za Hrvatsku: 00385-21617909.

Prodajem garažu od 18 m² u ulici Bore Stankovića 5. Prva s lijeve strane. Tel.: 064 1759512.

Subotica – centar prodaje se nov dvosoban stan 56 m² treći kat, lift, klima, dvije terase, cijena 42 000 eura. Tel.: 024 529 745 ili 063 518 218.

Prodaje se roljka za glačanje veša i drvena vaga s tegovima (mjeri do 500 kg). Tel.: 064 3910112

Izdaje se jednosoban namješten stan na Radijalcu. Tel.: 069 2887213.

Tročlana obitelj prima stare osobe na dvorbu za nekretninu ili penziju. Tel. 062 1941729.

Kupujem njivu – poljoprivredno zemljište u jednom komadu većem od 5 ha. Tel.: 064 1759512

Subotica, prodaje se solidna kuća sa zasebnom garažom i prostranim dvorištem. Infrastruktura. Legalizovano. Cena po dogovoru. Vlasnik. Tel.: 065-5053962.

Prodajem kompletno završenu termoizoliranu veću katnicu sa suteronom, garažom, ljetnom kuhinjom, svim komunalijama i CG, u središtu Sombora. Tel.: 025-5449220 ili 064-2808432.

Besplatni mali oglasi uz kupon iz Hrvatske riječi VAŽI DO 31. 10. 2014.

Poštovani čitatelji našeg i vašeg tjednika, i dalje nastavljamo objavljivati rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priloženi kupon kojega objavljujemo u svakom broju *Hrvatske riječi*.

Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

Hrvatska likovna udruga **CroArt** prodaje umjetničke slike, djela članova udruge. Zainteresirani se mogu javiti predsjedniku udruge. Tel.: +381 24 529 745; mobil: +381 63 518 218; e-mail: horvat.josip.su@gmail.com

HKC Bunjevačko kolo, Likovni odjel, vrši prodaju slika svojih članova. Slike se mogu vidjeti u prostorijama Centra, ul. Preradovićeve 4. radnim danom od 8 do 14 sati. Tel.: 024/556-898 ili 555-589.

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova
Hrvatska riječ, Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Vesna Prčić (predsjednica)
Ivan Gregurić, Mato Groznica,
Slavica Mamužić, Zvonko Sarić,
Josip Stantić, Thomas Šujić,
Vesna Zelenika, Tomislav Žigmanov

DIREKTOR

Ivan Karan
e-mail: hredirektor@tippnet.rs

ODGOVORNA UREDNICA:

dr. sc. Jasminka Dulić (hurednik@tippnet.rs)

POMOĆNIK I ZAMJENIK ODGOVORNE UREDNICE:

Zvonko Sarić

REDAKCIJA:

Davor Bašić Palković (kultura i urednik Kužiša)
Slavica Mamužić (novinarka)
Dražen Prčić (sport i zabava)
Željka Vukov (društvo)
Zlata Vasiljević (dopisništvo Sombor)
Suzana Darabašić (dopisništvo Šid)

ŠEF DOPISNIŠTAVA I KOREKTOR:

Mirko Kopunović (mkopunovic@hrvatskarijec.rs)

TEHNIČKA REDAKCIJA:

Thomas Šujić (tehnički urednik) (tsujic@hrvatskarijec.rs)
Jelena Ademi (grafička urednica) (jademi@hrvatskarijec.rs)

FOTOGRAFIJE:

Nada Sudarević (nsudarevic@hrvatskarijec.rs)

UREDNIK WEB IZDANJA:

Dražen Prčić

ADMINISTRACIJA:

Zdenka Sudarević (distribucija@hrvatskarijec.rs)
Ljubica Vujković-Lamić (tajnice@hrvatskarijec.rs)
Branimir Kuntić (pravnik@hrvatskarijec.rs)

KOMERCIJALA:

Mirjana Dropulja (komercijala@hrvatskarijec.rs)

TELEFON: ++381 24/55-33-55; ++381 24/55-15-78;
++381 24/53-51-55

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69

E-MAIL: hrvatskarijec@tippnet.rs

WEB: www.hrvatskarijec.rs

TISAK: Rotografika
doo Subotica

List je upisan u Registar javnih glasila
Agencije za privredne registre Republike Srbije
pod registrarskim brojem: NV000315

COBISS SR-ID 109442828

CIP - Каталогизacija
у публикацији Библиотека
Матице српске, Нови Сад
32+659.3(497.113=163.42)

ČESTITAMO: ROĐENJE DJETETA

Umjesto Helene rodio se Aleksej

U obiteljskoj kući **Đanića** u Sonti, ovih se dana slavi, a pomalo i plače. Obitelj je bogatija za jednoga člana – mali **Aleksej**, rođen 30. rujna u Somboru, preselio se u svoj dom. Na prvom, a i na kasnijim ultrazvučnim pregledima, liječnici su najavljivali sitnu beb, djevojčicu. Roditelji su joj unaprijed dali ime **Helena**. No u rodilištu se sve odvijalo drugačije. Umjesto Helene rođen je Aleksej i to ne baš sitan, bio je to momčina od 5,2 kg. Presretni roditelji, **Goran** (30) i **Tamara Đanić** (20), još zbrajaju dojmove i tek im postaje jasno što im se to sve izdogađalo u posljednje dvije godi-

ne. Poput mnogih mladih, upoznali su se slučajno. Naočit mladić iz Sonte u svojim momačkim lutanjima nije zaobišao ni Crvenku. Kako to biva, zapeo je za oko ljepuškastoj djevojci iz najslađega sela. Nenadano, ljubav je planula poput kerozina... Kad im je razdvojenost postala preteška, mlada Tamara, uz blagoslov roditelja, preselila se kod odabranika svojega srca. Iako u kući Goranovih roditelja žive skupa više od godinu dana, u braku su od 19. srpnja ove godine. »Našoj sreći nije bilo kraja kad se potvrdilo da je u meni zakucalo još jedno, maleno srce. Kako je Gorana čekala sezona radova u inozemstvu, odlučili smo se vjenčati poslije njegovog povratka. Iako nam papir ništa ne znači, htjeli smo da naše toliko željeno dijete ima vjenčane roditelje od samog dolaska na svijet«, dodaje Tamara. Goran, elektrotehničar računara, a od oca **Ivana** naučen zidarskim poslovima, uskoro će se privremeno odvojiti od svoje obitelji. »Otac i brat su već u Njemačkoj, ja ću za njima brzo. Sada će mi biti teško ostaviti Tamaru i Alekseja na par mjeseci, no, živjeti se mora. Nadam se i da ću pustiti korijenje u Njemačkoj i jednoga dana se tamo s obitelji preseliti za stalno«, završava priču Goran i uzima na ruke Alekseja dok Tamara priprema bočicu.

I. Andrašić

IZ IVKOVIĆ ŠORA

Vidit bilog svita

Piše: Branko Ivković

Faljni čeljadi moja, ta šta da vam divanim, jeto ja malo odpočinjo posli užne pa ko velim da malkoc odmorim noge i izdivanim vam di sam bijo i šta sam sve radijo ovi dana. Bijo sam na slavlju u Petrovaradinu, jeto i mene se kogod sitijo pa

me povel i zdravo sam se lipo provo. Samo sam se malkoc bojo da ne zalutam, jal da mi ne triba ić čerez sebe pa da se ne izgubim, a dugačko je izdurat do salaša. Moj **Joso** je jedared tako prošo siroma, odveli ga na sajam u Nov Sad, a on kad je vidijo tepihe u halama uzo pa se izuvo i nosi čizme u ruki, svit mu se kaže smijo. Taki smo mi čeljadi, smijemo se i izrugivamo pravom čoviku, a on znade reda. Ta neće valjdar gazit po tepihu u čizmama, to se ni kod kuće ne radi, a kad je moro u reterat tamo bila taka gužva da je na kraju moro istrpit do salaša – siroma sav se stisko, mož mislit di je Nov Sad a di Ivković šor. Zavito se da i u varoši neće ić dalje od stare Hartmanke. No baš me čudi da su se i mene sitili povest, mene se obično sitidu kad triba štogod plaćat – porez, režiju jal kaku kaznu, a vako ne. Al bilo je zdravo lipo, bili smo i na misi u crkvi sv. Jurja. Tamo se krstijo **ban Jelačić**, a posli u Spens dvorani, a tamo imade zdravo puno stepenica, dobro što nije išo **Pere**, on naki šepav cigorno bi se skrnavio. Bilo je bome i svirke i kor, al jedna je cura tako lipo pivala nuz tamburaše da sam tijo lupit šešir o zemlju, al nisam. Bilo mi sramota, bijo je sav ozbiljan svit, moro sam sam sebi zapovedit: »Di ćeš Braniša, nemoj se pravat blendav, nije ovo nikaka čadava mijana. Vidiš da je sav svit ozbiljan.« Bilo je malo i govorancije oko ovi vijeća i jelektora, al je divan bijo na mistu. Divanilo se da nikog ne triba zafrkavat jel smo mi svi jedan svit pa zajednički moramo se starat o našim školama i običajima. Najviše mi se sviđalo kad je kazano da nikom ne mož obećavat nikaki poso jal zaradu, da se samo zato pravi to vijeće da bi se pomoglo našim svitu da ostane i opstane na ovim prostorima. E to su prave riči čeljadi moja, a ne obećavat kule i gradove, divanit da će bit i bilog duda, a posli nema ni crnog kruva, neg ispadne obećanje ludom radovanje. Zato ću i otić u nedilju vokšovati, a da je bijo drukčiji divan borame bi se mislijo. I samo bi gleda na televiziji dok još možem. Divanidu da će se uvest nika drugačija televizija pa mi nećemo moć gledat, a bome nemam začeg kupit drugi, a i šta će mi? Samo nike stare serije i parade, mogu se oni paradirat kad su otkinili od penzija pa njim dotiče kaže moj Josu, a niki mislim da je i u pravu. Divanidu da će se uvest ponovo niki kuluk ko kadgod, onda nam samo fali još da metnemo pristo i onim glavnim od prija dademo kandžiju pa nek nas škropi po leđi. Kad čovik vako zasidne pa još i zapali cigaretilu, kontu da mi ni nismo niki pametan svit kad se tako lako damo uzjašit, al šta možmo, što kazo moj dida »kud svi Turci tamo i mali Mujo«.

Ajd zbogom čeljadi moja, počela me nika bolit glava.

BAĆ IVIN ŠTODIR

Svi bi se samo paradirali

Što dalje, bać Iva sve manje razumi vo što se dešava. Istina, na televizije i po novina o svemu divanu sve najlipše, vladari velu da će već na godinu, a najkasnije na drugu, svima bit puno lipše i bolje, mada on vidi da je svit oko njega sve jadniji. Znade već i dosta taki što mesa jidu samo nediljom i to ne baš najskupljega. Samo, vladari to ne vidu, mislu da je svima ko njima. Eto, velu, sad moramo napraviti ti nekoliko parada, da svi na svitu budu zadovoljni. A kažu da se ozbiljno radi i dok se koikaki paradiru, pa

Piše: Ivan Andrašić

su zaljali dosta kamečeka temeljaca za nove fabrike. Fabrikanti sve nikaki iz biloga svita, jedino mu čudno što se svima prizime svršava na ić. Ako se te sve fabrike pootvaru, biće nadnica za sve što oće i možu radit. Ka je sve prisapijo, do se u brigu oće li u ve države i bit dosta čeljadi sposobne za radit. Ko zna, misli se, možda ćemo morat dovest i rabadžije iz Kine jel Rusije. U tomu zazvonijo telefon, javlja mu se pobratić Pera, anđelir. Vidi po nomu broju što iskoči na pendžerčiću ka kogod zove. Pera je davni dana ošo iz njevoga sela, prvo učijo velike, pa još veće škole, pa ka je izučijo za anđelira bijo i vamo i namo, a od pri dvaj-sšesedam godina živi u jedne velike varoši, četiristo kilometri daleko od njevoga sela. Pri rata je radijo širom ne velike države na puno gradilišta, a na zadnjemu na kojemu je bijo, nekoliko kilometri o te varoši, osto još i dugo potli rata, pa odnud ošo i u penziju. U varoši kupijo i kuću i tamo zauvik osto. Lipo mu bilo, žena mu odnud, lipa, prava gospoja, uvik dotirana, pa sve trag meriše za njom. Volji otit i vamo i namo, volji malo obit izloge, ni ko ve isela što bi samo za motikom. I dica jim tamo došla na svit, pa kud bi ji dalje i selijo. Ne bi se vada ni snašli u selu. Ni se to naučilo cigrat po pravu, a bome, neće svašta ni jist. Samo da jim je koikaki karafeka iz dućana. A njegove, sirote, nisu ni navadite noto, otratile se nonomu što ima doma u špajzu i u bašće. Za dućancko se baš i ni uvik našlo, jel znade se kako se živi o paoršaga. I ne samo o paoršaga, eto i njegova radi u fabrike, al ko ludi za bumbaču. Taj nikaki njev minimalac dobije, al na dva miseca. I saće jim se fabrika zatvorit, pa nećeu imat ni toliko. Malo će na birov, a onda će ope novi gazda otvorit novu fabriku i dobit o države kamaru novaca što će zaposlit nove rabadžije. Svi se pravu ludi, ko da niko ne zna da je ote iste rabadžije već vraganajst stari gazda otpušćalo, a novi zaposlilo i ope zoto dobilo novu kamaru novaca. Onda još ako su isprika, dobiju ofanj više neg vi oдавde. Eto, niko ne štodira na take, imadu njeve novine i televizije, pa divanu šta oće i koliko oće. Svit jim sve viruje. Oni to znadu, pa bi se zoto toliko i paradirali. A taj svit što viruje, nek paradiranje i plati.

23. listopada 2014.

MISLI POZNATIH

Seneka: Djelo neće biti ispravno, ako namjera nije ispravna.

Epiktet: Želi samo ono što ovisi od tebe.

Aristotel: Gdje postoji prijateljstvo ondje je pravednost suvišna.

KVIZ

Mato Celestin Medović

Koje godine i gdje se rodio hrvatski slikar Mato Celestin Medović?

Gdje se školovao?

Kada odlazi u Rim?

Kako se zvao njegov prvi učitelj?

Gdje se nastavio slikarski usavršavati?

Što je obilježilo njegov slikarski opus?

Koja su neka od njegovih najpoznatijih djela?

Kada i gdje je umro Mato Celestin Medović?

Rodio se 17. siječnja 1858. godine u Kuni na otoku Pelješcu
U franjevačkom samostanu u svom rodnom mjestu i Dubrovniku
1880. godine
Ludovico Seitz
U Firenzi kod Antonia Ciseria, u Münchenu na Königlische Akademie
Historijske kompozicije
Dolazak Hrvata, Srijemski mučenici, Splitski crkveni sabor 925. g
Umro je 20. siječnja 1920. godine u Sarajevu

FOTO KUTAK

Miholjsko ljeto!

VICEVI

Mama, danas sam jedini u razredu znao odgovor na pitanje koje je postavila učiteljica – ponosno će mali Ivica.

Koje je to pitanje?

Tko je razbio prozor? – odgovori mališan.

Ušla tri miša u videoteku i počeli jesti video trake.

Kakav je film? – zapita jedan.

Nije loš, ali je knjiga bolja – odgovore druga dvojica.

NOGOMET

Prijateljski remi u Švicarskoj

ZÜRICH – Nogometna reprezentacija Hrvata iz Srbije gostovala je od 16. do 20. listopada 2014. godine u švicarskom gradu Zürichu kod domaćina NK Croatia-Zürich u sklopu proslave obljetnice 45. godina od osnutka kluba. Proslava je započeta prijateljskom nogometnom utakmicom između NK Croatia i reprezentacije

Hrvata iz Srbije na stadionu *Juchof* u Zürichu 18. listopada 2014. godine u 16 sati, pred oko 100 gledatelja. Rezultat je bio neodlučan 1:1, a pogodak za Hrvate iz Srbije postigao je **Tumbas** u 38. minuti susreta, dok je strijelac za domaći sastav bio **Vlašić** u 2. minuti. Za najboljeg igrača susreta proglašen je **Petreš** (Hrvati iz Srbije). Od 20 sati u zabavnom dijelu proslave nastupio je tamburaški sastav *Kolovrat* iz Luzerna a zajedničko druženje nekoliko stotina ljubitelja nogometa nastavljeno je do duboko u noć. Cjelokupni angažman gostovanja hrvatskih nogometaša iz Srbije u Zürichu pokrili su dobročinitelji ljubitelji nogometa, a generalni pokrovitelj je bila Vukovarsko-srijemska županija.

NK Croatia Zürich:

Dukić, Krišto, Mašević, Raić, Zrno, Žiljak, Zeko, Grgić, Korvin, Jelečević, Vlašić; igrali su još –Laštvo, Bočkoj i Marjanović.

Reprezentacija Hrvata iz Srbije:

Beretić, Kuntić, Skenderović, Petreš, Tumbas, Polić, Gašparević, Erceg, Podnar, Balažić, Gal; igrali su još Buljovčić, Babičković.

H. R.

Veliki bod

RATKOVO – U derbiju 8. kola MNL Sombor – Apatin – Odžaci – Kula nogometaši *Dinama* su gostovali u Ratkovu kod ekipe *Radnički 1918* i nakon velike borbe uspjeli odigrati neodlučnih 1:1 protiv aktualnog lidera prvenstva. Priliku za nove bodove Sončani će imati na domaćem terenu protiv *Crvenke*.

Domaći poraz

MONOŠTOR – Momčad *Dunava* je u 11. kolu PFL Sombor ugostila ekipu *Terekveša* iz Sviloveja i zabilježila minimalan poraz 0:1. U sljedećem kolu Monoštorci će na teško gostovanje u Stanišić.

I. A.

Bez golova s Dolinom

PADINA – Mreže su mirovale na gostovanju kod *Doline* 0:0, u susretu 10. kola Srpske lige Vojvodina, pa su nogometaši *Bačke 1901* uvećali bodovni konto za novi bod. U subotu 25. listopada od 14 sati na domaćem terenu kod Somborske kapije dočekat će *Radnički* iz Sombora.

Preporod – Tavankut 1:1

NOVI ŽEDNIK – Lokalni derbi protiv Žedničana momčad *Tavankuta* je uspjela završiti neporaženom (1:1), pa sada ima osvojena 3 boda. Do prve pobjede u Bačkoj lige Tavankučani bi mogli stići u subotu 25. listopada od 14 sati kada dočekuju OFK *Vrbas*.

D. P.

VESLANJE

Salašari somborski u Sisku

SOMBOR – Veslačka ekipa HKUD-a *Vladimir Nazor* iz Sombora *Salašari somborski* sudjelovala je na tradicionalnoj, devetoj po redu, utrci tradicionalnih čamaca – šiklji, koja se vesla od Siska do Crnaca, u dužini od 10 kilometara. Somborska ekipa koju su činili **Ivica Pekanović**, **Niko Beretić**, **Marko Lukić** i **Gašpar Matarić** osvojila je sedmo mjesto. Sudjelovalo je ukupno 17 ekipa, a konkurencija je ove godine bila jaka, obzirom da su u utrci sudjelovale ekipe sudionice *Maratona lađa* s Neretve uključujući i ovogodišnje pobjednike *Crni put* iz Metkovića.

Z. V.

RUKOMET

ŽRK Željezničar 2 – ŽRK Sonta
16:30

INĐIJA – U 6. kolu TRLS – Srijem Južna Bačka Sončanke su gostovale u Indiji. Tajfunke su demonstrirale igru baziranu na

čvrstoj, pokretljivoj obrani i munjevitim kontrama s visokim postotkom realizacije, što i potvrđuje visoka pobjeda s 14 zgoditaka razlike

I. A.

DAVORIN KUNTIĆ, KOŠARKAŠ

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Sezona za razigravanje

Profesionalna košarkaška karijera odvela je nekadašnjeg *playa* subotičkog *Spartaka* **Davorina Kuntića**, prvo u *Željezničar* iz Indije, a potom u susjednu Mađarsku gdje već par godina prakticira svoju igračku vještinu. U novoj ligaškoj sezoni mađarskog elitnog klupskog razreda Dado će nositi majicu momčadi iz Segedina u koju je stigao na pozajmicu iz ligaša iz Kecskeméta, no riječ predajemo njemu pa će nam sve pojedinosti njegove košarkaške aktualnosti pojasniti u razgovoru za naš tjednik.

»Ove godine nastupam za ekipu *Szedeák* iz Segedina. Došao sam na pozajmicu ovu sezonu iz ekipe *KTE Duna Aszfalt* iz Kecskeméta, jer prošle godine nisam imao veliku minutažu pa se ove godine trebam i moram razigrati«, ukratko je pojasnio Davorin i nastavio priču o mađarskoj košarci.

MAĐARSKA LIGA

»Prvenstvo Mađarske je jako, ima dosta igrača s naših prostora i Amerikanaca s NBA iskustvom. Prema tome, uzimajući sve to u obzir ambicije momčadi za koju nastupam u novom prvenstvu su sredina tablice.«

Na pitanje kakva se košarka igra u mađarskoj ligi i osjeti li određenu razliku spram srbijanske košarke iz koje je prešao u Mađarsku, nekadašnji organizator igre subotičkog *Spartaka* iznosi svoju ocjenu: »Igra se znatno brža košarka, Amerikanci su tjelesno dominantniji i to je ta razlika koju osjetim u odnosu na košarku u Srbiji. Klupska ko-

Mladi organizator igre (u bijeloj majici) stigao je na pozajmicu u momčad Szedeák iz Segedina

šarka u Mađarskoj je u velikom napretku, jer su klubovi financijski stabilni i puno ulažu u napredak i budućnost ovoga sporta. Dovođenjem odličnih stranih igrača značajno se podiže kvaliteta ligaškog natjecanja, dok je na primjer kod nas obratna situacija izuzev u klubovima koji igraju Jadransku ligu.«

IGRAČKI MOMENTI

Je li igrački napredovao od kada je stigao u košarku susjed-

ne države, kako se tamo trenira i tko mu je sada trener serija je kratkih, brzih pitanja koju smo uputili u igri uvijek hitrom Dadi Kuntiću.

»Mislim da sam dosta napredovao prošle sezone, iako nisam imao preveliku minutažu. Odlično se treniralo, a i tjelesno sam ojačao. Statistiku baš i ne bih spominjao, ali za nekih 10 – 11 minuta prosječno sam davao 3 poena i imao jednu i pol asistenciju. Treniram 2 puta dnevno, treninzi su normalnog

intenziteta, a trener ove sezone mi je **Nikola Lazić**, ispalio je s distance naš sugovornik.

Za koju bi momčad volio zaigrati u nastavku karijere?

»U Mađarskoj je to *Szolnok*, a što se tiče nekog europskog kluba kao klinču mi je bio san zaigrati u *Olimpijakosu*«, iskren je Davorin Kuntić.

IZVAN OBRUČA

Život profesionalnog sportaša u velikoj mjeri je omeđen okvirima treninga, utakmica i hotelskih soba, ali mladi ljudi poput našeg sugovornika zasigurno nađu vremena i prostora za nešto što nema dodirnih točaka s loptom i obručima.

»Volim putovati i veliki sam avanturist. Čim ugrabim vremena odmah otputujem negdje, a tu su i video igrice, Facebook, internet...«

SUBOTIČKI TRAGOVI

Prati li Davorin košarkaška događanja u svom rodnom gradu i klubu u kome je napravio prve korake pod obručima?

»Naravno, pratim sva događanja i veoma me raduje što je *Spartak* izbio status prvoligaša. Subotica i *Spartak* su uvijek u fokusu mog interesa, ma gdje bio i živio.«

Hoćeš li se možda jednoga dana kada se igračka karijera primakne kraju, odlučiti okončati je u dresu matičnog kluba?

»Velika mi je želja završiti karijeru baš u majici mog *Spartaka*, ali do tada ima još mnogo vremena«, odgovara Davorin.

Zajednički koncert HKC Bunjevačko kolo i OKUD Mladost